

**ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН БАЯНЖАРГАЛАН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ
“ЭРЭЭН”-ИЙ ТӨМРИЙН ХҮДРИЙН ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ
ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН**

АГУУЛГА

БҮЛЭГ 1. ТӨСЛИЙН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА	3
1.1. Төслийн нэр	3
1.2. Төсөл хэрэгжүүлэгч	3
1.3. Төслийн байршил	3
1.4. Уурхайн нөөц	8
1.5. Уурхайн бичиг баримт.....	7-8
1.5. Хүчин чадал	8
1.6. Уурхайн ажлын горим.....	9
1.7.Ашиглалтын систем.....	9
1.8.Уулын ажлын календарь төлөвлөлт.....	9
1.9. Ашиглалтын систем.....	10
1.10. Уурхайн тоног төхөөрөмжийн сонголт	10
1.11.Шимт хөрс хуулалт	11
1.12. Өрөмдлөг-тэсэлгээний ажил.....	11
1.13. Баяжуулах технологи.....	11
1.14. Хүний нөөц	12
1.15.Төслийн дэд бүтэц.....	12
БҮЛЭГ 2. БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ.....	15
2.1. Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт....	15
2.2. Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөөний биелэлт	24
2.3. Дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт	25
2.4. Нүүлгэн шилжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт	26
2.5. Түүх соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт ..	31
2.6. Осол, эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт	32
2.7. Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт	33
2.8. Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр	39
2.9. Удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөөний биелэлт	70
2.10. Олон нийтэд тайлагнах хуваарь, төлөвлөгөөний биелэлт	72

**ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН БАЯНЖАРГАЛАН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ
“ЭРЭЭН”-ИЙ ТӨМРИЙН ХҮДРИЙН ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ
ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН**

2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ НИЙТ ЗАРДАЛ	75
ДҮГНЭЛТ	76

ХҮСНЭГТИЙН ЖАГСААЛТ

Хүснэгт 1. Төсөл хэрэгжүүлэгчийн мэдээлэл.....	3
Хүснэгт 2. Ашиглалтын тусгай зөвшөөрлийн талбайн солбилцол.....	3
Хүснэгт 3. Газар эзэмших эрхтэй талбайнуудын солбилцол.....	4
Хүснэгт 4. ТЭЗҮ хэлэлцүүлж батлуулсан мэдээлэл	7
Хүснэгт 5. Байгаль орчны нарийвчилсэн үнэлгээ батлуулсан мэдээлэл.....	8
Хүснэгт 6. Ил уурхайн уулын ажлын календарь төлөвлөгөөний биелэлт.....	9
Хүснэгт 7. Тоног төхөөрөмжийн жагсаалт	10
Хүснэгт 8. Орон тооны бүтэц	12
Хүснэгт 9. Барилга, байгууламжийн мэдээлэл	13
Хүснэгт 10. Төслийн нийт усны хэрэглээ	14
Хүснэгт 11. Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт..	15
Хүснэгт 12. Дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт.....	25
Хүснэгт 13. Осол, эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт.....	32
Хүснэгт 14. Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт.....	37
Хүснэгт 15. Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр	44
Хүснэгт 16. Удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөөний биелэлт.....	70
Хүснэгт 17. Олон нийтэд тайлагнах, танилцуулах төлөвлөгөөний биелэлт.....	73
Хүснэгт 18. 2025 оны БОМТ-нд зарцуулах нийт зардал	75

**ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН БАЯНЖАРГАЛАН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ
“ЭРЭЭН”-ИЙ ТӨМРИЙН ХҮДРИЙН ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ
ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН**

БҮЛЭГ 1. ТӨСЛИЙН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА

Хүснэгт 1. Төсөл хэрэгжүүлэгчийн мэдээлэл

№	Үзүүлэлтүүд		
1	Аж ахуйн нэгжийн нэр		“Тайшэн Девелопмент” ХХК
2	Улсын бүртгэлийн дугаар		9019007040
3	Уурхайн нэр		“Эрээн”-ий төмрийн хүдрийн орд
4	Ордын байршил	Нийслэл/Хот/ Аймаг	Дундговь аймаг
5		Сум/Дүүрэг	Баянжаргалан
6	Ашигт малтмалын төрөл		Төмрийн хүдэр
7	Ашиглалтын тусгай зөвшөөрлийн дугаар		MV-017028
8	Аж ахуйн нэгжийн хаяг	Аймаг/Хот	Улаанбаатар хот
9		Сум/Дүүрэг	Хан-уул дүүрэг
10		Баг/Хороо	11-р хороо
11	Захирлын хаяг	Нэр	Захирал
12		Гар утас	976-88003561

1.1. Төслийн нэр

“Эрээн”-ий төмрийн хүдрийн ордыг ил аргаар ашиглах төсөл

1.2. Төсөл хэрэгжүүлэгч

“Тайшэн Девелопмент” ХХК

1.3. Төслийн байршил

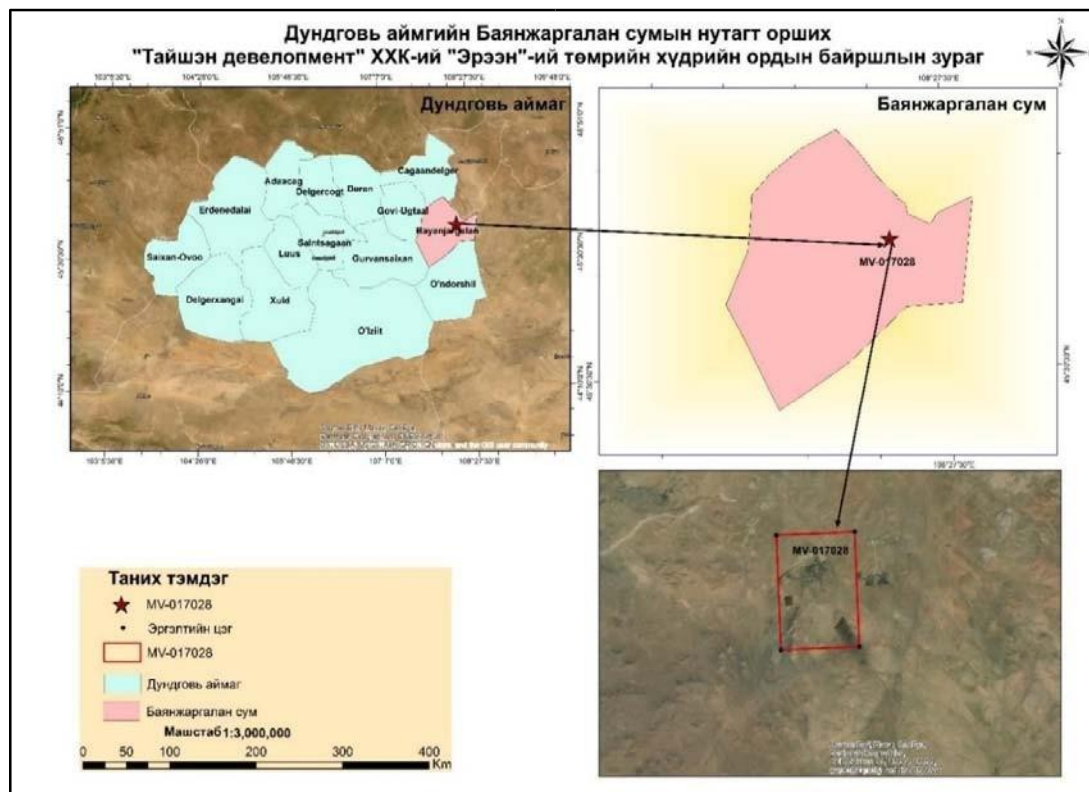
Эрээний төмрийн орд нь Дундговь аймгийн Баянжаргалан сумын төвөөс зүүн тийш 34 км-т, Чойр төмөр замын өртөөнөөс 48 км-т, Улаанбаатар хотоос зүүн урагш 280 км-т дэд бүтэц харьцангуй сайн хөгжсөн районд байрлана.

Хүснэгт 2. Ашиглалтын тусгай зөвшөөрлийн талбайн солбилцол

Т.3 дугаар	Цэгийн дугаар	Газарзүйн солбицол						Га, талбай
		ӨРГӨРӨГ			УРТРАГ			
MV-017028	1.	450	50'	51.61"	108 ⁰	15'	11.61"	326.44
	2.	45 ⁰	52'	1.61"	108 ⁰	15'	11.61"	
	3.	45 ⁰	52'	1.61"	108 ⁰	14'	1.62"	

**ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН БАЯНЖАРГАЛАН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ
“ЭРЭЭН”-ИЙ ТӨМРИЙН ХҮДРИЙН ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ
ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН**

4.	45 ⁰	50'	51.61"	108 ⁰	14'	1.62"
----	-----------------	-----	--------	------------------	-----	-------

Зураг 1. “Эрээн”-ий төмрийн хүдрийн ордын байршлын зураг

“Эрээн”-ий ордын ойр орчимд “Тайшэн девелопмент” ХХК нь Баянжаргалан сумын Засаг даргын зөвшөөрлөөр 0340546 дугаар бүхий 102.6 га талбай, тэсрэх бодисын агуулах барих зориулалтаар 0340545 дугаар бүхий 5.6 га талбай, үйлдвэрийн зориулалтаар 0002464 дугаар бүхий 400 га талбай, хөрсний овоолго байруулах зорилгоор 0002483 дугаар бүхий 54.9 га талбайнуудын Газар ашиглах эрхийн гэрчилгээг эзэмшдэг байна (Зураг 2).

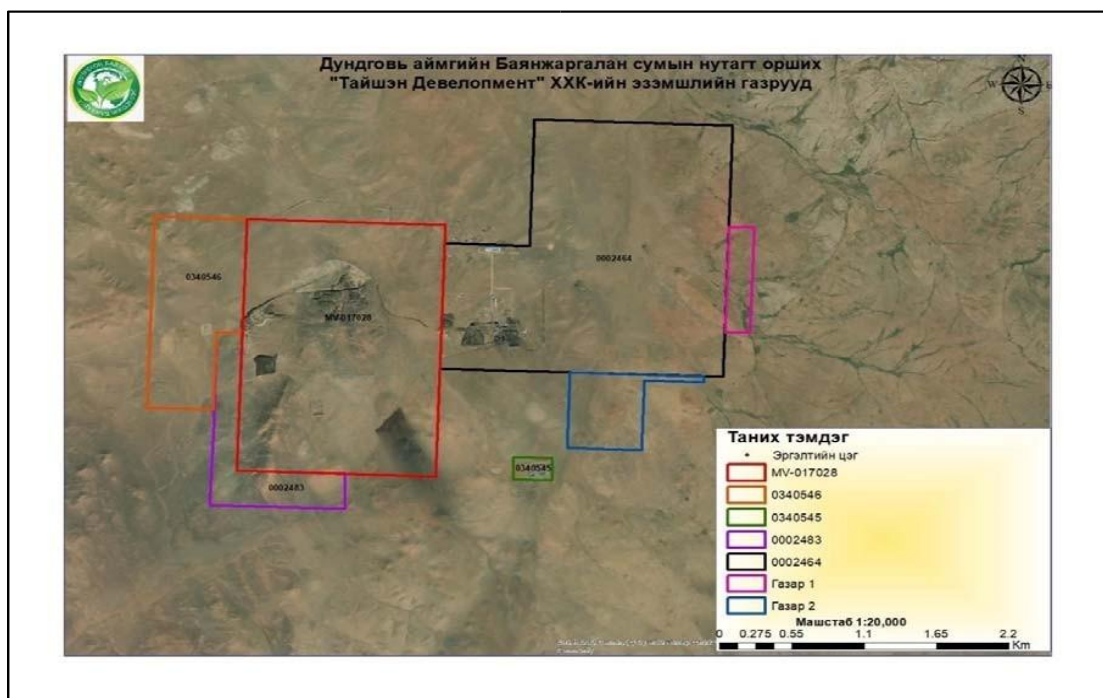
Хүснэгт 3. Газар эзэмших эрхтэй талбайнуудын солбилцол

Газрын гэрчилгээний дугаар	Цэгийн дугаар	Газарзүйн солбицол						Га, талбай
		УРТРАГ			ӨРГӨРӨГ			
Дугаар- 0340546	1	108	13	28.99	45	52	1.61	102.6
	2	108	14	1.61	45	52	1.61	

**ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН БАЯНЖАРГАЛАН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ
“ЭРЭЭН”-ИЙ ТӨМРИЙН ХҮДРИЙН ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ
ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН**

	3	108	14	1.61	45	51	30.1	
	4	108	13	52.4	45	51	30.1	
	5	108	13	52.4	45	51	8.28	
	6	108	13	29.0	45	51	8.28	
Дугаар-0340545	1	108	15	38.9	45	50	57.7	5.6
	2	108	15	52.54	45	50	57.7	
	3	108	15	52.54	45	50	51.64	
	4	108	15	38.93	45	50	51.64	
Дугаар-0002483	1	108	14	1.61	45	51	30.1	54.78
	2	108	13	52.4	45	51	30.1	
	3	108	13	52.4	45	51	8.27	
	4	108	13	52.4	45	50	41.79	
	5	108	14	40.33	45	50	41.79	
	6	108	14	39.84	45	50	51.68	
	7	108	14	1.61	45	50	51.61	
Дугаар-0002464	1	108	15	11.61	45	51	56.61	396.3
	2	108	15	41.61	45	51	56.61	
	3	108	15	41.61	45	52	31.61	
	4	108	16	51.52	45	52	31.61	
	5	108	16	51.62	45	51	21.61	
	6	108	15	11.61	45	51	21.61	
	1	108	15	57.65	45	51	21.61	38.75
	2	108	16	44.89	45	51	21.61	
	3	108	16	44.89	45	51	20.07	
	4	108	16	23.96	45	51	20.07	
	5	108	16	23.96	45	51	0.67	
	6	108	15	57.65	45	51	0.67	
	1	108	16	51.61	45	52	3.56	17.48
	2	108	17	0.6	45	52	3.56	
	3	108	17	0.6	45	51	34.37	
	4	108	16	51.61	45	51	34.37	

**ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН БАЯНЖАРГАЛАН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ
“ЭРЭЭН”-ИЙ ТӨМРИЙН ХҮДРИЙН ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ
ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН**

Зураг 2. “Тайшэн девелопмент” ХХК-ийн эзэмшлийн газрууд

**Зураг 3. “Эрээн”-ий төмрийн хүдрийн ордын баяжуулах үйлдвэрийн
харагдах байдал**

**ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН БАЯНЖАРГАЛАН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ
“ЭРЭЭН”-ИЙ ТӨМРИЙН ХҮДРИЙН ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ
ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН**

Зураг 4. “Эрээн”-ий төмрийн хүдрийн ордын ил уурхайн харагдах байдал

1.4. Уурхайн нөөц

Ордын үйлдвэрлэлийн нөөц нь нийт магадласан В' зэрэглэлээр 78,847.4 мян.тн хүдэрт 33.54%-ийн агуулгатай 26,442.6 мян.тн хүдэр байна гэж үзсэн байна.

1.5. Уурхайн бичиг баримт

Хүснэгт 4. ТЭЗҮ хэлэлцүүлж батлуулсан мэдээлэл

№	ТЭЗҮ	Огноо	Гүйцэтгэсэн байгууллага
1	Дундговь аймгийн Баянжаргалан сумын нутагт орших “Эрээн”-ий төмрийн хүдрийн ордыг ил аргаар ашиглах, баяжуулах төслийн техник эдийн засгий үндэслэл	2013	“Гложес” ХХК
2	Дундговь аймгийн Баянжаргалан сумын нутагт орших “Эрээн”-ий төмрийн хүдрийн ордыг ил аргаар ашиглах, баяжуулах төслийн техник эдийн засгий үндэслэлийн тодотгол	2017	“Дөрвөн талст” ХХК
3	Дундговь аймгийн Баянжаргалан сумын нутагт орших “Эрээн”-ий	2023	“Жи Эм Прожект” ХХК

**ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН БАЯНЖАРГАЛАН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ
“ЭРЭЭН”-ИЙ ТӨМРИЙН ХҮДРИЙН ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ
ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН**

	төмрийн хүдрийн ордыг ил аргаар ашиглах төслийн ТЭЗҮ-ийн тодотгол		
--	---	--	--

Хүснэгт 5. Байгаль орчны нарийвчилсэн үнэлгээ батлуулсан мэдээлэл

№	Нарийвчилсэн үнэлгээ	Огноо	Гүйцэтгэсэн байгууллага
1	Дундговь аймгийн Баянжаргалан сумын нутагт орших “Эрээн”-ий төмрийн хүдрийн ордыг ил аргаар ашиглах, баяжуулах төслийн Байгаль орчны нөлөөллийн нарийвчилсэн үнэлгээний	2013	-
2	Дундговь аймгийн Баянжаргалан сумын нутагт орших “Эрээн”-ий төмрийн хүдрийн ордыг ил аргаар ашиглах, баяжуулах төслийн Байгаль орчны нөлөөллийн нарийвчилсэн үнэлгээний тодотгол тайлан	2017	“Дөрвөн талст” ХХК
3	Дундговь аймгийн Баянжаргалан сумын нутагт орших “Эрээн”-ий төмрийн хүдрийн ордыг ил аргаар ашиглах төслийн Байгаль орчны нөлөөллийн нарийвчилсэн үнэлгээний тодотгол тайлан	2024	“Эко ногоон баялаг” ХХК

1.6. Хүчин чадал

“Тайшэн Девелопмент” ХХК нь жилд **$A_{ж}=1,000.0$ мян.тн** хүдэр баяжуулах хүчин чадалтай хуурай баяжуулах үйлдвэрийг барьсан бөгөөд төслийн хүчин чадал ашиглалтын эхний таван жилд **$A_{ж}=1,000.0$ мян.т/жил** хүдэр буюу нийт 5 жилийн хугацаанд 5 сая.тн хүдэр олборлон, хуурай соронзонгийн аргаар баяжуулна. Харин ашиглалтын 6 дахь жилээс нойтон баяжуулах үйлдвэрийг барьж, ашиглалтанд оруулахаар төлөвлөсөн бөгөөд нойтон баяжуулах үйлдвэр ашигтанд орсноор уурхайн жилийн хүчин чадал **$A_{ж}=5,000.0$ мян.т/жил** хүдэр болж өсөхөөр тооцсон байна.

1.7. Уурхайн ажлын горим

Эрээний уурхай нь жил бүрийн 1-р сарын 1-ээс 12-р сарын 31-ний хооронд ажиллах бөгөөд жилд ажиллах боломжит 365 хоногоос Монгол улсын хууль тогтоомжуудад заасны дагуу нийтээр тэмдэглэх баяр болон тэмдэглэлт өдрүүдийн тухай хуульд

**ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН БАЯНЖАРГАЛАН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ
“ЭРЭЭН”-ИЙ ТӨМРИЙН ХҮДРИЙН ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ
ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН**

заасны дагуу амралтын 16 хоног, цаг агаарын саатал 24 хоногийг хасч тооцсоноор уурхайн жилд ажиллах цэвэр хугацааг 325 хоног байхаар тооцсон байна.

1.8.Ашиглалтын систем

Ордыг ил аргаар, авто тээвэртэй ашиглалтын системээр ашиглахаар тооцжээ.

1.9.Уулын ажлын календарь төлөвлөлт

Эрээний хүдрийн ил уурхайн хүрээ хязгаарт багтаж буй эдийн засгийн хувьд үр ашигтай бодитой “В” зэрэглэлийн нөөц, олборлолтонд зайлшгүй өртөж буй боломжтой “С” зэрэглэлийн нөөцийг ил уурхайн төлөвлөсөн хүчин чадлаар ($Q_{\text{жил}}=1,000.0-5,000.0$ мян.т) олборлоход 20 жилийн хугацаанд ашиглах бөгөөд энэ хугацаанд нийт 28,467.3 мян.м³ хөрс хуулж, 78,847.4 мян.т хүдэрт 33.54%-ийн агуулгатай 26,442.6 мян.т металл олборлоно. Хөрс хуулалтын дундаж коэффициент ордын дунджаар $K_{\text{хд}}=0.4$ м³/т байна.

Хүснэгт 6. Ил уурхайн уулын ажлын календарь төлөвлөгөө

Ашиглалтын жилүүд	Хөрс хуулалт, мян.м ³	Үйлдвэрлэлийн нөөц			Кхд, м ³ /тн	Өссөн дүнгээр	
		Хүдэр, мян.тн	Агуулга, %	Металл, мян.тн		Хөрс хуулалт, мян.м ³	Хүдэр олборлолт, мян.т
1 дэх жил	219.7	1,213.9	32.6	395.6	0.2	219.7	1,213.9
2 дахь жил	508.7	1,042.6	32.0	334.0	0.5	728.4	2,256.5
3 дахь жил	550.5	936.7	31.1	291.0	0.6	1,278.9	3,193.2
4 дэх жил	577.7	1,313.2	32.6	427.9	0.4	1,856.6	4,506.4
5 дахь жил	564.4	1,178.1	33.6	395.9	0.5	2,421.0	5,684.5
6 дахь жил	2,504.4	4,313.7	32.4	1,397.3	0.6	4,925.4	9,998.2
7 дахь жил	2,472.7	5,065.6	32.6	1,652.0	0.5	7,398.1	15,063.8
8 дахь жил	2,479.4	5,029.0	33.5	1,683.1	0.5	9,877.5	20,092.8
9 дэх жил	2,469.3	5,048.6	33.2	1,677.1	0.5	12,346.8	25,141.4
10 дахь жил	2,414.1	5,061.0	33.3	1,684.1	0.5	14,760.9	30,202.4
11 дэх жил	2,417.0	5,010.1	34.3	1,716.1	0.5	17,177.9	35,212.5
12 дахь жил	2,328.2	5,016.8	33.1	1,660.3	0.5	19,506.1	40,229.3
13 дахь жил	2,311.2	5,009.0	32.9	1,648.7	0.5	21,817.3	45,238.3
14 дэх жил	1,635.1	5,074.8	32.6	1,654.4	0.3	23,452.4	50,313.1
15 дахь жил	1,210.4	5,015.8	33.5	1,677.9	0.2	24,662.8	55,328.9
16 дахь жил	1,172.3	5,021.4	33.9	1,701.9	0.2	25,835.1	60,350.3

**ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН БАЯНЖАРГАЛАН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ
“ЭРЭЭН”-ИЙ ТӨМРИЙН ХҮДРИЙН ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ
ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН**

17 дахь жил	983.3	4,989.9	34.7	1,731.3	0.2	26,818.4	65,340.2
18 дахь жил	848.9	5,000.0	34.9	1,745.0	0.2	27,667.3	70,340.2
19 дэх жил	575.2	5,000.0	34.9	1,745.0	0.1	28,242.5	75,340.2
20 дахь жил	224.8	3,507.2	34.9	1,224.0	0.1	28,467.3	78,847.4
БҮГД	28,467.3	78,847.4	33.54	26,442.6	0.4	-	

1.10. Ашиглалтын систем

Ордыг ил аргаар нээж, ашиглах бөгөөд тэсэлгээтэй, авто тээвэртэй гадаад овоолготой ашиглалтын системээр ашиглана.

1.11. Уурхайн тоног төхөөрөмжийн сонголт

Хүснэгт 7. Тоног төхөөрөмжийн жагсаалт

Техникийн төрөл	Тоног төхөөрөмжийн тоо	Түлш зарцуулалт, л/мото.цаг	Ээлжин дэх цэвэр ажлын цаг	Ээлжин дэх түлш зарцуулалт, л/ээлж
Өрмийн машин, компрессор				
SWDB-165	5	15	10	750
Экскаватор				
Hyundai R520LC	2	50	10	1000
Hyundai R850LC	3	55		
Автосамосвал				
ZZ5707V4048CJ	28	2.0	10	560
Бульдозер				
Shantui-SD23	3	60	10	1800
Дугуйт ачигч				
SL56H	2	30	10	600
877H	2	35	10	700
Автогрейдер				
XCMG-180HP	1	25	10	250
Ээлжинд зарцуулах түлш				5660

**ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН БАЯНЖАРГАЛАН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ
“ЭРЭЭН”-ИЙ ТӨМРИЙН ХҮДРИЙН ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ
ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН**

Түлшний машины багтаамж	5000
--------------------------------	-------------

1.12. Шимт хөрс хуулалт

Шимт хөрсний гадаад овоолгыг 2 метрийн өндөртэй, 30 градусын налуутайгаар, үерийн ус болон салхины нөлөө бага байх газар байгуулахаар төлөвлөжээ.

Шимт хөрсийг хөрсний гадаад овоолгын суурийн талбайгаас 0.1 метрийн зузаантайгаар хуулах бөгөөд ашиглалтын хугацаанд 140.9 мян.м³ шимт хөрс хуулах ба сийрэгжилт тооцсоноор 155.0 мян.м³ шимт хөрсийг овоолгод овоолохоор тооцжээ.

1.13. Өрөмдлөг-тэсэлгээний ажил

Тэсэлгээний ажилд “эмульсийн” болон “энгийн найрлагат /анфо/” тэсрэх бодисыг нонель системийн тэсэлгээний иж бүрдэл хэрэгсэлтэй хослуулан хэрэглэхээр тоожээ. Ашиглалтын өмнөх жилүүдэд тус ордод эмульсийн болон анфо тэсрэх бодисыг нонель системийн тэсэлгээний иж бүрдэл хэрэгсэлтэй хослуулан хэрэглэж байсан байна.

Уурхайг түшиглэн 80 тн багтаамжтай тэсрэх бодис, 15-20 тн багтаамжтай тэсэлгээний хэрэгслийн агуулах баригдсан байна.

1.14. Баяжуулах технологи

Төслийн 6 дахь жилээс төмрийн хүдэр баяжуулах хуурай болон нойтон баяжуулах үйлдвэрүүд нь зэрэг ажиллах бөгөөд хуурай баяжуулах үйлдвэрээс гарсан төмрийн баяжмалыг нойтон баяжуулах үйлдвэрт тэжээл болгон өгөхөөр тооцсон. Өөрөөр хэлбэл хуурай баяжуулах үйлдвэр нь жилд 1.0 сая.тн хүдэр, нойтон баяжуулах үйлдвэр нь жилд 3.62-4.45 сая.тн хүдэр баяжуулах хүчин чадалтай байна.

**ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН БАЯНЖАРГАЛАН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ
“ЭРЭЭН”-ИЙ ТӨМРИЙН ХҮДРИЙН ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ
ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН**

1.15. Хүний нөөц

Хүснэгт 8. Орон тооны бүтэц

№	Орон тооны төрөл	1-5 дахь жил	6-20 дахь жил
1	ИТА	87	127
2	Оператор	51	174
3	Ажилчин	57	73
4	БТА	38	56
5	Нийт ажилчид	233	430

Нийт ажилчдаас уурхайн захиргаа, удирдлагын хэсэгт 16 хүн, уурлын хэсэгт 92-182 хүн, баяжуулах хэсэгт 43-124 хүн, засвар механикийн хэсэгт 44-52 хүн, аж ахуй үйлчилгээний хэсэгт 38-56 хүн, нийт 233-430 хүний ажлын байр бий болгохоор тусгагдсан байна.

1.16. Төслийн дэд бүтэц

Эрээний ордыг 2015 оноос олборлож эхлэсэн тул шаардлагатай дэд бүтэц болох уурхайн цахилгаан хангамж, ус хангамж, дулаан хангамж, хотхоны барилга болон гадаад, дотоод тээврийн зам, харилцаа холбоо зэргийг бүрэн шийдсэн байна.

Барилга байгууламж:

Уурхайн кемп нь тусгай зөвшөөрлийн талбайн зүүн хойд хэсэгт ил уурхайн ухаашаас хамгийн ойрдоо 0.8 км зайд байрлана. Баяжуулах үйлдвэр, засварын төв нь уурхайн кемпийн урд хэсэгт, ШТС уурхайн кемпийн зүүн хойно 0.2 км зайтай байх бол тэсрэх материал, хэрэгслийн агуулах нь тусгай зөвшөөрлийн зүүн урд хэсэгт уурхайгаас хамгийн ойрдоо 1.5 км зайд байрладаг байна.

**ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН БАЯНЖАРГАЛАН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ
“ЭРЭЭН”-ИЙ ТӨМРИЙН ХҮДРИЙН ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ
ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН**

Хүснэгт 9. Барилга, байгууламжийн мэдээлэл

№	Барилгын нэр	Тоо ширхэг	Талбайн хэмжээ, м2	Нийт талбай, м2	Зориулалт	Бүтээц эдлэл
		Хотхон				
1	Зөөврийн сууц-1	2	20	40	Уурхайн удирдлагын байр	Сэндвич Сэндвич Сэндвич Сэндвич
2	Зөөврийн сууц-2	1	80	80	Гал тогоо	
3		1	60	60	Душ	
4	Зөөврийн сууц-3 Зөөврийн сууц-4	15	100	1500	Ажилчдын амрах байр	
Ил уурхай						
5	Зөөврийн сууц-5	1	12	12	Харуулын байр	Сэндвич Шимт хөрсийг хуулж, талбайг тэгшилсэн Шимт хөрсийг хуулж, талбайг тэгшилсэн
6		1	50	50	Авто засварын төв	
7	Засварын талбай Түлшний ёмкост		15	15	Агуулах	
8	Нийт	22	337	1757	-	-

Цахилгаан хангамж:

Гадаад цахилгаан хангамж: Эрээний уурхай нь Төвийн эрчим хүчний систем, “Багануур зүүн өмнөд бүс цахилгаан түгээх сүлжээ” ТӨХК-ийн Говь-Сүмбэр аймгийн Чойр хот дахь 220/110/35/6 кВ-ын дэд станцаас уурхай хүртэл 55 км урттай 110 кВ-ын өндөр хүчдэлийн цахилгаан дамжуулах агаарын шугам бүхий гадаад цахилгаан хангамжтай байна.

Дотоод цахилгаан хангамж: Харин уурхайн дотоод цахилгаан хангамжийн хувьд уурхайн цахилгаан хэрэглэгчид нь 6/0.4кВ-ын трансформаторын дэд станцаар дамжин дээрх шугамаар цахилгаан эрчим хүчээр хангагддаг байна. Одоо хангагдаж байгаа 6 кВ-ын агаарын шугам нь 0.68 км ба АС-50 маркийн утсаар холбогдсон ба 6/0.4 кВ-ын КТП-63 маркийн дэд станцтай байна.

**ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН БАЯНЖАРГАЛАН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ
“ЭРЭЭН”-ИЙ ТӨМРИЙН ХҮДРИЙН ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ
ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН**

Усан хангамж:

Уурхайн унд ахуй, үйлдвэрлэлд шаардлагатай усны хэрэглээг ордоос баруун урагш 4 км зайд **гүний худаг-1**, 6 км зайд **гүний худаг-2**-ыг тус тус өрөмдөж гарган, ус дамжуулах хоолойг татан усан хангамжийг бүрэн шийдвэрлэсэн байна.

Эхний 5 жилийн хугацаанд төмрийн хүдрийг хуурай аргаар угаан баяжуулах учраас технологид ус ашиглахааргүй байна. Уурхайн усны хэрэглээг уурхай ашиглалтын эхний 5 жилээр тооцож гаргалаа.

Хүснэгт 10. Төслийн нийт усны хэрэглээ

Ажиллах хугацаа	Усны хэрэглээ					
Х.нэгж	Унд ахуйн ус, м3	Замын усалгаа, м3	Ногоон байгууламж, м3	Мод усалгаа, м3	Нийт	Шаардлагатай усны эх үүсвэр, л/с
1 дэх жил	6678.75	4,239.72	192.0	192.0	11302.47	0.402
2 дахь жил	6678.75	5,425.32	192.0	192.0	12488.07	0.444
3 дахь жил	6678.75	6,172.62	192.0	192.0	13235.37	0.471
4 дэх жил	6678.75	5,715.12	192.0	192.0	12777.87	0.455
5 дахь жил	6678.75	6,511.44	192.0	192.0	13574.19	0.483
Нийт	33,393.75	28,064.22	960.0	960.0	63,377.97	2.257

Уурхай ашиглалтын 5 жилийн хугацаанд нийт 63,377.97 м³ ус шаардлагатай бөгөөд 2.25 л/с усны ундрага шаардлагатай байгаа бөгөөд өөрийн эзэмшлийн 2 худаг (2.9 л/с) нь энэхүү шаардлагатай усны ундрагийн хэмжээг хангаж байна.

ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН БАЯНЖАРГАЛАН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “ЭРЭЭН”-ИЙ ТӨМРИЙН ХҮДРИЙН ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН

БҮЛЭГ 2. БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ТАЙЛАН

2.1. Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөний тайлан

Хүснэгт 11. Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөний хэрэгжилт

№	Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөөллүүд	Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ	Сөрөг нөлөөллийн хамрах хүрээ	Хэрэгжилт
Агаарын чанар				
1	-Уурхайн олборлолт, овоолго, тээвэрлэлтийн үед үүсэх тоосжилт, -Тэсэлгээний үед үүсэх тоосжилт, -Хуурайшилт	Салхи шуурга ихтэй үед тэсэлгээний үйл ажиллагаа явуулахгүй байх, тэсэлгээг тухайн үеийн салхины чиглэл, хурд гэх мэт цаг агаарын үзүүлэлттэй уялдуулан зохион байгуулах	Тэсэлгээ хийх газарт	2025 оны 10 сарын 1 ны байдлаар нийт 8 удаагийн тэсэлгээг хийсэн. Тэсэлгээ хийхдээ байгаль, цаг агаарын байдлыг харж салхи шуургагүй тогтуун өдөр хийж гүйцэтгэж байсан.
2	ихтэй үед салхины нөлөөгөөр тоосжилт үүсэх, -Тээврийн хэрэгслийн хөдөлгүүрээс ялгарах хорт хий агаарын чанартсөргөөр нөлөөлөх чимээний нөлөлөл үүсэх	Тээврийн хэрэгслийн орчны агаарт ялгаруулах ялгаралтыг багасгах үүднээс тэдгээр тээврийн хэрэгсэлд оношилгоо, засвар үйлчилгээг тогтмол хийх, техникийн үзлэгт оруулах.	Тээврийн хэрэгсэл	Уурхайд 700, 550, 360 экскаватор, МТ-86 загварын өөрөө буулгагч, ковш зэрэг өдөр тутмын ажилд ашигладаг техникүүдийн оношилгоо, засвар үйлчилгээг тогтмол хийж техникийн үзлэгт хамруулсан. Тухайн тээврийн хэрэгслийн орчны агаарт ялгаруулах ялгаралтыг багасгах үүднээс тэдгээр тээврийн хэрэгсэлд оношилгоо, засвар үйлчилгээг тогтмол хийж, ажилд явж байгаа техникүүдэд засварын хэсгийн ажилчид тогтмол үзлэг, засвар ыг хийж байна.
Газрын гадарга, хөрсөн бүрхэвч				
1		Уулын ажлыг ТЭЗҮ-д тусгагдсан уулын ажлын төлөвлөгөөний дагуу хийж явуулах	Уулын ажил	- Уулын ажлыг ТЭЗҮ-г 2023 онд батлуулсан бөгөөд тухайн онд үйл ажиллагааг явуулаагүй. 2025 онд ТЭЗҮ-ний дагуу Уулын ажлыг төлөвлөгөөг батлуулсан бөгөөд батлагдсан

ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН БАЯНЖАРГАЛАН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “ЭРЭЭН”-ИЙ ТӨМРИЙН ХҮДРИЙН ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН

				төлөвлөгөөний дагуу уулын ажлыг гүйцэтгэж байна.
2	Уурхайд олборлолтын нөлөөгөөр газрын хэвлий	Уурхайн олборлолт хийх үед өнгөн хөрсийг хуулан авах, хуулан авсан өнгөн хөрсийг тусгайлан зассан овоолго байдлаар хадгалах.	Шимт хөрс	Уулын ажлын хүрээнд шимт хөрс хуулалтыг хийж стандартын дагуу овоолго болгон хадгалж байна.
3	эвдрэлд өртөх, -Тээврийн хэрэгслийн нөлөөгөөр	Шимт хөрсний овоолгыг салхинд тархахаас сэргийлж хамгаалах, ургамалжуулах	Шимт хөрс	Шимт хөрсний овоолгыг хамгаалж ургамалжуулах ажил хийгдээгүй.
4	олон салаа зам үүсч хөрс элэгдэл эвдрэлд өртөх, -ШТМ-ын асгаралтаас газрын гадарга хөрс бохирдох,	Тээврийн хэрэгслийг тогтсон нэг замын маршрутаар явуулах, замын тэмдэг тэмдэглэгээг байршуулах, нэмэгдүүлэх.	Тэмдэг тэмдэглэгээ	Уурхайн технологийн замыг уулын ажлын төлөвлөгөөний дагуу маршрут гаргаж явах бөгөөд тухайн маршрутаар техник явж байна. Технологийн зам дагуу 2024 онд 19 ширхэг замын тэмдэг, тэмдэглэгээг байршуулж ажилласан бол 2025 онд 20 ширхэг тэмдэгийг нэмж байршуулсан байна.
5	-Хог хаягдлыг ил задгай хаяснаас уурхайн орчин бохирдох.	Шатах тослох материалын хадгалалтанд хяналт тавьж ажиллах, шатах тослох материал алдагдсан тохиолдолд цаг тухай бүрт нь саармагжуулах арга хэмжээ авах, Автомашины засварын газрын зогсоолыг цементэн хучилттай болгох	ШТМ	Уурхайд шатах тослох материалыг байгальд алдах тохиолдол гараагүй бөгөөд шатах тослох материалын хяналт, бүртгэлийг сайн хийж зориулалтын агуулахад стандартын дагуу хадгалж байна.
6		Уурхайн талбайд хог хаягдлыг ил задгай хаяхгүй байх, уурхайн орчны цэвэрлэгээг тогтмол хийх	Хог хаягдал	- Уурхайн эзэмшлийн талбайд хог хаягдлыг ил задгай хаяхгүй байх тал дээр анхаарч хог хаягдлыг ойр орчимд тархахааргүйгээр ухаж бэлдсэн хогийн цэгт болон зориулалтын хогийн саванд төвлөрүүлэн ажиллаж байна. - Бүх ажилчдыг хамарсан их цэвэрлэгээг уурхайн хашаан дотор 2 удаа хийсэн. Мөн өдөр тутмын цэвэрлэгээг тогтмол хийж ажиллаж байна.

ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН БАЯНЖАРГАЛАН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “ЭРЭЭН”-ИЙ ТӨМРИЙН ХҮДРИЙН ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН

Усан орчин				
1	Гүний худгийн усны хомсдол үүсэх,	Ус ашиглах дүгнэлтийг гаргуулж ажиллах, усны төлбөрийг цаг тухай бүрт төлөх	Усны хэрэглээ	Умард говийн гүвээт-Халхын дундад талын сав газраар ус ашиглах зөвшөөрөл гаргуулсан - Ус ашиглуулах гэрээг Дундговь аймгийн Байгаль орчны газартай хийсэн. - Гэрээнд заасан газрын доорх усны төлбөр болох 2,056,203.96 төгрөгийн 50% төлбөрийг Дундговь аймгийн төрийн сангийн дансанд төвлөрүүлсэн.

ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН БАЯНЖАРГАЛАН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “ЭРЭЭН”-ИЙ ТӨМРИЙН ХҮДРИЙН ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН

Зураг 1. Өрөмдлөгө хийх ажлын явц болон тэсэлгээний бодис өрөмсөн нүхэнд байрлуулсан байдал.

(Тэсэлгээг хүчтэй салхи шуургагүй тогтуун өдөр хийдэг.)

Зураг 2. Техникүүдэд засвар үйлчилгээ хийж байна.

ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН БАЯНЖАРГАЛАН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “ЭРЭЭН”-ИЙ ТӨМРИЙН ХҮДРИЙН ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН

Зураг 3. Уулын ажлын явц

Зураг 4. Шимт хөрсний овоолго

ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН БАЯНЖАРГАЛАН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “ЭРЭЭН”-ИЙ ТӨМРИЙН ХҮДРИЙН ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН

Зураг 5. Тэмдэг тэмдгэлгээ байршуулсан байдал

ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН БАЯНЖАРГАЛАН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “ЭРЭЭН”-ИЙ ТӨМРИЙН ХҮДРИЙН ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН

Зураг 6. Шатах тослох материалын хадгалалт, агуулахын харагдах байдал (бороотой үеийн зураг)

ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН БАЯНЖАРГАЛАН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “ЭРЭЭН”-ИЙ ТӨМРИЙН ХҮДРИЙН ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН

Зураг 7. Тусгалан ухсан нүхэнд хог хаягдлыг төмөр, ахуйн хог хаягдал, ашигласан дугуй гэх мэт ангилан төвлөрүүлсэн байдал

Зураг 8. Уурхайн эргэн тойронд их цэвэрлэгээ хийж байгаа байдал

ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН БАЯНЖАРГАЛАН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “ЭРЭЭН”-ИЙ ТӨМРИЙН ХҮДРИЙН ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН

Зураг 9. Ус ашиглах зөвшөөрөл, ус ашиглуулах гэрээ, төлбөр төлсөн баримт

ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ГАЗРЫН
ДАРГЫН ТУШААЛ

2025 оны 05 сарын 14 өдөр Дугаар А/08 Мандалговь

Ус ашиглуулах зөвшөөрөл олгох тухай

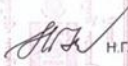
Монгол Улсын засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хуулийн 67 дугаар зүйлийн 67.5 дахь хэсэг, Усны тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.5 дахь хэсэг, 17 дугаар зүйлийн 17.1.10 дахь заалт, 28 дугаар зүйлийн 28.6, 28.7 дахь хэсэг, 29 дүгээр зүйлийн 29.1 дэх хэсэг, 30 дугаар зүйлийн 30.1 дэх хэсэг, Төсвийн тухай хуулийн 23 дугаар зүйлийн 23.6.5 дахь заалт, Умард говийн гүвээт-Халхын дундад талын сав газрын захиргааны 2025 оны 05 дугаар сарын 05-ны өдрийн Е-2503-000164 дугаартай ус ашиглуулах дүгнэлтийг тус тус үндэслэн ТУШААХ нь:

1. Дундговь аймгийн Баянжаргалан сумын нутаг “Эрээн” төмрийн хүдрийн уурхай “Тайшэн Девелопмент” ХХК-ний ашиг олох зориулалтаар ахуйн үйлдвэрлэл, үйлчилгээнд ашиглах усны хэмжээ 11477.70 м³/жил, биологийн нөхөн сэргээлтэд 360 м³/жил, зам талбайн усалгааны зориулалтаар 5425.32 м³/жил, “Тэрбум мод” үндэсний хөдөлгөөний хүрээнд модны усалгаанд ашиглах усны хэмжээ 90 м³/жил усыг 1 жилийн хугацаагаар ашиглахыг “Тайшэн Девелопмент” ХХК-д зөвшөөрсүгэй.

2. Үйлдвэрлэлийн зориулалтаар ашигласан усны төлбөрийг Дундговь аймгийн төсөвт гэрээнд заасан хугацаанд төвлөрүүлэхийг “Тайшэн Девелопмент” ХХК-ний захирал (Yu Yang)-д үүрэг болгосугай.

3. Тус аж ахуйн нэгж нь дээрх хуульд заасны дагуу ус ашиглагчийн үүрэг, тавигдах шаардлагыг ханган ажиллах, усны ашиглах боломжит нөөцийн хэмжээнээс хэтрүүлэн хэрэглэхгүй байх, усны мэдээллийн сан бүрдүүлэхтэй холбогдсон мэдээ, тайланг 2025 оны 12 дугаар сарын 20-ны өдрийн дотор ирүүлэхийг “Тайшэн Девелопмент” ХХК-ний захирал (Yu Yang)-д даалгасугай.

4. “Тайшэн Девелопмент” ХХК-ний ус ашиглалтын байдалд байнгын хяналт тавьж, ажиллахыг усны асуудал хариуцсан мэргэжилтэн (Т.Эрдэнэзаяа)-д үүрэг болгосугай.

ДАРГА Н.ГАНТУЛГА

482501038

БАТЛАВ
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ГАЗРЫН
ДАРГА Н.ГАНТУЛГА

БАТЛАВ
“ТАЙШЭН ДЕВЕЛОМЕНТ” ХХК
ЗАХИРАЛ TAI SHENG YU YANG

УС АШИГЛУУЛАХ ГЭРЭЭ

2025.05.16 Дугаар 01 Мандалговь хот

Нэг. Ерөнхий зүйл
Усны тухай хуулийн 28.4, 28.6, 28.7, 29.1-д заасны дагуу Умард говийн гүвээт-Халхын дундад талын сав газрын захиргааны гаргасан 2025 оны 05 сарын 05-ний өдрийн Е-2503-000164 дугаартай ус ашиглуулах дүгнэлт, Байгаль орчны газрын даргын олгосон 2025 оны 05 сарын 14-ний өдрийн А/08 дугаартай ус ашиглах зөвшөөрөл олгох тухай тушаалыг тус тус үндэслэн:

Усны нөөц ашиглуулагчийг төлөөлж Дундговь аймгийн Засаг даргын дэргэдэх Байгаль орчны газрын мэргэжилтэн Түмэнжаргал овогтой Эрдэнэзаяа Ус ашиглагчийг төлөөлж Дундговь аймгийн Баянжаргалан сум, 2777223 регистрийн дугаартай “ТАЙШЭН ДЕВЕЛОМЕНТ” ХХК-ны захирал YU YANG нар ус ашиглах талаар тохиролцон энэхүү гэрээг 1 жилийн хугацаатайгаар байгуулав.

Хоёр. Гэрээний гол нөхцөл

2.1. Ус ашиглах зориулалт: MV – 017028 ашиглалтын тусгай зөвшөөрөлтэй Эрээн төмрийн хүдрийн уурхайн хуурай баяжуулах үйлдвэр.

2.2. Нийт ашиглах усны хэмжээ: 17353.02 м³/жил

2.2.1. Ашиг олох зориулалтаар ахуйн үйлдвэрлэл, үйлчилгээнд ашиглах усны хэмжээ: 11477.70 м³/жил,

2.2.2. Биологийн нөхөн сэргээлтэд: 360 м³/жил

2.2.3. Зам талбайн тоосжилт дарахад ашиглах ус: 5425.32 м³/жил

2.2.4. “Тэрбум мод” үндэсний хөдөлгөөний хүрээнд модны усалгаанд ашиглах усны хэмжээ: 90 м³/жил

2.3. Усны чанар, найрлага:

2.4. Усны эх үүсвэр: Унд ахуйн хэрэглээг өөрийн эзэмшлийн гүн өрмийн худаас ашиглана.

2.4.1. Байршил: Баянжаргалан сумын нутагт оршино.

2.4.2. Сонбицол: 108° 09' 24" 49° 50' 08"

ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН БАЯНЖАРГАЛАН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “ЭРЭЭН”-ИЙ ТӨМРИЙН ХҮДРИЙН ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН

Зураг 10. Үерийн усны далан байгуулсан

2.2. Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөө

Уурхайн нөхөн сэргээлтийг уурхайн олборлолтын дараа 20 дахь жилээс эхлэн хийхээр ТЭЗҮ-д тусгагдсан байна. Уурхайн олборлолтоор 20 жилийн хугацаанд нийт 148 га талбай эвдрэлд өртөнө. Уурхайд нөхөн сэргээлтийг жил бүр хийх боломжгүй бөгөөд уурхайн хаалтын үе шатанд хийхээр ТЭЗҮ-д төлөвлөсөн байна. Иймээс тухайн техник-эдийн засгийн үндэслэлд тусгагдсаны дагуу нөхөн сэргээлт хийгдэхгүй.

ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН БАЯНЖАРГАЛАН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “ЭРЭЭН”-ИЙ ТӨМРИЙН ХҮДРИЙН ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН

2.3. Дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөөний тайлан

Дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэхээр Дундговь аймгийн Байгаль орчны газраас санал авсны үндсэн дээр дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний хүрээнд хэрэгжүүлэхээр санал, шийдвэрт хүрч байгалийн анхны төрхийг сэргээхээр газрын хэвлийн нөхөн сэргээлтийн ажил хийгдсэн.

Хүснэгт 12. Дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөөний хэрэгжилт

№	Дүйцүүлэн хамгаалах ажлын зорилт	Хамгаалах арга хэмжээ	Хэрэгжилт
1	Дундговь аймгийн нутаг дэвсгэрт эвдэрч орхигдсон газарт техникийн нөхөн сэргээлт хийх.	Сум орон нутагтай ярилцаж эвдэрсэн газарт техникийн нөхөн сэргээлт хийх	Дундговь аймгийн Баянжаргалан сумын “Сүүл өндөр” нэртэй газарт нөхөн сэргээлтийн ажлыг гүйцэтгэсэн. Тухайн газар нь уурхайгаас баруун зүгт 25 км зайд Сумын төвөөс баруун хойд зүгт 3 км газарт байрладаг. Уг газарт 60мх20мх15м нүх үүсэж, газар эвдэгдсэн байсан. Талбайн хэмжээ нь 1000 м2 буюу 0.1 га газар нөхөн дүүргэсэн. Нөхөн сэргээлтийн ажилд 2 ширхэг утгуурт ачигч техникийг ашиглан нөхөн дүүргэсэн. Нөхөн дүүргэх ажлыг 34 цагийн хугацаанд хийж гүйцэтгэсэн. Тухайн ажлыг хийж гүйцэтгэхдээ ухсан нүхний хажууд овоолсон байсан шороон даланг түрж нүхрүү хийн ойр орчмын газрын хэлбэрийн дагуу хэлбэршүүлсэн.
2	Тэрбум мод үндэсний хөтөлбөрийн хүрээнд 200 ширхэг мод тарих	Сум орон нутагтай ярилцаж 200 ширхэг мод тарих	- “Тэр бум мод” үндэсний хөдөлгөөний хүрээнд мод тарьж арчилж ургуулах талаар сум орон нутагтай зөвшилцсөний хүрээнд уурхайн эзэмшлийн талбайд 2025 оны 5-р сард 2 төрлийн (хайлаас, улиас) 200 ширхэг суулгацыг тарьж арчилгаа усалгаа хийж ажилласан. Намар 10сар хүртлэх хугацаанд 48 ширхэг модны хоргодол гарсан (ургаагүй) ба нөхөн тарилтаар 50 ширхэг модыг нэмж тарьж намрын цэнэг усалгааг хийж гүйцэтгэсэн.

ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН БАЯНЖАРГАЛАН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “ЭРЭЭН”-ИЙ ТӨМРИЙН ХҮДРИЙН ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН

ТАЙШЭН ДЕВЕЛОПМЕНТ ХХК-Д

2025 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөнд тусгах танай саналыг дэмжиж 3 дугаар багийн нутаг "Сүүл өндөр" нэртэй газар 0.1 га талбайг дүйцүүлэн нөхөн сэргээлт хийхийг зөвшөөрч байна.

Мөн тэрбум мод хөтөлбөрийн хүрээнд мод тарьж төгөл байгуулах ажлыг үе шаттай хийж модыг өөрөө ургах чадамжтай үед орон нутагт хүлээлгэн өгөх

Зураг 11. Техникийн нөхөн сэргээлт хийх зөвшөөрөл, нөхөн

ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН БАЯНЖАРГАЛАН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “ЭРЭЭН”-ИЙ ТӨМРИЙН ХҮДРИЙН ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН

сэргээлт хийх газар

Зураг 12 . Талбайн фото зураг, орто зураг

ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН БАЯНЖАРГАЛАН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “ЭРЭЭН”-ИЙ ТӨМРИЙН ХҮДРИЙН ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН

Зураг 13. Нөхөн дүүргэлт хийж дууссан байдал, газрын харагдац

ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН БАЯНЖАРГАЛАН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “ЭРЭЭН”-ИЙ ТӨМРИЙН ХҮДРИЙН ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН

Зураг 14. 2 төрлийн 200 ширхэг мод тарьсан ажлын явц

**Зураг 16.
Модны
усалгаа
болон
ургалтын
байдал (бсар)**

ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН БАЯНЖАРГАЛАН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “ЭРЭЭН”-ИЙ ТӨМРИЙН ХҮДРИЙН ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН

Зураг 15. 8-р сард ургалтын явц

ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН БАЯНЖАРГАЛАН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “ЭРЭЭН”-ИЙ ТӨМРИЙН ХҮДРИЙН ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН

Зураг 16. Нөхөн тарилтын явц

2.4. Нүүлгэн шилжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөний тайлан

Уурхайн эдэлбэр газар болон түүний ойр орчмын нөлөөллийн бүсэд айл өрх байхгүй учир нүүлгэн шилжүүлэх арга хэмжээ хийгдэхгүй болно.

2.5. Түүх соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөөний тайлан

Уурхайн талбай болон түүний нөлөөллийн бүсэд ямар нэгэн түүх соёлын дурсгалт зүйл ба археологийн олдвор илрээгүй. Уурхайн үйл ажиллагааны явцад ямарваа нэгэн түүх соёлын дурсгалт зүйл олдох үед холбогдох хууль тогтоомжинд заасны дагуу засаг захиргааны байгууллага болон холбогдох байгууллага болох ШУА-ийн түүхийн хүрээлэнд даруй мэдэгдэж түүх соёлын дурсгалт зүйлсийг хамгаалах ажлын яаралтайгаар зохион байгуулж ажиллана.

ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН БАЯНЖАРГАЛАН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “ЭРЭЭН”-ИЙ ТӨМРИЙН ХҮДРИЙН ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН

2.6. Осол, эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөөний тайлан

“Тайшэн Девелопмент” ХХК-ийн ажилтнууд ажлын хариуцлага алдах, ялангуяа үйл ажиллагааны явцад технологийн горим зөрчсөнөөс элдэв осол гарч, үйлдвэрлэлийн хэвийн ажиллагаа саатах, ажиллагсадын эрүүл мэнд хохирох, хөдөлмөрийн чадвараа алдах, хүний амь нас эрсдэх зэрэг осол аваар гарч болзошгүй тул аюулгүй ажиллагааг нэгдүгээрт тавин чанд сахиж ажиллаж байна. Бүх ажилчдыг Хөдөлмөр хамгаалах нэг бүрийн хувцас хэрэгсэлээр хангаж, ХАБЭА-н сургалтыг тогтмол орж ажил эхлэхийн өмнө аюулгүй ажиллагааны зааварчилгааг өгч ажиллаж байна.

Хүснэгт 13. Осол, эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжилт

№	Болзошгүй аюул осол, сөрөг нөлөөлөл	Урьдчилан сэргийлэх, хамгаалах арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар хэмжээ	Хэрэгжилт
1	Болзошгүй аюул, осол, саатал, техник технологийн шугам сүлжээний гэмтэл, -Галын гэнэтийн аюул үүсэх, -Ажилчид бэртэх, амь нас эрсдэх,	Тээврийн хэрэгсэл, тоног төхөөрөмжийн аюулгүй байдлыг тогтмол шалгах, хяналт тавьж байх /ажил эхлэхийн өмнө/	Тээврийн хэрэгсэл, тоног төхөөрөмж	Экскаватор, ковш, МТ-86 загварын автосамосмаль зэрэг Тээврийн хэрэгслүүдийн мото цагийн үзлэг оношилгоог хийж эвдрэл гэмтэлтэй техникийн эвдрэлийг бүрэн засварлаж ажилд гаргадаг.
2		Тогтмол нийт ажилчидад хөдөлмөр хамгаалал, аюулгүй ажиллагааны сургалт зохион байгуулах	Ажилчдад	Нийт ажилчдад хөдөлмөр хамгаалал, аюулгүй ажиллагааны сургалтыг 10 удаа зохион байгуулсан.
3		Ажиллагсдыг хөдөлмөр хамгааллын хувцас хэрэгслээр бүрэн хангаж ажиллуулах	Уурхайн ажилчид	Уурхайн бүх ажилчид өвөл, зуны иж бүрэн хувцас, хамгаалах хэрэгслээр бүрэн хангасан.
4		Гал унтраах хэрэгсэл, багажийг зохих газруудад байрлуулсан эсэхэд мөн галын аюулгүй байдлын хяналт тавьж ажиллах	Уурхайн кемп орчимд	Гал унтраах хэрэгслийг галтогоо, амрах байр, оффис, штс, баяжуулах үйлвэр, ариун цэврийн газарууд, тэсэлгээний агуулах гэсэн газруудад байршуулсан. (4кг-54 ширхэг, 5кг-12 ширхэг, 9кг-10ширхэг, 35кг-4ширхэг нийт 80 ширхэг галын хорыг байршуулсан.)
5		Ажилд гарахын өмнө ажилчдад аюулгүй ажиллагааны зааварчилгаа өгөх	Уурхайн удирдлага	Өглөө, оройн ээлжийн бүх ажилчдад аюулгүй ажиллагааны зааварчилгааг өгч гарын үсгээр баталгаажуулж ажиллаж байна.

ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН БАЯНЖАРГАЛАН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “ЭРЭЭН”-ИЙ ТӨМРИЙН ХҮДРИЙН ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН

6	уурхайн үйл ажиллагаа саатах, тоног	Аваар, ослын үед авах арга хэмжээний төлөвлөгөөтэй байх ажилчидад сургалт орох	Уурхайн удирдлага	- Осол аваарын үед яаралтай авах арга хэмжээний сургалтыг дотооддоо зохион байгуулж ажиллаж байна. - Налайх дүүргийн “Уул уурхайн аврах 09 дүгээр анги”-с бүх ажилчдад 1 удаа сургалт авсан.
7		Тэсрэх бодисыг зөв хаягжуулж, хадгалах горимын дагуу хадгалах	Тэсрэх бодисын агуулах	Бүх операторууд, шатахуун түгээгч, засварчид болон хятад ажилчдад аюулгүй ажиллагааны зааварчилгаа өгч ажилд гардаг.

Зураг 17. Засвар үйлчилгээ

ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН БАЯНЖАРГАЛАН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “ЭРЭЭН”-ИЙ ТӨМРИЙН ХҮДРИЙН ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН

Зураг 18. Аюулгүй ажиллагааны сургалт

Зураг 19. Хөдөлмөр хамгааллын хувцасаар бүрэн хангагдсан.

ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН БАЯНЖАРГАЛАН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “ЭРЭЭН”-ИЙ ТӨМРИЙН ХҮДРИЙН ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН

Зураг 20. Галын сараа, галын хор байрлуулсан байдал

ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН БАЯНЖАРГАЛАН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “ЭРЭЭН”-ИЙ ТӨМРИЙН ХҮДРИЙН ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН

Зураг 21. Өдөр тутмын аюулгүй ажиллагааны зааварчилгаа (өглөө, оройн ээлж)

ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН БАЯНЖАРГАЛАН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “ЭРЭЭН”-ИЙ ТӨМРИЙН ХҮДРИЙН ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН

2.7. Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөний тайлан

“Тайшэн Девелопмент” ХХК нь Дундговь аймгийн Баянжаргалан сумын Засаг даргатай хог хаягдлын гэрээ байгуулан ажилласан. Уурхайн үйл ажиллагаанаас бий болж буй хог хаягдлын хэмжээг багасгах, аль болох бага хог хаягдал үүсгэх, түүнийг дахин ашиглах болон дахин боловсруулах замаар гарсан хог хаягдлын хэмжээг бууруулах, үлдсэн хог хаягдлыг хүрээлэн буй орчинд аюулгүй байдлаар устгах зарчмыг баримтлан ажилласан. Мөн “Хог хаягдлын ангилан ялгалт” сэдвээр бүх ажилчдыг хамруулсан сургалтыг Дундговь аймгийн Баянжаргалан сумын ЗДТГ-ын БО-ны мэргэжилтэн Х.Сарангэрэлээс авч уурхайн нийт ажилчдад хамарсан сургалт зохион байгуулсан.

Хүснэгт 14. Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжилт

№	Болзошгүй аюул осол, сөрөг нөлөөлөл	Урьдчилан сэргийлэх, хамгаалах арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар хэмжээ	Хэрэгжилт
1	Ахуйн хог хаягдал	Уурхай орчимд хог хаягдлын зориулалтын сав байрлуулах, хог хаягдлын ангилан ялгалтанд тогтмол хяналт тавих	Хог хаягдал	- Хог хаягдлын зориулалтын савыг уурхайн амрах байр (монгол, хятад), гал тогоо (монгол, хятад), оффис гэсэн 5-н байршилд, тус бүр 4хос 20 ширхэг хогийн сав байрлуулан ангилан ялгалтын таних тэмдэг нааж байрлуулсан.
2		Ахуйн хог хаягдлыг тусгай нэг цэгт төвлөрүүлэх, салхинд тархахаас сэргийлж хашаажуулах	Хог хаягдлын цэг	- Ахуйн хог хаягдлыг ачилт хийх хүртэл тусгай нэг цэгт төвлөрүүлж байна.
3		Хог хаягдлын гэрээ байгуулж, тухай бүрт тээвэрлүүлэх.	Хог хаягдал	- Баянжаргалан сумтай хог хаягдлын гэрээ байгуулж ажилласан. 10 сарын 1-ны байдлаар 5 удаа сумын нэгдсэн хогийн цэгт хог тээврийг хийж гүйцэтгэсэн байна. Мөн гэрээнд заасан хог хаягдлын төлбөр болох 960,000 төгрөгийг төрийн сангийн дансанд тушаасан болно.

ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН БАЯНЖАРГАЛАН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “ЭРЭЭН”-ИЙ ТӨМРИЙН ХҮДРИЙН ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН

4		Хуванцар сав, шил, лааз гэх мэт хоёрдогч түүхий эд болдог хаягдлыг орон нутгийн түүхий эд авах цэгт тушааж байх.	Ахуйн бохир ус	Орон нутгийн түүхий эд авах цэгт ус ундааны хуванцар сав, лаазыг тушаахаар тусд нь ангилан ялгаж хуримтлуулж байна.
5		Ажиллагсдын бие засах газар, бохирын цооногт ариутгал халдваргүйжүүлэлтийг тогтмол хийх	Бие засах газар, бохирын цооног	- Ажилчдын ариун цэврийн газрын цэвэрлэгээг 7 хоног тутамд ариутгалын бодис болон цэвэрлэгээний бодис ашиглан цэвэрлэж байна.
6	Аюултай хог хаягдал	Ашигласан шатах, тослох материалыг зориулалтын сав байрлуулж хуримтлуулах, уурхайн орчинд асгарч алдагдахаас тухай бүр сэргийлэх, ШТМ алдагдахаас сэргийлэх түүнд хяналт тавин ажиллах, Аюултай хог хаягдал устгал хийдэг, боловсруулдаг үйлдвэртэй гэрээ хийж хаягдлыг өгөх	ШТМ хадгалах сав, поошик	- Дундговь аймгийн Байгаль Орчны газраар “Аюултай хог хаягдлын код” гаргуулах хүсэлт өгч <u>Y-002062</u> дугаар гарсан. - Ашигласан тос маслыг 200 литрийн поошигт болон 1 тонны зориулалтын цагаан саванд хуримтлуулж тусгай хадгалах агуулах байранд хадгалж байна.
7		Хаягдал дугуй, төмрийн хаягдалыг цуглуулж дахин боловсруулах үйлдвэрт тушааж байх	Хаягдал дугуй, төмрийн хаягдал гэх мэт аюултай хог хаягдал	- Машин техникээс гарсан хаягдал дугуйны тодорхой хэсгийг байгальд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах үүднээс уурхайн хашаан дотор тусгаарлах хашаа барьж ашиглаж байна. - Төмрийн хаягдлыг ахуйн хог болон бусад хог хаягдлаас тусд нь ялгаж төвлөрүүлж байна.

ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН БАЯНЖАРГАЛАН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “ЭРЭЭН”-ИЙ ТӨМРИЙН ХҮДРИЙН ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН

Зураг 22. Хог хаягдлын ангилан ялгах зориулалт бүхий сав байршуулсан байдал

ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН БАЯНЖАРГАЛАН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “ЭРЭЭН”-ИЙ ТӨМРИЙН ХҮДРИЙН ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН

Зураг 23. Хог хаягдлын гэрээ,

ХОГ ХАЯГДЛЫН ГЭРЭЭ

2025 он 03 сарын 26 өдөр

№ 01

Баянжаргалан сум

Нэг . Нийтлэг үндэслэл

Монгол улсын Байгаль орчныг хамгаалах тухай хуулийн 17-р зүйлийн 2,6 дахь заалт, Хог хаягдлын тухай хуулийн 8.4, 9.2, 20.1, 20.2 дугаар зүйл, Сумын ИТХ-ийн 2019 оны 05 тоот тогтоолыг үндэслэлээ.

Хүний эрүүл мэнд, хүрээлэн байгаа орчинд үзүүлэх хортой нөлөөллийг арилгах түүнээс урьдчилан сэргийлэх ахуйн болон үйлдвэрлэлийн хог хаягдлыг ангилах, цуглуулах, хадгалах, дахин боловсруулж эргүүлэн ашиглах, тээвэрлэх булах болон орчны ариун цэврийг тогтмол цэвэр байлгах, цэвэр эрүүл орчинд ажиллаж амьдрах орчныг бий болгоход оршино.

Хоёр. Гэрээ байгуулагч талууд

Нэг талаас Дундговь аймгийн Баянжаргалан сумын ЗДТГ-ыг төлөөлж Байгаль орчны мэргэжилтэн Хүрэлхүү овогтой Сарангэрэл Нөгөө талаас “Лунг тай мөнг туо майнинг” ХХК-ний Хар өндөр уурхай Дундговь /аймаг/-ийн Баянжаргалан /сум/-ын 1-р баг шилийн гол улсын бүртгэлийн гэрчилгээ тоот 7059097 регистрийн дугаартай “Лунг тай мөнг туо майнинг” ХХК-ийн захирал Chang овогтой Xin- нар харилцан тохиролцож 2025 оны 03 сарын 26 -ны өдрөөс 2026 оны 03 сарын 26 -ийг хүртэл энэхүү гэрээг байгуулав.

Гурав. Төлбөр тооцсон байдал

Баянжаргалан сумын 2019 оны 12 дугаар сарын 19-ны ИТХ-ын 05 тогтоолд заасны дагуу сард 80000 төгрөгөөр тооцов.

Төлбөрийг Төрийн сан банкны 100080500947 тоот дансанд тушаана. / ДУА Хог хаягдлын хураамж/

Сарын төлбөр 80000 төгрөг

Жилийн төлбөр 960000 төгрөг

Дөрөв. Сумын ЗДТГ эрх

1. Монгол улсын Байгаль орчныг хамгаалах тухай хууль, Хог хаягдлын тухай хууль, Ариун цэврийн тухай хуулийн дагуу хяналт тавьж ажиллах
2. Иргэд аж ахуйн нэгж, байгууллагын хог хаягдал гаргасны төлбөрийг төвлөрүүлэх
3. Иргэд аж ахуйн нэгж, байгууллагын хог хаягдлаа зориулалтын цэгт хаяж байгаа эсэхэд хяналт тавих
4. Хог хаягдлыг цуглуулах, тээвэрлэх хуваарийг тээвэрлэгчтэй гэрээ байгуулж хэрэгжилтэнд хяналт тавих.

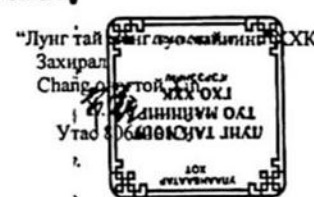
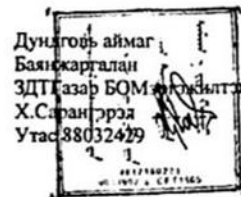
Тав. Иргэн ААН байгууллагын эрх үүрэг

1. Өөрийн байгууллагын үйл ажиллагаанаас гарсан ахуйн хуурай хог хаягдлыг стандартын шаардлага хангасан зориулалтын саванд хадгалж байх.
2. ААН-нэгж байгууллага нь хог хаягдал гаргасан төлбөрөө улирал бүрийн сүүл сарын 15-ны дотор гэрээнд зааснаар Дундговь аймгийн Баянжаргалан сумын татварын байцаагчтай холбогдож хог хаягдлын төлбөрөө төлөх.
3. Хог хаягдлыг ангилан ялгаж байх
4. Ахуйн болон үйлдвэрлэлийн хогийг тогтсон хугацаанд цэвэрлэж тээвэрлэх, хог хаягдлын талаархи дүрэм журам, стандартын шаардлагыг хангаж зориулалтын цэгт хаяж байхад анхаарах.
5. Үйлдвэр үйлчилгээний явцад үүсдэг хог хаягдлын хэмжээ, бусад мэдээллийг сумын захиргаанд мэдээлж байх.
6. Хог хаягдлыг ангилан хаях талаар мэдээллийг ажилтнуудад эзэмшүүлэх, сургалт сурталчилгаа явуулах, аюулгүй ажиллагааны шаардлагыг хангаж ажиллах.
7. Оршин суугаа газар орчмын хог хаягдлыг цэвэрлэх, олон нийтийг хамарсан ажилд оролцох.
8. Хуульд заасан журмын дагуу олон нийтийн хяналтыг хэрэгжүүлэх, хог хаягдлын тухай хууль тогтоомж зөрчсөн этгээдэд хариуцлага хүлээлгэхийг эрх бүхий байгууллага албан тушаалтнаас шаардах.
9. Үүссэн аюултай хог хаягдал, түүний эх үүсвэрийн талаар төрийн болон нутгийн захиргааны байгууллагад мэдээлэх.
10. Дундговь аймгийн Баянжаргалан сумын татварын байцаагчтай холбогдож хог хаягдлын төлбөрөө төлөх.
11. Сумын төвийн нэгтсэн хог хаягдлын талбай дээр хогоо асгахдаа бүртгэл хийх, нэгтсний хогийн цэгийг талбайг 2 удаа шууж цэвэрлэх

Зургаа. Гэрээний хариуцлага

1. Аж Ахуй нэгж байгууллага нь хог хаягдал гаргасны төлбөрөө удаан хугацаагаар төлөөх болон ил задгай хог шатаасан, зориулалтын бус газар хог хаягдал хаясан нөхцөлд өр аялагыг барагдуулах ба учруулсан хохирлыг арилгах шаардлагатай тохиолдолд холбогдох дээд шатны байгуулагад хандан хог хаягдлын тухай хуулийн дагуу хариуцлага тооцно.
2. Аж Ахуй нэгж байгууллага нь энэхүү гэрээнд өөрчлөлт оруулах шаардлагатай гэж үзвэл хоёр талын хамтарсан төлөөлөгч тухай бүр шийдвэрлэнэ.

ГЭРЭЭ БАЙГУУЛСАН

ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН БАЯНЖАРГАЛАН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “ЭРЭЭН”-ИЙ ТӨМРИЙН ХҮДРИЙН ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН

Зураг 24. Уурхайн хашаан доторх хог хаягдлын түр төвлөрсөн цэг

Зураг 25. Сумын төвийн төвлөрсөн хогийн цэгт тээвэрлэж хаясан байдал

ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН БАЯНЖАРГАЛАН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “ЭРЭЭН”-ИЙ ТӨМРИЙН ХҮДРИЙН ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН

3 ураг 26. Аюултай хог хаягдлын код авах тухай,

ТАЙШЕН ДЕВЕЛОПМЕНТ ХХК-д

ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ
ГАЗАР

Дундговь, Сайнцагаан, 7-р баг, Нарлаг, Буяннэмхийн
өргөн чөлөө 1-105 тоот
Утас: 70593988, Факс: 70593988
Цахим шуудан: info@baigali.du.gov.mn
Цахим хуудас: baigali.du.gov.mn

2025.09.29 № 180
танай 2025.06.06 -ны № 33 -т

Хариу хүргүүлэх тухай

Танай ирүүлсэн хүсэлтийн дагуу аюултай хог хаягдал үүсгэдэг тул бүртгэлжүүлж (Y-002062) дугаар олгов. Аюултай хог хаягдлыг “Хог хаягдлын тухай хууль”-ийн 23 дугаар зүйлд заасан шаардлагын дагуу түр хадгалан эрх бүхий зөвшөөрөлтэй байгууллагад хуулийн хугацаанд шилжүүлэх ажлыг зохион байгуулж, Байгаль орчин, уур амьсгалын өөрчлөлтийн сайдын 2025 оны А/211 дугаар тушаалаар батлагдсан аюултай хог хаягдал үүсгэгчийн тайлангийн маягтын дагуу тайланг гарган жил бүрийн 11 дүгээр сарын 01-ний өдрийн дотор ирүүлж байхыг мэдэгдье.

Дундговь аймгийн Байгаль орчны газар
Удирдлага
Дарга
Ням-очир Гантулга
2025-09-29 18:30:56

ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН БАЯНЖАРГАЛАН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “ЭРЭЭН”-ИЙ ТӨМРИЙН ХҮДРИЙН ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН

Зураг 27. Ашигласан тос маслын хадгалалт

ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН БАЯНЖАРГАЛАН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “ЭРЭЭН”-ИЙ ТӨМРИЙН ХҮДРИЙН ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН

2.8. Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр

“Эрээн” нэртэй төмрийн хүдрийн ордыг хэрэгжүүлснээс үүдэн байгаль орчинд учруулах сөрөг нөлөөллийг тухай бүрт илрүүлэх, түүнийг бууруулах, арилгах зорилгоор байгаль орчны төлөв байдалд тодорхой орон зайд, тодорхой хугацааны дотор, тодорхой давтамжтайгаар ажиглалт, хэмжилт, хяналт явуулах үйл ажиллагааны удирдамжийг орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр гэнэ.

2025 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрт байгаль орчны төлөв байдлын өөрчлөлт, сөрөг нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх, арилгах, бууруулах арга хэмжээ үр дүнтэй байгаа эсэх, сөрөг нөлөөллийн эрчим, цар хэмжээ нь зөвшөөрөгдөх хэмжээнд байгаа эсэхийг тогтоох ажиглалт, хэмжилт, дээжлэлт хийх байршил, давтамж, хариуцах этгээд, шинжилгээний арга, шаардагдах зардлыг гарган 2-4 удаагийн давтамжтай хэмжилт, шинжилгээ хийлгэж ажилласан.

Хүснэгт 15. Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн хэрэгжилт

№	Болзошгүй аюул осол, сөрөг нөлөөлөл	Урьдчилан сэргийлэх, хамгаалах арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар хэмжээ	Хэрэгжилт
Агаарын чанар				
1	Агаарын тоосны шинжилгээ хийлгэх (TSP, PM _{2.5} PM ₁₀)	Уурхай орчмоос Овоолго орчмоос Кэмп орчим	Жилд 2 удаа	Агаарын чанарын шинжилгээг БОХЗТ лабораториор 2 удаа хийлгэсэн ба хэмжилт, шинжилгээний хариугаар стандартаас давсан үзүүлэлт илрээгүй. <i>Хариуг хавсаргасан</i>
2	Агаарын бохирдлын цэгэн шинжилгээ хийлгэх. (Нүүрстөрөгчийн исэл, Азотын исэл, Хүхрийн давхар исэл)	Уурхай орчимоос	Жилд 2 удаа	
Хөрсний чанар				
1	Хөрсний химийн үзүүлэлт (рН, EC2.5 dS/m, P ₂ O ₅ , K ₂ O, CaCO ₃)	Ил уурхай орчим, Кемп орчим -Овоолго Баяжуулах үйлдвэр	Жилд 2 удаа	Хөрсний химийн үзүүлэлтийг тодорхойлохоор 2025оны 05сарын 16, 09 сарын 26-нд тус бүр 4-н байршлаас дээж авч 25/05/26, 25/10/02-ны өдөр БОХЗТ лабораторид шинжилгээнд өгсөн. Тус бүрийн <i>Хариуг хавсаргасан</i> .

ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН БАЯНЖАРГАЛАН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “ЭРЭЭН”-ИЙ ТӨМРИЙН ХҮДРИЙН ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН

2	Хөрсний хүнд металлын бохирдол тодорхойлох (Cr, Cd, Pb, Ni, Co)	Ил уурхай орчим, Кемп орчим Шатах тослох материалын агуулах, Тээвэрлэлтийн зам.	Жилд 2 удаа	- Хөрсний хүнд металлын бохирдол тодорхойлох шинжилгээг хийлгэхээр тус бүр 4-н байршлаас 25/05/16-нд, 25/09/26-нд дээж авч 25/05/26, 25/10/02-ны өдөр БОХЗТ лабораторид шинжилгээнд өгсөн. - Нүхэн жорлонгийн ойр орчмоос хөрсний дээж авч хүнд металлын шинжилгээ хийлгэхэд стандартаас давсан үзүүлэлт гараагүй болно. Нүхэн жорлонг булж орчны ариутгал халваргүйжүүлэлтийг хийсэн. <i>Хариуг хавсаргав.</i>
Усны чанар				
1	Усны химийн шинжилгээ	Гүний 2 худаг Цэвэршүүлсэн ус	Жилд 2 удаа	- Усны химийн шинжилгээг гүний 1,2-р худаг болон цэвэршүүлсэн уснаас нийт 2 удаа дээж авч итгэмжлэгдсэн лаборатори болох “НАРТ ШУҮН КОНСАЛТИНГ”-д, Усны газрын “УСНЫ ХЯНАЛТЫН ТӨВ ЛАБОРАТОРИ”-д өгч шинжилгээг хийлгэсэн. 2 худгийн ус хатуулаг ихтэй гарсан бол, цэвэршүүлэгчийн ус хэт зөөлөн, эрдэсжилттэй ус гэсэн дүгнэлтүүд гарсан. <i>Хариуг хавсаргав.</i>
2	Бохирдол усны шинжилгээг хийлгэх	Ахуйн хэрэглээнээс гарч байгаа бохир усанд	Улиралд 1 удаа	Ахуйн хэрэглээнээс гарсан бохир уснаас улиарл тутамд (1,2,3-р улиралд) дээж авч итгэмжлэгдсэн лаборатори “НАРТ ШУҮН КОНСАЛТИНГ”-д 1удаа, Усны газрын “УСНЫ ХЯНАЛТЫН ТӨВ ЛАБОРАТОРИ”-д 2 удаа өгсөн. 4-р улирлын дээжийг авч УСНЫ ХЯНАЛТЫН ТӨВ ЛАБОРАТОРИ-д өгсөн, хариу гараагүй байна. <i>1,2,3-р улирлын хариуг хавсаргав</i>
Ургамлан нөмрөг				
1	Ургамлын төрөл зүйл, ургамлан нөмрөгийн бүрхэц, ургамлын зүйлийн тоо, арви бүрхэц, бүлгэмдлийг тодорхойлох судалгаа хийх.	Кемп орчим Ил уурхай Баяжуулах үйлдвэр	Жилд 1 удаа	Экосистемын төрөл-Говь — говийн хээр, цөлийн хэсэг: Уурхайн хашаан доторх ургамлын төрөл зүйлийг тогтоох ургамлын бичиглэлийг хийж ажиллаа. Ажиглалт судалгааг кемп, ил уурхай, баяжуулах үйлдвэр орчимд 2025 оны 08 сарын 08-ны өдөр хийсэн. Ургамлыг таньж, тодорхойлоход 13 төрлийн ургамал тодорхойлогдсон бөгөөд үүнийс 4

ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН БАЯНЖАРГАЛАН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “ЭРЭЭН”-ИЙ ТӨМРИЙН ХҮДРИЙН ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН

			төрөл нь бэлчээрийн ургамал, 6 төрөл нь эмийн ургамал, 3 төрөл нь хөл газрын ургамал тодорхойлогдсон. Ургамлын төрөл зүйлийг тодорхойлохдоо Монгол орны ургамлын бэлчээрийн гуурст ургамал I,II-р боть, Говийн бүсийн бэлчээрийн ургамал (Ж.УНДАРМАА) таних бичиг ашигласан.
--	--	--	---

Зураг 28. Агаарын чанарын шинжилгээний хариу-1

**ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ГАЗАР
БАЙГАЛЬ ОРЧИН, ХЭМЖИЛ ЗҮЙН
ТӨВ ЛАБОРАТОРИ**

17043, Үйлдвэр 2-4, Чингисийн өргөн чөлөө гудамж,
Хан-Уул дүүрэг, 20-р хороо, Утас: 11-341818
E-mail: bohzt@gmail.com

СОРИЛТЫН ДҮН

Дугаар он/№ : 2025/A-771-755

Сорьц ирүүлсэн газрын нэр, хаяг, утас : "Тайшан дэвслэлт" ХХК

Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал : Д.Сүэд агаарын хэсэг

Сорьцын тоо, төрөл : 5 агаар, 5 дуу чимээ

Сорьц авсан огноо : 2025.08.25

Сорьцын тодорхойлолт : Дундговь аймгийн Баянжаргалан сум, Төмрийн үйлдвэр

Шинжилгээний аргын стандарт : MNS 17-2-5-12:2021, MNS 17-2-5-11:2021
MNS 6768-2019, CA3 A07-2016

Шинжилсэн огноо : 2025.08.29

Хуудасны тоо : 1/1

Үр дүн :

№	Сорьц авсан цаг	Сорьц авсан өдөр	Сорьц авсан цаг	Хүхэрлэг хий	Азотын даяхар	Нийт тоос	Дуу чимээ
					исал	/TSP/	
				мкг/м³			ДБА
1	Кемп орчим	25/08/25	15:20	28	49	140	44
2	Тээврийн зам дагуу	25/08/25	15:45	30	60	260	52
3	Ил уурхай орчим	25/08/25	16:15	21	75	311	50
4	Овоолго орчим	25/08/25	16:50	28	47	91	42
5	Баяжуулах үйлдвэр	25/08/25	17:30	19	36	300	56
Агаарын чанарын стандарт MNS 4585:2025 (20 минутын хэмжилт)				450	200	500	100

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн шинжээч :

Хянаж баталгаажуулсан ахлах шинжээч:

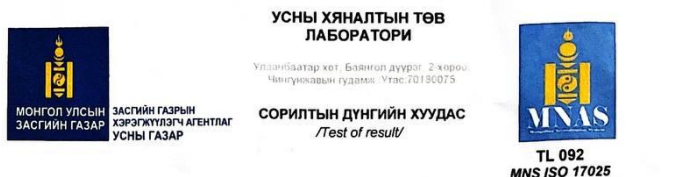

Д.Сүэд

Д.Түмэндэлгэр

ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН БАЯНЖАРГАЛАН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “ЭРЭЭН”-ИЙ ТӨМРИЙН ХҮДРИЙН ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН

Зураг 29. Усны чанарын шинжилгээний хариу (Бохир ус 1-р улирлын дээжийн дүн)

УСНЫ ХЯНАЛТЫН ТӨВ
ЛАБОРАТОРИ

Улаанбаатар хот, Баянгол дүүрэг, 2-хороо,
Чингүнжавын гудамж, Утас: 70180075

СОРИЛТЫН ДҮНГИЙН ХУУДАС
/Test of result/

TL 092
MNS ISO 17025

Захиалагчийн нэр /Customer name/: "Тайшен Девелопмент" ХХК

Шинжилгээний тодорхойлолт /Analysis type/	Дээжний дугаар /Sample number/	Дээжний хаяг, байршил /Sample location/	Уст цэгийн төрөл /Type of water/
Бохир усны хими/микробиологи	№ 352	Дундговь аймаг, Баянжаргалан сум, Эрээний төмрийн орд, Ахуйн бохир ус	Бохир ус

Дээжний хэмжээ /Quantity of sample/	Дээж хүлээн авсан огноо /Receiving date/	Шинжилсэн огноо /Analyzing date/	Хэвлэсэн огноо /Printed date/	Техникийн шаардлага /Technical requirements/
5.0л / 5.0L /	2025.03.12	2025.03.12-03.26	2025.03.26	MNS 4943:2015

№	Үзүүлэлт /Parameters/	Шинжилэх аргын стандарт /Test method/	Зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ /Technical specification/	Үр дүн /Test result/
1	pH-Усны орчин /Hydrogen ions, mg/l /	MNS ISO 10523:2001	6.0-9.0	7.02
2	Аммоний, (NH ₄ ⁺) мг/л /Ammonia, mgN/l /	MNS ISO 4428:1997	-	9.10
3	Хлорид, Cl ⁻ , мг/л /Chloride Cl ⁻ , mg/l /	MNS ISO 9297: 2007	-	77.99
4	Сульфат (SO ₄ ²⁻) мг/л / Sulfate, mg/l /	MNS ISO 6271:2011	-	76.10
5	Умбуур бодис, мг/л /TSS, mg/L /	MNS ISO 11923:2001	<30.0	57.00
6	Химийн хэрэгцээт хүчилтөрөгч, (XXX), мг/л /COD, mg/l /	ХТЛ-CA3-4/02	<50.0	158.00
7	Биохимийн хэрэгцээт хүчилтөрөгч, (БХХ), мг/л /BOD, mg/l /	ХТЛ-CA3-4/01	<20.0	60.76
8	Нитрит (NO ₂), мг/л / Nitrite, mgN/l /	MNS ISO 4431:2005	-	0.00
9	Нитрат (NO ₃), мг/л / Nitrate, mgN/l /	MNS ISO 7890-3:2001	-	0.07
10	Гэдээний бүлгийн эмгэг төрөгч 1 мл-т	MNS 5668:2006	илэрхгүй	Илэрсэн

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн /Test performed by/:

Химич /Chemist/

Н. Халиунаа / K.Haliuna.N MSc/

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн /Test performed by/:

Микробиологич / Microbiologist /

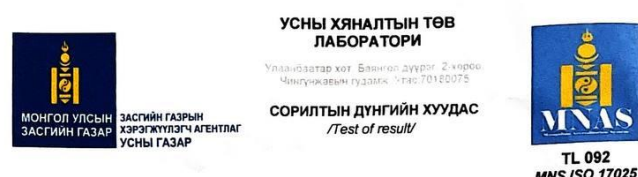
О. Оюунтуяа / Oyuntuuya.D MSc/

Хянасан /Approved/:

Лабораторийн эрхлэгч /Head of laboratory/ Д. Урантэс / Urantes.D/

Хуудас/ page: 1/1

Сорилтын дүнгийн хуудас нь тухайн сорилтын хамгаарна. /The test result report is applicable to the sample/ Сорилтын лабораторийн зөвшөөрөгчгүйгээр хуулбарлахыг хориглоно. It is prohibited to reproduce the results without laboratory authorization/

УСНЫ ХЯНАЛТЫН ТӨВ
ЛАБОРАТОРИ

Улаанбаатар хот, Баянгол дүүрэг, 2-хороо,
Чингүнжавын гудамж, Утас: 70180075

СОРИЛТЫН ДҮНГИЙН ХУУДАС
/Test of result/

TL 092
MNS ISO 17025

Захиалагчийн нэр /Customer name/: "Тайшен Девелопмент" ХХК

Зайхлагчийн нэр /Customer name/		Төвшин дэвсгэлэмт ААН			
Дээжний дугаар /Test number/	Дээжний хаяг, байршил /Sample location/			Уст цэгийн төрөл /Type of water/	
№ 352	Дундговь аймаг, Баянжаргалан сум, Эрээний төмрийн орд, Ахуйн бохир ус			Бохир ус	-
Дээжний тоо, хэмжээ /Quantity of the sample/	Дээж хүлээн авсан огноо /Date receipt/	Шинжилсэн огноо /Analyzing date/	Хэвлэсэн огноо /Printed date/	Техникийн шаардлага / Technical requirements/ MNS 4943:2015	
5.0л / 5.0L /	2025.03.12	2025.04.07	2025.04.08	Шинжилгээний аргын стандарт /Test method/ MNS ISO 11885:2011 /LCP/	

№	Үзүүлэлт /Parameters/	ЗДХ /Technical specification/ мг/л	Үр дүн /Test result/	№	Үзүүлэлт /Parameters/	ЗДХ /Technical specification/ мг/л	Үр дүн /Test result/
1	Манган, (Mn) мг/л /Manganese, Mn, mg/L /	<0.5	0.0544	14	Хөнгөнцагаан, (Al), мг/л /Aluminum, Al, mg/L /	<0.5	0.0287
2	Никель, (Ni) мг/л /Nickel, Ni, mg/L /	<0.2	<0.005	15	Лити, (Li) мг/л /Lithium, Li, mg/L /	-	<0.005
3	Зэс, (Cu) мг/л /Copper, Cu, mg/L /	<1.0	<0.005	16	Барий, (Ba) мг/л /Barium, Ba, mg/L /	<1.5	0.0085
4	Кадми, (Cd) мг/л /Cadmium, Cd, mg/L /	<0.03	<0.005	17	Мөнгө, (Ag) мг/л /Silver, Ag, mg/L /	-	0.0135
5	Кобальт, (Co) мг/л /Cobalt, Co, mg/L /	<0.02	<0.005	18	Бор, (B) мг/л /Bor, B, mg/L /	<0.5	0.235
6	Хар тугалга, Pb мг/л /Lead, Pb, mg/L /	<0.1	<0.005	19	Галлий, (Ga) мг/л /Gallium, Ga, mg/L /	-	<0.005
7	Цайр, (Zn) мг/л /Zinc, Zn, mg/L /	<3.0	<0.005	20	Стронци, (Sr) мг/л /Strontium, Sr, mg/L /	<2.0	0.0292
8	Нийт төмөр (Fe) мг/л /Iron, Fe, mg/L /	<1.0	<0.005	21	Таллий, (Tl) мг/л /Tellurium, Tl, mg/L /	-	<0.005
9	Бисмут, (Bi) мг/л /Bismuth, Bi, mg/L /	-	<0.005	22	Уран, (U) мг/л /Uranium, U, mg/L /	<0.05	<0.005
10	Молибден, (Mo) мг/л /Molybdenum, Mo, mg/L /	<0.5	<0.005	23	Ванади, (V) мг/л /Vanadium, V, mg/L /	<0.1	<0.005
11	Рубидий, (Rb) мг/л /Rubidium, Rb, mg/L /	-	<0.005	24	Биндэр, (Be) мг/л /Beryllium, Be, mg/L /	<0.001	0.0000
12	Теллур, (Te) мг/л /Tellurium, Te, mg/L /	-	<0.005	25	Нийт хром (Cr) мг/л /Chromium, Cr, mg/L /	<0.3	<0.005
13	Селен, (Se) мг/л /Selenium, Se, mg/L /	<0.02	<0.005	26	Хүнсэл, (As) мг/л /Arsenic, As, mg/L /	<0.01	<0.005

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн /Test performed by/:

Химич /Chemist/

Н. Халиунаа / K.Haliuna.N MSc/

Хянасан /Approved/:

Лабораторийн эрхлэгч /Head of laboratory/ Д. Урантэс / Urantes.D/

Хуудас/1/1

Сорилтын дүнгийн хуудас нь тухайн сорилтын хамгаарна. /The test result report is applicable to the sample/ Сорилтын лабораторийн зөвшөөрөгчгүйгээр хуулбарлахыг хориглоно. It is prohibited to reproduce the results without laboratory authorization/

ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН БАЯНЖАРГАЛАН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “ЭРЭЭН”-ИЙ ТӨМРИЙН ХҮДРИЙН ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН

Бохир ус 2-р улирлын дээжийн дүн

“НАРТ ШУУН КОНСАЛТИНГ” ХХК
ХӨРСНИЙ ИТГЭМЖЛЭГДСЭН ЛАБОРАТОРИ

Монгол улс, Улаанбаатар хот, Баянгол дүүрэг, 6-р хороо, 69 байр-1 ЗК 17024 Ш/х 10
Утас: (976)-99176123, 99231836,
E-mail: nartconsulting@gmail.com

№ 25/06-03/-1

Захиалагч: “Дунтай мөнгтү” ХХК
Дээж авсан цэг: Дундговь аймаг Баянжаргалан сум Эрэн төмрийн хүдрийн уурхай
Сорьц авсан огноо: 2025 оны 05 сар 27 өдөр
Уст цэгийн төрөл: Бохир ус
Харицах утас:
Аргын стандарт: MNS4943:2015

1. Ерөнхий үзүүлэлтүүд

Катион	1 дм³			Анион	1 дм³		
	мг/л	мг-экв/л	мг-экв/%		мг/л	мг-экв/л	мг-экв/%
Ca ⁺⁺	14.00	0.70	28.00	CO ₃ ⁻	0.00	0.00	0.00
Mg ⁺⁺	6.00	0.49	19.79	HCO ₃ ⁻	168.00	2.75	33.19
Fe	0.00	0.00	0.00	Cl ⁻	84.00	2.37	28.56
K ⁺	5.00	0.13	5.14	SO ₄ ⁻	143.00	2.98	35.91
Na ⁺	27.00	1.17	47.07	NO ₃ ⁻	12.00	0.19	2.33

Анион катионуудын нийлбэр:
(Σ_{ка-к}) 459 мг/л
НСО₃-ийн хагасыг хассан анион,
катионуудын нийлбэр: 375 мг/л
Физик үзүүлэлтүүд
Өнгө: 0-онгогүй
Үнэр: 0-мэдэглэхүйц
Булингар: үл мэдэг Булингаргүй
Тунгалаг: Тунгалаг бус

Хуурай үлдэгдэл, мг/л: 256 ppm
Ерөнхий хатуулаг: 1.19 мг-экв/л
Imаш зоолон ус /
Урвалын орчин: pH- 7.40
Цахилгаан дамжуулах чадвар:
EC -0.630 ds/m
TDS: 324 ppm

2. Бохирдлын үзүүлэлтүүд

д.д	Үзүүлэлтийн нэр	Хэмжих нэгж	Хэмжилтийн дүн	Зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ
1	Усны температур	°C	19.0	20
4	Жингэлдэх бодис /умбуур бодис/	мг/л	0.34	30
17	Зэс /Cu/	мг/л	0.006	1
18	Зоолон цагаан /Кадми /Cd/	мг/л	0.00	0.03
23	Никель /Ni/	мг/л	0.019	0.2
28	Хартуугалга /Pb/	мг/л	0.045	0.1
29	Нийт хром /Cr/	мг/л	2.0	0.3
33	Цайр /Zn/	мг/л	0.06	3
44	Гэдэсний бүлгийн эмгэг төрөгч нян	-	илрээгүй	1 мл-г илрэхгүй

Жич: усны сорьцыг шинжилгээнд байгууллага хувь хүн хариуцаж гүйцэтгэсэн байна.

ЗАДЛАН ШИНЖЛЭГЧ:
ХЯНАСАН ЛАБОРАТОРИЙН ЭРХЛЭГЧ

С.НЯМДАШ MSC
Г.СОЛОНГО Ph.D, Дэд проф.

2025 ОНЫ 06 САРЫН 03 4

Бохир ус 3-р улирлын дээжийн дүн

МОНГОЛ УЛСЫН
ЗАСГИЙН ГАЗАР

УСНЫ ХЯНАЛТЫН ТӨВ
ЛАБОРАТОРИ

Улаанбаатар хот, Баянгол дүүрэг, 3-хороо,
Чингисжавын гудамж, Утас: 70180075

СОРИЛТЫН ДҮНГИЙН ХУУДАС
/Test of result/

Захиалагчийн нэр / Customer name/: “Тайшэндевелопмент” ХХК

Шинжилгээний тодорхойлолт /Analysis type/	Дээжний дугаар /Sample number/	Дээжний хаяг, байршил /Sample location/	Уст цэгийн төрөл /Type of water/
Бохир усны хими/микробиологи	№ 1073	Дундговь аймаг, Баянжаргалан сум, Эрэн төмрийн хүдгийн уурхай, (гаралт)	Бохир ус

Дээжний хэмжээ /Quantity of sample/	Дээж хүлээн авсан огноо /Receiving date/	Шинжилсэн огноо /Analyzing date/	Хэвлэсэн огноо /Printed date/	Техникийн шаардлага /Technical requirements/
1.0л / 1.0 L /	2025.10.13	2025.10.14-10.20	2025.10.22	MNS 4943:2015

№	Үзүүлэлт /Parameters/	Шинжлэх аргын стандарт /Test method/	Зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ /Technical specification/	Үр дүн /Test result/
1	pH-Усны орчин /Hydrogen ions, mg/l /	MNS ISO 10523:2001	6.0-9.0	7.34
2	Аммоний, (NH ₄ ⁺) мгN/л /Ammonia, mgN/l/	MNS ISO 4428:1997	-	16.73
3	Хлорид, Cl ⁻ , мг/л /Chloride Cl ⁻ mg/l /	MNS ISO 9297: 2007	-	86.50
4	Сульфат (SO ₄ ²⁻) мг/л / Sulfate, mg/l /	MNS ISO 6271:2011	-	82.52
5	Умбуур бодис, мг/л /TSS, mg/L /	MNS ISO 11923:2001	<30.0	195.00
6	Химийн хэрэгцээт хүчилтөрөгч, (XXX), мг/л /COD, mg/l /	ХТЛ-СА3-4/02	<50.0	217.40
7	Биохимийн хэрэгцээт хүчилтөрөгч, (БХХ), мг/л /BOD, mg/l /	ХТЛ-СА3-4/01	<20.0	83.62
8	Нитрит (NO ₂ ⁻), мгN/л / Nitrite, mgN/l /	MNS ISO 4431:2005	-	0.01
9	Нитрат (NO ₃ ⁻), мгN/л / Nitrate, mgN/l /	MNS ISO 7890-3:2001	-	0.03
10	Фосфор (PO ₄ ³⁻), мгP/л / Phosphorus, mgP/l /	ISO 6878:2004	<1.5	0.64
11	Гэдэсний бүлгийн эмгэг төрөгч 1 мл-т	MNS 5668:2006	илрэхгүй	Илэрсэн

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн /Test performed by/:

Химич /Chemist/..... Б. Мөнх-Оргил / Munkh-Orgil.B /

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн /Test performed by/:

Микробиологич / Microbiologist /..... Д.Оюунтуяа / Oyuntuya.D.MSc/

Хянасан /Approved/:

Лабораторийн эрхлэгч / Head of laboratory/..... Д.Урантэс / Urantes.D/ - 1

Хуудас/ page: 1/1

Сорилтын дүнгийн хуудас нь тухайн сорьцонд хамаарна. /The test result report is applicable to the sample/ Сорилтын лабораторийн зөвшөөрөлгүйгээр хуулбарлахыг хориглоно. It is prohibited to reproduce the results without laboratory authorization/

ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН БАЯНЖАРГАЛАН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “ЭРЭЭН”-ИЙ ТӨМРИЙН ХҮДРИЙН ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН

1,2-р худгийн усны химийн шинжилгээний хариу-1

“НАРТ ШУУН КОНСАЛТИНГ” ХХК
ХӨРСНИЙ ИТГЭМЖЛЭГДСЭН ЛАБОРАТОРИ

Монгол улс, Улаанбаатар хот, Сонгино Хайрхан
дүүрэг, 19-р хороо, ҮЭГ, ЗК 17024 Ш/х 10
Утас: (976)-99176123, 99231836
E-mail: nartconsulting@gmail.com

№ 25/06-03/-3

Захиалагч: “Дунгтай мөнгтүо” ХХК

Дээж авсан цэг: Дундговь аймаг Баянжаргалан сум Эрэн төмрийн хүдрийн уурхай

Сорьц авсан огноо: 2025 оны 05 сар 27 өдөр

Уст цэгийн төрөл: Хулаг-1

Харилцах утас:

Аргын стандарт: MNS1097:1970

Катион	1 дм ³			Анион	1 дм ³		
	мг/л	мг-экв/л	мг-экв/%		мг/л	мг-экв/л	мг-экв/%
Ca ⁺⁺	66.00	3.29	20.33	CO ₃ ⁻	0.00	0.00	0.00
Mg ⁺⁺	107.00	8.80	54.34	HCO ₃ ⁻	462.00	7.57	46.74
Fe	0.00	0.00	0.00	Cl ⁻	145.00	4.09	25.25
K ⁺	4.00	0.10	0.63	SO ₄ ⁻	207.00	4.31	26.62
Na ⁺	92.00	4.00	24.70	NO ₃ ⁻	14.00	0.23	1.39
Дүн	269.00	16.20	100.00	Дүн	828.00	16.20	100.00

Анион катионуудын нийлбэр:

(Σ_{А+К}) 1097 мг/л

HCO₃-ийн хайгасмг хассан анион,

катионуудын нийлбэр: 866 мг/л

Физик үзүүлэлтүүд

Өнгө: 0-өнгөгүй

Үнэр: 0-үнэргүй

Будингар: Будингаргүй

Тунгалаг: Тунгалаг

Хуурай үлдэгдэл, мг/л: 1.05 ppt

Ерөнхий хатуулаг: 12.09 мг-экв/л

Имаш хатуу ус /

Урвалын орчин: pH- 7.49

Цахилгаан дамжуулах чадвар:

EC - 2.57 ds/m

TDS: 1.24 ppt

$$M(1.1) = \frac{HCO_3 \ 47 \ SO_4 \ 27 \ Cl \ 25}{Mg \ 54 \ Na \ 25 \ [Ca \ 20]}$$

Химийн бүрэлдэхүүнээрээ Гидрокарбонатын анги, магнийн бүлэг, III төрлийн давсархаг буюу их эрдэсжилттэй, маш хатуу ус.

Жич: усны сорьцыг шинжлүүлсэн байгууллага хувь хүн хариуцан гүйцэтгэсэн болно.

ЗАДЛАН ШИНЖЛЭГЧ:

ХЯНАСАН ЛАБОРАТОРИЙН ЭРХЛЭГЧ:

С.НЯМДАШ MSc

Г.СОЛОНГО Ph.D, Дэд проф.

2025 ОВЫ 06 САРЫН 03 3

“НАРТ ШУУН КОНСАЛТИНГ” ХХК
ХӨРСНИЙ ИТГЭМЖЛЭГДСЭН ЛАБОРАТОРИ

Монгол улс, Улаанбаатар хот, Сонгино Хайрхан
дүүрэг, 19-р хороо, ҮЭГ, ЗК 17024 Ш/х 10
Утас: (976)-99176123, 99231836
E-mail: nartconsulting@gmail.com

№ 25/06-03/-2

Захиалагч: “Дунгтай мөнгтүо” ХХК

Дээж авсан цэг: Дундговь аймаг Баянжаргалан сум Эрэн төмрийн хүдрийн уурхай

Сорьц авсан огноо: 2025 оны 05 сар 27 өдөр

Уст цэгийн төрөл: Хулаг -2

Харилцах утас:

Аргын стандарт: MNS1097:1970

Катион	1 дм ³			Анион	1 дм ³		
	мг/л	мг-экв/л	мг-экв/%		мг/л	мг-экв/л	мг-экв/%
Ca ⁺⁺	92.00	4.59	27.88	CO ₃ ⁻	0.00	0.00	0.00
Mg ⁺⁺	95.00	7.82	47.46	HCO ₃ ⁻	482.00	7.90	47.96
Fe	0.00	0.00	0.00	Cl ⁻	134.00	3.78	22.95
K ⁺	4.00	0.10	0.62	SO ₄ ⁻	216.00	4.50	27.32
Na ⁺	91.00	3.96	24.04	NO ₃ ⁻	18.00	0.29	1.76
Дүн	282.00	16.47	100.00	Дүн	850.00	16.47	100.00

Анион катионуудын нийлбэр:

(Σ_{А+К}) 1132 мг/л

HCO₃-ийн хайгасмг хассан анион,

катионуудын нийлбэр: 891 мг/л

Физик үзүүлэлтүүд

Өнгө: 0-өнгөгүй

Үнэр: 0-үнэргүй

Будингар: Будингаргүй

Тунгалаг: Тунгалаг

Хуурай үлдэгдэл, мг/л: 1.02 ppt

Ерөнхий хатуулаг: 12.41 мг-экв/л

Имаш хатуу ус /

Урвалын орчин: pH- 8.13

Цахилгаан дамжуулах чадвар:

EC -2.62 ds/m

TDS: 1.28 ppt

$$M(1.13) = \frac{HCO_3 \ 48 \ SO_4 \ 27 \ [Cl \ 23]}{Mg \ 47 \ Ca \ 28 \ [Na \ 24]}$$

Химийн бүрэлдэхүүнээрээ Гидрокарбонатын анги, магнийн бүлэг, III төрлийн давсархаг буюу их эрдэсжилттэй, маш хатуу ус.

Жич: усны сорьцыг шинжлүүлсэн байгууллага хувь хүн хариуцан гүйцэтгэсэн болно.

ЗАДЛАН ШИНЖЛЭГЧ:

ХЯНАСАН ЛАБОРАТОРИЙН ЭРХЛЭГЧ:

С.НЯМДАШ MSc

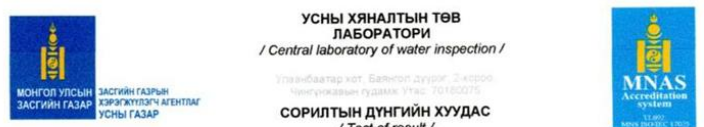
Г.СОЛОНГО Ph.D, Дэд проф.

2025 ОВЫ 06 САРЫН 03 2

ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН БАЯНЖАРГАЛАН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “ЭРЭЭН”-ИЙ ТӨМРИЙН ХҮДРИЙН ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН

1,2-р худгийн усны химийн шинжилгээний хариу-2

УСНЫ ХЯНАЛТЫН ТӨВ
ЛАБОРАТОРИ
/ Central laboratory of water inspection /

Улаанбаатар хот, Баянгол дүүрэг, 2-н хороо
Чингисжавын гудамж, Утас: 70180075

СОРИЛТЫН ДҮНГИЙН ХУУДАС
/ Test of result /

Захиалагчийн нэр / Customer name: "Тайшэн девелопмент"ХХК

Шинжилгээний тодорхойлолт /Analysis type/	Дээжний дугаар /Test number/	Дээжний хаяг, байршил /Sample location/	Уст цэгийн төрөл /Type of water/
Цэвэр усны хими	1070	Дундговь аймаг, Баянжаргалан сум, Эрэн төмрийн худгийн уурхай, I худаг	Гүний худаг

Дээжний хэмжээ /Quantity of sample/	Дээж хүлээн авсан огноо /Receiving date/	Шинжилсэн огноо /Analyzing date/	Хэвлэсэн огноо /Printed date/	Техникийн шаардлага /Technical requirements/
1.5л/1.5л	2025.10.13	2025.10.14	2025.10.17	MNS 0900:2018

№	Үзүүлэлт /Parameters/	Шинжилэх аргын стандарт /Test method/	Зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ /Technical specification/	Үр дүн /Test result/
1	pH-Усны орчин /Hydrogen ions/	MNS ISO 10523:2001	6.5-8.5	7.38
2	Цахилгаан дамжуулах чанар, мСм/см /Electrical conductivity/	MNS ISO 7888:1999	<1.0	3.21
3	Карбонат, (CO ²⁻) мг/л /Carbonate ion, mg/L	MNS ISO 9963-1:2005	-	0.00
4	Гидрокарбонат, (HCO ₃ ⁻) мг/л /Hydrocarbon ion, mg/L	MNS ISO 9963-1:2005	-	378.20
5	Ерөнхий хатуулаг, мг-экв/л /Total hardness, mg-eq/L	MNS ISO 6059:2005	<7.0	10.80
6	Кальци, (Ca ²⁺) мг/л /Calcium ion, mg/L	MNS 1097:2023	<100.0	100.20
7	Магний, (Mg ²⁺) мг/л /Magnesium ion, mg/L	MNS 1097:2023	<30.0	70.53
8	Хлорид, (Cl ⁻) мг/л /Chloride ion, mg/L	MNS ISO 9297:2005	<350.0	631.00
9	Хуурай үлдэгдэл, мг/л /TDS, mg/L	MNS 4423:1997	<1000.0	1909.00
10	Сульфат, (SO ₄ ²⁻) мг/л /Sulfate ion, mg/L	MNS 6271:2011	<500.0	389.20
11	Нитрат, (NO ₃ ⁻) мг/л /Nitrate ion, mg/NL	MNS ISO 7890-3:2001	<50.0	0.24
12	Нитрит, (NO ₂ ⁻) мг/л /Nitrite ion, mg/NL	MNS 4431:2005	<1.0	0.00
13	Аммоний, (NH ₄ ⁺) мг/л /Ammonia ion, mg/NL	MNS 1097:2023	<1.5	0.33
14	Төмөр, (Fe ³⁺) мг/л /Ferrium ion, mg/L	MNS 4430:2005	<0.3	0.29
15	Натри +Кали, (Na ⁺ , K ⁺) /Sodium+Potassium ion, mg/L	MNS 1097:2023	<200	490.20
16	Фосфор, (P) мг/л /Phosphorus, mg/L	ISO 6878:2004	-	0.00
17	Булингар, (NTU) /Turbidity, NTU/	УХТЛ-CA3-1/09	<5.0	3.85

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн /Test performed by/:

Химич /Chemist/:

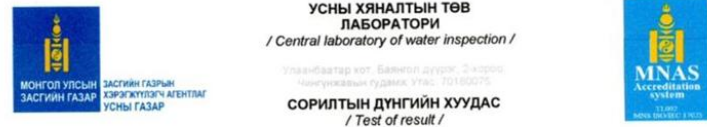
Ө.Энхбаярсалан /Enkhbayarsalan. U/

Хянасан /Approved/:

Лабораторийн эрхлэгч /Head of laboratory/:

Д.Урантэс /Urantes. D /
Хуудас/ page: 1/1

Сорилтын дүнгийн хуудас нь тухайн сорьцонд хамаарна. /The test result report is applicable to the sample/
Сорилтын лабораторийн зөвшөөрөлгүйгээр хуулбарлахыг хориглоно. It is prohibited to reproduce the results without laboratory authorization/

УСНЫ ХЯНАЛТЫН ТӨВ
ЛАБОРАТОРИ
/ Central laboratory of water inspection /

Улаанбаатар хот, Баянгол дүүрэг, 2-н хороо
Чингисжавын гудамж, Утас: 70180075

СОРИЛТЫН ДҮНГИЙН ХУУДАС
/ Test of result /

Захиалагчийн нэр / Customer name: "Тайшэн девелопмент"ХХК

Шинжилгээний тодорхойлолт /Analysis type/	Дээжний дугаар /Test number/	Дээжний хаяг, байршил /Sample location/	Уст цэгийн төрөл /Type of water/
Цэвэр усны хими	1071	Дундговь аймаг, Баянжаргалан сум, Эрэн төмрийн худгийн уурхай, II худаг	Гүний худаг

Дээжний хэмжээ /Quantity of sample/	Дээж хүлээн авсан огноо /Receiving date/	Шинжилсэн огноо /Analyzing date/	Хэвлэсэн огноо /Printed date/	Техникийн шаардлага /Technical requirements/
1.5л/1.5л	2025.10.13	2025.10.14	2025.10.17	MNS 0900:2018

№	Үзүүлэлт /Parameters/	Шинжилэх аргын стандарт /Test method/	Зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ /Technical specification/	Үр дүн /Test result/
1	pH-Усны орчин /Hydrogen ions/	MNS ISO 10523:2001	6.5-8.5	7.52
2	Цахилгаан дамжуулах чанар, мСм/см /Electrical conductivity/	MNS ISO 7888:1999	<1.0	3.70
3	Карбонат, (CO ²⁻) мг/л /Carbonate ion, mg/L	MNS ISO 9963-1:2005	-	0.00
4	Гидрокарбонат, (HCO ₃ ⁻) мг/л /Hydrocarbon ion, mg/L	MNS ISO 9963-1:2005	-	427.00
5	Ерөнхий хатуулаг, мг-экв/л /Total hardness, mg-eq/L	MNS ISO 6059:2005	<7.0	12.40
6	Кальци, (Ca ²⁺) мг/л /Calcium ion, mg/L	MNS 1097:2023	<100.0	120.20
7	Магний, (Mg ²⁺) мг/л /Magnesium ion, mg/L	MNS 1097:2023	<30.0	77.82
8	Хлорид, (Cl ⁻) мг/л /Chloride ion, mg/L	MNS ISO 9297:2005	<350.0	854.30
9	Хуурай үлдэгдэл, мг/л /TDS, mg/L	MNS 4423:1997	<1000.0	2134.00
10	Сульфат, (SO ₄ ²⁻) мг/л /Sulfate ion, mg/L	MNS 6271:2011	<500.0	421.00
11	Нитрат, (NO ₃ ⁻) мг/л /Nitrate ion, mg/NL	MNS ISO 7890-3:2001	<50.0	3.70
12	Нитрит, (NO ₂ ⁻) мг/л /Nitrite ion, mg/NL	MNS 4431:2005	<1.0	0.10
13	Аммоний, (NH ₄ ⁺) мг/л /Ammonia ion, mg/NL	MNS 1097:2023	<1.5	0.22
14	Төмөр, (Fe ³⁺) мг/л /Ferrium ion, mg/L	MNS 4430:2005	<0.3	0.16
15	Натри +Кали, (Na ⁺ , K ⁺) /Sodium+Potassium ion, mg/L	MNS 1097:2023	<200	633.20
16	Фосфор, (P) мг/л /Phosphorus, mg/L	ISO 6878:2004	-	0.00
17	Булингар, (NTU) /Turbidity, NTU/	УХТЛ-CA3-1/09	<5.0	0.64

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн /Test performed by/:

Химич /Chemist/:

Ө.Энхбаярсалан /Enkhbayarsalan. U/

Хянасан /Approved/:

Лабораторийн эрхлэгч /Head of laboratory/:

Д.Урантэс /Urantes. D /
Хуудас/ page: 1/1

Сорилтын дүнгийн хуудас нь тухайн сорьцонд хамаарна. /The test result report is applicable to the sample/
Сорилтын лабораторийн зөвшөөрөлгүйгээр хуулбарлахыг хориглоно. It is prohibited to reproduce the results without laboratory authorization/

ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН БАЯНЖАРГАЛАН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “ЭРЭЭН”-ИЙ ТӨМРИЙН ХҮДРИЙН ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН

Цэвэршүүлсэн усны химийн шинжилгээний хариу-1,2

“НАРТ ШУУН КОНСАЛТИНГ” ХХК
ХӨРСНИЙ ИТГЭМЖЛЭГДСЭН ЛАБОРАТОРИ

Монгол улс, Улаанбаатар хот, Сонгино Хайрхан
дүүрэг, 19-р хороо, УЭГ, ЗК 17024 Ш/х 10
Утас: (976)-99176123, 99231836

E-mail: nartconsulting@gmail.com

№ 25/06-03/-1

Захиалагч: “Лунгтай мөнгтү” ХХК

Дээж авсан цэг: Дундговь аймаг Баянжаргалан сум Эрэн төмрийн хүдрийн уурхай

Сорьц авсан огноо: 2025 оны 05 сар 27 өдөр

Уст цэгийн төрөл: цэвэршүүлсэн ус

Харилцах утас:

Аргын стандарт: MNS1097:1970

Катион	1 дм ³			Анион	1 дм ³		
	мг/л	мг-экв/л	мг-экв/%		мг/л	мг-экв/л	мг-экв/%
Ca ⁺⁺	7.00	0.35	37.37	CO ₃ ⁻	0.00	0.00	0.00
Mg ⁺⁺	5.00	0.41	44.01	HCO ₃ ⁻	36.00	0.59	63.54
Fe	0.00	0.00	0.00	Cl ⁻	12.00	0.34	36.46
K ⁺	0.00	0.00	0.00	SO ₄ ⁻	0.00	0.00	0.00
Na ⁺	4.00	0.17	18.62	NO ₃ ⁻	0.00	0.00	0.00
Дүн	16.00	0.93	100.00	Дүн	48.00	0.93	100.00

Анион катионуудын нийлбэр:

Σ_{А+К} 64 мг/л

HCO₃⁻-ийн хайгасыг хассан анион,

катионуудын нийлбэр: 46 мг/л

Физик үзүүлэлтүүд

Өнгө: 0-өнгөгүй

Үнэр: 0-үнэргүй

Буллинг: Буллинггүй

Тунгалаг: Тунгалаг

Хуурай үлдэгдэл, мг/л: 24 ppm

Ерөнхий хатуулаг: 0.76 мг-экв/л

Магн. зөөлөн ус /

Урвалын орчин: pH- 8.23

Цахилгаан дамжуулах чадвар:

EC - 0.073 ds/m

TDS: 38 ppm

$$M(0.06) = \frac{HCO_3 \ 64 \ Cl \ 36}{Mg \ 44 \ Ca \ 37 \ [Na \ 19]}$$

Химийн бүрэлдэхүүнээрээ Гидрокарбонатын анги, магнийн бүлэг, I төрлийн нэн цэнгэз буюу ялимгүй эрдэсжилттэй, маш зөөлөн ус.

Жич: усны сорьцыг шинжлүүлсэн байгууллага хувь хүн хариуцан гүйцэтгэсэн байна.

ЗАДЛАН ШИНЖЛЭГЧ:

ХЯНАСАН ЛАБОРАТОРИЙН ЭРХЛЭГЧ:

С.НЯМДАШ MSc

Г.СОЛОНГО Ph.D, Дэд проф.

2025 ОНЫ 06 САРЫН 03 1

УСНЫ ХЯНАЛТЫН ТӨВ
ЛАБОРАТОРИ
/ Central laboratory of water inspection /

Улаанбаатар хот, Баянгол дүүрэг, 2-короо

Чангуйжүүлсан огноо: 1785: 72180075

СОРИЛТЫН ДҮНГИЙН ХУУДАС

/ Test of result /

Захиалагчийн нэр / Customer name: “Тайшэн девелопмент” ХХК

Шинжилгээний тодорхойлолт /Analysis type/	Дээжний дугаар /Test number/	Дээжний хаяг, байршил /Sample location/	Уст цэгийн төрөл /Type of water/
Цэвэр усны хими	1072	Дундговь аймаг, Баянжаргалан сум, Эрэн төмрийн хүдрийн уурхай, Цэвэршүүлсэн ус	Гүний худаг

Дээжний хэмжээ /Quantity of sample/	Дээж хүлээн авсан огноо /Receiving date/	Шинжилсэн огноо /Analyzing date/	Хэвлэсэн огноо /Printed date/	Техникийн шаардлага /Technical requirements/
1.5л/1.5л	2025.10.13	2025.10.14	2025.10.17	MNS 0900:2018

№	Үзүүлэлт /Parameters/	Шинжилэх аргын стандарт /Test method/	Зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ /Technical specification/	Үр дүн /Test result/
1	pH-Усны орчин /Hydrogen ions/	MNS ISO 10523:2001	6.5-8.5	5.81
2	Цахилгаан дамжуулах чанар, мСм/см /Electrical conductivity/	MNS ISO 7888:1999	<1.0	0.03
3	Карбонат, (CO ₃ ⁻) мг/л /Carbonate ion, mg/L/	MNS ISO 9963-1:2005	-	0.00
4	Гидрокарбонат, (HCO ₃ ⁻) мг/л /Hydrocarbon ion, mg/L/	MNS ISO 9963-1:2005	-	3.05
5	Ерөнхий хатуулаг, мг-экв/л /Total hardness, mg-eq/L/	MNS ISO 6059:2005	<7.0	0.02
6	Кальций, (Ca ⁺⁺) мг/л /Calcium ion, mg/L/	MNS 1097:2023	<100.0	0.40
7	Магний, (Mg ⁺⁺) мг/л /Magnesium ion, mg/	MNS 1097:2023	<30.0	0.00
8	Хлорид, (Cl ⁻) мг/л /Chloride ion, mg/L/	MNS ISO 9297:2005	<350.0	7.09
9	Хуурай үлдэгдэл, мг/л /TDS, mg/L/	MNS 4423:1997	<1000.0	13.00
10	Сульфат, (SO ₄ ⁻) мг/л /Sulfate ion, mg/L/	MNS 6271:2011	<500.0	0.18
11	Нитрат, (NO ₃ ⁻) мг/л /Nitrate ion, mgN/L/	MNS ISO 7890-3:2001	<50.0	0.78
12	Нитрит, (NO ₂ ⁻) мг/л /Nitrite ion, mgN/L/	MNS 4431:2005	<1.0	0.00
13	Аммоний, (NH ₄ ⁺) мг/л /Ammonia ion, mgN/L/	MNS 1097:2023	<1.5	0.02
14	Төмөр, (Fe ⁺⁺) мг/л /Ferrium ion, mg/L/	MNS 4430:2005	<0.3	0.03
15	Натри +Кали, (Na ⁺ , K ⁺) /Sodium+Potassium ion, mg/L/	MNS 1097:2023	<200	5.67
16	Фосфор, (P) мг/л /Phosphorus, mg/L/	ISO 6878:2004	-	0.00
17	Буллинг, NTU /Turbidity, NTU/	УХТЛ-CA3-1/09	<5.0	0.23

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн /Test performed by/:

Химич /Chemist/:

Хянасан /Approved/:

Лабораторийн эрхлэгч /Head of laboratory/:

Ө.Энхбаясгалан /Enkhbayasgalan, U/

Д.Урантас /Urantes, D/

Хуудас/ page: 1/1

Сорилтын дүнгийн хуудас нь тухайн сорьцонд хамаарна. /The test result report is applicable to the sample/ Сорилтын лабораторийн зөвшөөрөлгүйгээр хуудасгүйгээр хуудасгүйгээр /Without laboratory authorization/

ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН БАЯНЖАРГАЛАН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “ЭРЭЭН”-ИЙ ТӨМРИЙН ХҮДРИЙН ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН

Хөрсний химийн үзүүлэлт хариу-1

ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ГАЗАР БАЙГАЛЬ ОРЧИН ХЭМЖИЛ ЗҮЙН ТӨВ ЛАБОРАТОРИ

17043, Үйлдвэр 2-4, Чингисийн өргөн чөлөө гудамж, Хан-Уул дүүрэг, 20-р хороо, Улаанбаатар хот
Утас: 11-341818 И-мэйл: bohzt1@gmail.com

СОРИЛТЫН ДҮН

Дугаар он/№ : 2025/221-224
Сорьц ирүүлсэн газрын нэр, хаяг, утас : "Тайшэн Девелопмент" ХХК
Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал : Г.Батцэцэг
Сорьцын тоо, төрөл : 4 хөрсний сорьц
Сорьц авсан огноо : 2025.05.16
Сорьцын тодорхойлолт : Дундговь аймаг Баянжаргалан сум Эрэн төмрийн хүдрийн уурхай
Шинжилгээний аргын стандарт : MNS 3310:1991
Шинжилсэн огноо : 2025.05.30
Хуудасны тоо : 1/1
Үр дүн

№	Сорьц авсан цэгийн нэр	pH	Ялзмаг %	Аммоний азот (NH ₄ -N) мг/кг	Нитратын азот (NO ₃ -N) мг/кг	Фосфор (P ₂ O ₅) мг/кг	Сульфат (SO ₄) мг/кг
1	Баяжуулах үйлдвэр	7.66	0.4	29.0	2.1	10.6	12.4
2	Кемп-2	8.15	0.4	16.3	2.5	6.6	10.0
3	Овоолго	8.21	0.3	14.0	2.3	6.8	13.7
4	Ил уурхай	8.35	0.3	18.4	13.7	7.3	12.7

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн:

Хянаж баталгаажуулсан:

Шинжээч У.Болорчимэг

БОШ-ний хэлтсийн дарга Б.Бархасрагчаа

Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно.
Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн сорьцонд хүчинтэй.

ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН БАЯНЖАРГАЛАН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “ЭРЭЭН”-ИЙ ТӨМРИЙН ХҮДРИЙН ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН

Хөрсний химийн үзүүлэлт хариу-2

ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ГАЗАР БАЙГАЛЬ ОРЧИН ХЭМЖИЛ ЗҮЙН ТӨВ ЛАБОРАТОРИ

17043, Үйлдвэр 2-4, Чингисийн өргөн чөлөө гудамж, Хан-Уул дүүрэг, 20-р хороо, Улаанбаатар хот
Утас: 11-341818 И-мэйл: bohzt@gmail.com

СОРИЛТЫН ДҮН

Дугаар он/№	: 2025/686-689
Сорьц ирүүлсэн газрын нэр, хаяг, утас	: “Тайшэн девелопмент” ХХК
Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал	: Д.Сувд агаарын хэсэг
Сорьцын тоо, төрөл	: 4 хөрсний сорьц
Сорьц авсан огноо	: 2025.10.02
Сорьцын тодорхойлолт	: Дундговь аймаг Баянжаргалан сум Эрээн төмрийн хүдрийн уурхай
Шинжилгээний аргын стандарт	: MNS 3310:1991
Шинжилсэн огноо	: 2025.10.06
Хуудасны тоо	: 1/1
Үр дүн	

№	Сорьц авсан цэгийн нэр	pH	Ялзмаг %	Аммоний азот (NH ₄ -N) мг/кг	Нитратын азот (NO ₃ -N) мг/кг	Фосфор (P ₂ O ₅) мг/кг	Сульфат (SO ₄) мг/кг
1	Кемп орчим	8.76	0.6	44	1	6	25
2	Овоолго	8.56	0.5	46	1	7	15
3	Ил уурхай	8.35	0.5	33	1	6	18
4	Баяжуулах үйлдвэр	8.43	0.6	36	1	4	22

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн:

Хянаж баталгаажуулсан:

Шинжээч У.Болорчимэг

БОШ-ний хэлтсийн дарга Б.Бархасрагчаа

Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно.
Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн сорьцонд хүчинтэй.

ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН БАЯНЖАРГАЛАН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “ЭРЭЭН”-ИЙ ТӨМРИЙН ХҮДРИЙН ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН

Хөрсний хүнд металлын үзүүлэлт хариу-1

ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ГАЗАР БАЙГАЛЬ ОРЧИН ХЭМЖИЛ ЗҮЙН ТӨВ ЛАБОРАТОРИ

17043, Үйлдвэр 2-4, Чингисийн өргөн чөлөө гудамж, Хан-Уул дүүрэг, 20-р хороо, Улаанбаатар хот
Утас: 11-341818 И-мэйл: bohzt1@gmail.com

СОРИЛТЫН ДҮН

Дугаар он/№	: 2025/217-220
Сорьц ирүүлсэн газрын нэр, хаяг, утас	: “Тайшэн Девелопмент” ХХК
Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал	: Г.Батцэцэг
Сорьцын тоо, төрөл	: 4 хөрсний сорьц
Сорьц авсан огноо	: 2025.05.16
Сорьцын тодорхойлолт	: Дундговь аймаг Баянжаргалан сум Эрэн төмрийн хүдрийн уурхай
Шинжилгээний аргын стандарт	: САЗ А01:2022
Шинжилсэн огноо	: 2025.05.26
Хуудасны тоо	: 1/1
Үр дүн	

№	Сорьц авсан цэгийн нэр	Кадми (Cd)	Хар тугалга (Pb)	Мөнгөн ус (Hg)	Хром (Cr)	Цайр (Zn)	Зэс (Cu)	Стронци (Sr)
		мг/кг						
1	Ил уурхай	1.8	19	0.5	<0.5	82	15	334
2	Кемп-1	<0.05	17	<0.005	<0.5	<0.5	24	504
3	ШТС	<0.05	21	<0.005	<0.5	250	28	697
4	Тээврийн зам	<0.05	21	<0.005	<0.5	81	28	564
MNS 5850:2019/ ЗДХ/		3	100	2	150	300	100	800

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн:

Хянаж баталгаажуулсан:

Ахлах шинжээч Б.Даваасүрэн

БОШ-ний хэлтсийн дарга Б.Бархасрагчаа
Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно.
Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн сорьцонд хүчинтэй.

ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН БАЯНЖАРГАЛАН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “ЭРЭЭН”-ИЙ ТӨМРИЙН ХҮДРИЙН ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН

Хөрсний хүнд металлын үзүүлэлт хариу-2

ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ГАЗАР БАЙГАЛЬ ОРЧИН ХЭМЖИЛ ЗҮЙН ТӨВ ЛАБОРАТОРИ

17043, Үйлдвэр 2-4, Чингисийн өргөн чөлөө гудамж, Хан-Уул дүүрэг, 20-р хороо, Улаанбаатар хот
Утас: 11-341818 И-мэйл: bohztli@gmail.com

СОРИЛТЫН ДҮН

Дугаар он/№ : 2025/682-685
Сорьц ирүүлсэн газрын нэр, хаяг, утас : “Тайшэн девелопмент” ХХК
Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал : Д.Сувд агаарын хэсэг
Сорьцын тоо, төрөл : 4 хөрсний сорьц
Сорьц авсан огноо : 2025.10.02
Сорьцын тодорхойлолт : Дундговь аймаг Баянжаргалан сум Эрээн төмрийн хүдрийн уурхай
Шинжилгээний аргын стандарт : CA3 A01:2022
Шинжилсэн огноо : 2025.10.06
Хуудасны тоо : 1/1
Үр дүн

№	Сорьц авсан цэгийн нэр	Кадьми (Cd)	Хар тугалга (Pb)	Мөнгөн ус (Hg)	Хром (Cr)	Цайр (Zn)	Зэс (Cu)	Стронци (Sr)
		мг/кг						
1	Кемп орчим	<0.05	30	<0.005	<0.5	211	28	550
2	Ил уурхай орчим	<0.05	31	<0.005	<0.5	61	26	754
3	Тээвэрлэлтийн зам	<0.05	24	<0.005	<0.5	27	30	519
4	Шатахуун түгээгүүр орчим	4.8	24	<0.005	<0.5	24	30	627
MNS 5850:2019/ ЗДХ/		3	100	2	150	300	100	800

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн:

Хянаж баталгаажуулсан:

Ахлах шинжээч Б.Даваасүрэн

БОШ-ний хэлтсийн дарга Б.Бархасрагчаа

Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно.
Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн сорьцонд хүчинтэй.

ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН БАЯНЖАРГАЛАН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “ЭРЭЭН”-ИЙ ТӨМРИЙН ХҮДРИЙН ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН

Уурхайн хашаанд байрлах нүхэн жорлонг буулгаж ойр орчмоос авсан дээжийн хариу

ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ГАЗАР БАЙГАЛЬ ОРЧИН ХЭМЖИЛ ЗҮЙН ТӨВ ЛАБОРАТОРИ

17043, Үйлдвэр 2-4, Чингисийн өргөн чөлөө гудамж, Хан-Уул дүүрэг, 20-р хороо, Улаанбаатар хот
Утас: 11-341818 И-мэйл: bohzt@gmail.com

СОРИЛТЫН ДҮН

Дугаар он/№	: 2025/758
Сорьц ирүүлсэн газрын нэр, хаяг, утас	: “Тайшэн девелопмент” ХХК
Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал	: Д.Сувд агаарын хэсэг
Сорьцын тоо, төрөл	: 1 хөрсний сорьц
Сорьц авсан огноо	: 2025.10.13
Сорьцын тодорхойлолт	: Дундговь аймаг Баянжаргалан сум Эрээн хүдрийн төмрийн уурхай
Шинжилгээний аргын стандарт	: САЗ А01:2022
Шинжилсэн огноо	: 2025.10.16
Хуудасны тоо	: 1/1
Үр дүн	

№	Сорьц авсан цэгийн нэр	Кадьми (Cd)	Хар тугалга (Pb)	Мөнгөн ус (Hg)	Хром (Cr)	Цайр (Zn)	Зэс (Cu)	Стронци (Sr)
		мг/кг						
1	Нүхэн жорлон	<0.05	16	<0.005	<0.5	<0.5	27	331
	MNS 5850:2019/ ЗДХ/	3	100	2	150	300	100	800

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн:

Хянаж баталгаажуулсан:

Ахлах шинжээч Б.Даваасүрэн

БОШ-ний хэлтсийн дарга Б.Бархасрагчаа

Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно.
Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн сорьцонд хүчинтэй.

Ургамлын төрөл зүйл тодорхойлох (2025 оны 08 сарын 08-ны өдөр хийсэн.)

ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН БАЯНЖАРГАЛАН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “ЭРЭЭН”-ИЙ ТӨМРИЙН ХҮДРИЙН ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН

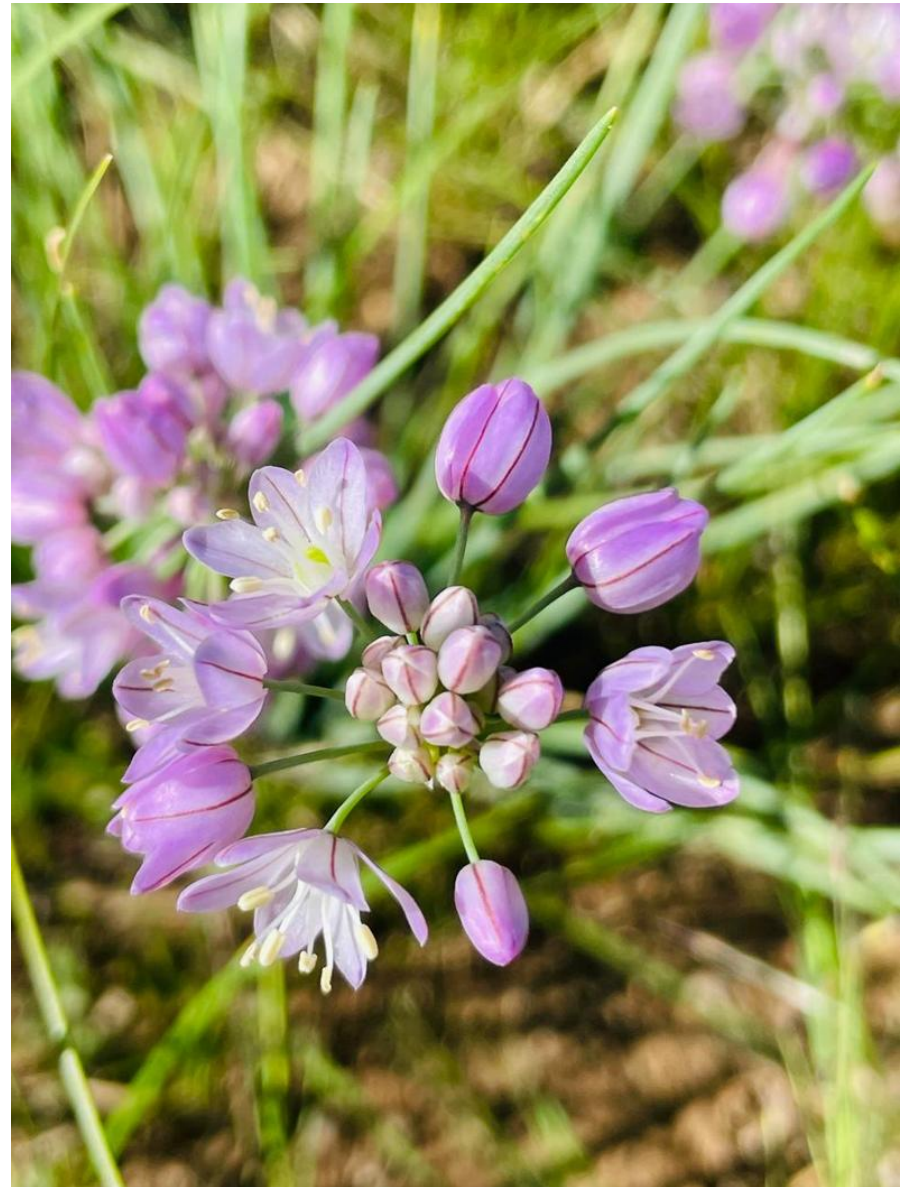

Цагаан буурцагт өвс
(хөл газрын ургамлын төрөл)

- **Ангилал:** Хөл газрын ургамал (weed type)
- **Экологи:** Шороон хөрсөнд, малын бэлчээр болон тариалангийн захад ургадаг, хөрсний шим тэжээлийг сордог.
- **Хэрэглээ:** Зарим бүс нутагт эмийн зориулалтаар хэрэглэдэг боловч Монголд ихэвчлэн хогийн ургамал гэж тооцдог.

**Зэрлэг сонгино
(Эмийн ургамал)**

- **Ангилал:** Эмийн болон бэлчээрийн ургамал
- **Экологи:** Хуурай хээрийн бүсийн чулуун хөрсөнд ургадаг, малд тэжээлтэй, хүнсний болон эмийн зориулалттай.
- **Хэрэглээ:** Сонгины бүлгийн ургамлууд нь антибактери, амин дэм ихтэй.

ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН БАЯНЖАРГАЛАН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “ЭРЭЭН”-ИЙ ТӨМРИЙН ХҮДРИЙН ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН

**Улаавтар хөвсгөр үрт ургамлын түрүүтэй,
хиурын төрлийн өвс**

- **Ангилал:** Бэлчээрийн ургамал
- **Экологи:** Хуурай хээрийн бүсэд түгээмэл тархацтай, малд тэжээл сайтай.
- **Хэрэглээ:** Малын өвсний чанар сайжруулахад чухал ургамал.

ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН БАЯНЖАРГАЛАН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “ЭРЭЭН”-ИЙ ТӨМРИЙН ХҮДРИЙН ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН

Хандмал өвс

(Dracoscephalum ruyschiana)

- **Ангилал:** Эмийн ургамал
- **Экологи:** Хуурай хээр, хайргат хөрсөнд ургадаг. Монгол орны төв ба говийн бүсэд элбэг.
- **Хэрэглээ:** Амьсгалын зам, ходоод гэдэс, халдварын эсрэг үйлчилгээтэй.

ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН БАЯНЖАРГАЛАН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “ЭРЭЭН”-ИЙ ТӨМРИЙН ХҮДРИЙН ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН

Цагаан лууль буюу Царван

(*Convolvulus arvensis*)

Ангилал: Хөл газрын ургамал

Экологи: Хуурай хээр, тариалангийн зах, замын хажуугаар ургадаг. Гүн үндэстэй, хөрсний ус чийгийг их хэрэглэдэг.

Хэрэглээ: Зарим оронд эмийн зориулалтаар ашигладаг боловч Монголд хогийн ургамал гэж тооцдог.

ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН БАЯНЖАРГАЛАН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “ЭРЭЭН”-ИЙ ТӨМРИЙН ХҮДРИЙН ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН

**Хөх ягаан эрвээхэй цэцэг
(Geranium pratense)**

Ангилал: эмийн ургамал

Экологи: Уул, хээрийн чийглэг газар, бэл, горхи орчимд ургадаг.

Хэрэглээ: Эмийн (үрэвсэл дарах, шарх эдгээх, ходоод, гэдэсний өвчинд хэрэглэнэ).

ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН БАЯНЖАРГАЛАН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “ЭРЭЭН”-ИЙ ТӨМРИЙН ХҮДРИЙН ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН

Элсний лүү буюу буурцагт ургамал
(*Onobrychis arenaria*)

Ангилал: Бэлчээрийн ургамал

Экологи: Элсэрхэг, хуурай хээрт ургадаг, хөрсийг азотоор баяжуулдаг.

Хэрэглээ: Малын сайн тэжээл, хөрсний үржил нэмэгдүүлэгч (ногоон бордоо).

ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН БАЯНЖАРГАЛАН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “ЭРЭЭН”-ИЙ ТӨМРИЙН ХҮДРИЙН ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН

Цэнхэр цэцэгт ургамал
(*Hyssopus officinalis*)

Ангилал: Эмийн ургамал

Экологи: Нарлаг, хуурай хээрийн бүсэд ургадаг. Ганд тэсвэртэй, олон наст.

Хэрэглээ: Эмийн (амьсгалын замын өвчин, ханиад, хоолой өвдөх, зөгийн балтай ханд хэлбэрээр хэрэглэдэг).

ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН БАЯНЖАРГАЛАН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “ЭРЭЭН”-ИЙ ТӨМРИЙН ХҮДРИЙН ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН

**Хялгана
(*Stipa krylovii*)**

Ангилал: Бэлчээрийн ургамал

Экологи: Монголын тал, хээрийн гол төлөөлөгч ургамал. Ганд, хүйтэнд тэсвэртэй. Элсэрхэг, шаварлаг хөрсөнд сайн ургадаг.

Хэрэглээ: Малд (ялангуяа адуу, тэмээ, хонь) гол тэжээл болдог, бэлчээрийн чанар өндөр.

ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН БАЯНЖАРГАЛАН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “ЭРЭЭН”-ИЙ ТӨМРИЙН ХҮДРИЙН ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН

Цагаан гөрөөч
(*Convolvulus lineatus* L.)

Ангилал: Хөл газрын ургамал

Экологи: Хуурай хээр, цөлөрхөг хээр, чулуурхаг эсвэл элсэрхэг хөрсөнд ургадаг. Ганд маш тэсвэртэй, экосистемийн бүрэлдэхүүнд хөрс бэхжүүлэгч үүрэгтэй байдаг.

Хэрэглээ: Зарим оронд уламжлалт анагаах ухаанд хэрэглэдэг.

ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН БАЯНЖАРГАЛАН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “ЭРЭЭН”-ИЙ ТӨМРИЙН ХҮДРИЙН ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН

**Шар мөнхцэцэг
(*Helichrysum arenarium*)**

Ангилал: Эмийн ургамал

Экологи: Элсэрхэг, хуурай тал хээрийн бүсэд ургадаг, ганд тэсвэртэй олон наст ургамал.

Хэрэглээ: Эмийн (элэг, цөс, шар усны эм, ханиадны эсрэг цай, ханд болгон хэрэглэнэ).

ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН БАЯНЖАРГАЛАН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “ЭРЭЭН”-ИЙ ТӨМРИЙН ХҮДРИЙН ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН

Үсэрхэг өвс
(*Salsola*, *Bassia* төрлийн хуурай газрын ургамал)

Ангилал: Бэлчээрийн

Экологи: Хээр, цөлөрхөг хээрийн хуурай, чулуурхаг хөрсөнд ургадаг, хуурай нөхцөлд дасан зохицсон, ганд тэсвэртэй.

Хэрэглээ: Бог малын сайн идэш тэжээл болдог. Хуурай бүсийн бэлчээрийн гол ургамал.

ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН БАЯНЖАРГАЛАН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “ЭРЭЭН”-ИЙ ТӨМРИЙН ХҮДРИЙН ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН

**Цэцэгт гаа буюу эрвээхэй цэцэг
(*Aster alpinus*, эсвэл *Erigeron* spp)**

Ангилал: Эмийн болон бэлчээрийн

Экологи: Хээр, уулын бэл, нуга орчимд ургадаг. Хүйтэнд тэсвэртэй, нарлаг орчинд дуртай.

Хэрэглээ: Малын тэжээлд тохиромжтой, эмийн ургамал (ариутгах, үрэвслийн эсрэг цай, тос)

ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН БАЯНЖАРГАЛАН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “ЭРЭЭН”-ИЙ ТӨМРИЙН ХҮДРИЙН ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН

2.9. Удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөөний биелэлт

“Тайшэн Девелопмент” ХХК-ийн Байгаль орчны мэргэжилтэн нь байгаль орчны асуудлыг хариуцан ажиллаж, БОХТ, БОХШХ-ийг хэрэгжүүлж, хэрэгжилтийн үр дүн, тайланг компаний удирдлага, байгаль орчныг хариуцсан бүх шатны төр, захиргааны байгууллагын өмнө хариуцан ажиллах үүрэг хүлээнэ.

Хүснэгт 16. Удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөөний биелэлт

№	Болзошгүй аюул осол, сөрөг нөлөөлөл	Хэрэгжилт
1	Байгаль орчныг хамгаалах сургалтыг ажилчдад зохион байгуулах	Нийт ажилчдад байгаль орчныг хамгаалах сургалтыг өгч хамтарч ажиллах хүсэлт, албан бичгийг Дундговь аймгийн Баянжаргалан сумын БО-ы газарт хүргүүлсэн. 10сарын 30 өдөр нийт ажилчдад “хог хаягдлын ангилан ялгалт” сэдвээр сургалт авсан.
2	Ажиллагсадыг жилд 1 удаа эрүүл мэндийн үзлэгт хамруулах	Нийт ажилтныг эрүүл мэндийн урьдчилан сэргийлэх үзлэгт хамруулж ажилласан.
3	Орон нутагтай нийгмийн хариуцлагын гэрээ байгуулж, гэрээний дагуу хамтран ажиллах	

ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН БАЯНЖАРГАЛАН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ “ЭРЭЭН”-ИЙ ТӨМРИЙН ХҮДРИЙН ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН

Бүх ажилчдад БО-ны сургалт болон бусад багц сургалт авсан

БАТЛАВ.

ЗАСАГ ДАРГА

О.УУГАНБААТАР

СУРГАЛТЫН ХӨТӨЛБӨР

2025.10.27

Зорилго : Тус суманд ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл эзэмшигч Тайшендевелпомент ХХК-ний Эрээний уурхайн ажилчид, албан хаагч нарт Байгаль орчин ,Хог хаягдал , Газрын тухай , Нийгмийн даатгал , Хөдөлмөр эрхлэлт, халамж үйлчилгээ ижоб программ ажил олгогч программд хэрхэн бүртгэх зэрэг хууль тогтоомжийн талаар сургалт хийх.

Хугацаа : 2025 оны 10 сарын 30 нд

Хаана : Тайшендевелпомент ХХК- ний Эрээний уурхайн сургалтын зааланд.

№	Сургалт төрөл	Сургагч багш	Хугацаа
1	Сумын танилцуулга	Багийн засаг дарга М.Мөнгөнхуяг	10 ⁰⁰ -10 ²⁰
2	Хог хаягдлыг ангилан ялгах	Байгаль орчны мэргэжилтэн Х.Сарангэрэл	10 ²⁰ -10 ⁵⁰
3	Газрын тухай хуулийн нэмэлт өөрчлөлт	Газрын даамал Б.Шуухааз	10 ⁵⁰ -11 ²⁰
4	ИЖОБ програм ажил олгогчийн бүртгэл	Хөдөлмөр халамжийн мэргэжилтэн Э.Сувд	11 ²⁰ -11 ⁵⁰
5	Нийгмийн даатгалын багц хуулийн шинэчлэл	Нийгмийн даатгалын байцаагч, мэргэжилтэн	11 ⁵⁰ -12 ²⁰
7	Газрын тухай цахим хүсэлт	Газрын даамал Б.Шуухааз	12 ²⁰ -12 ¹⁰
6	Асуулт хариулт		12 ¹⁰ -12 ⁵⁰
	Сургалтын сэдэвтэй холбоотой хөгжөөнт тоглоом	1,2-р байр шагналтай	12 ⁵⁰ -13 ¹⁰
7	Хаалт		13 ¹⁰ -13 ²⁰

ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН БАЯНЖАРГАЛАН СУМЫН

ЗДТГАЗАР

**ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН БАЯНЖАРГАЛАН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ
“ЭРЭЭН”-ИЙ ТӨМРИЙН ХҮДРИЙН ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ
ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН**

Сургалтын явц

**ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН БАЯНЖАРГАЛАН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ
“ЭРЭЭН”-ИЙ ТӨМРИЙН ХҮДРИЙН ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ
ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН**

2.10. Олон нийтэд тайлагнах хуваарь, төлөвлөгөөний биелэлт

" Тайшэн Девелопмент " ХХК нь жил бүр БОМТ-ний хэрэгжилтийн талаар байгаль орчны асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагад тайлан хүргүүлэх ба байгаль орчны хяналтын улсын байцаагч, орон нутгийн байцаагч, бүх шатны Засаг дарга, байгаль орчны төрийн бус байгууллага, нутгийн иргэдэд тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийн тайланг урьдчилсан байдлаар тайлагнаж ажилласан.

Хүснэгт 17. Олон нийтэд тайлагнах, танилцуулах төлөвлөгөөний биелэлт

БОМТ хэрэгжилтийг тайлагнах, хэлэлцүүлэх байгууллагууд		Тайлагнах, хэлэлцүүлэх хэлбэр	Хэрэгжилт	Зохион байгуулах газар
Дундговь аймаг	Орон нутгийн байгаль орчны газар	Хуралд танилцуулах	БОМТ-ний тайлан танилцуулах тухай 1-р багийн засаг даргад албан бичиг хүргүүлсэн.	Баянжаргалан сум
	БОУАӨЯ-ны ХБОБХГ	Уулзалт	2025.12 сард	БОУАӨЯны ХБОБХГ
Төрийн захиргааны төв байгууллага	Байгаль орчны хяналтын улсын байцаагч, орон нутгийн байцаагч, Бүх шатны засаг дарга	Тайлан, төлөвлөгөөг тайлан хэлбэрээр болон Файл хэлбэрээр	2025.11.01 дотор	Засаг даргын тамгын газарт

ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН БАЯНЖАРГАЛАН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ
“ЭРЭЭН”-ИЙ ТӨМРИЙН ХҮДРИЙН ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ
ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН

1-р багийн засаг дарга М.Мөнгөнхуяг -д 2025 оны БОМТайлан танилцуулах тухай
хүргүүлсэн албан бичиг

“ТАЙШЭН ДЕВЕЛОПМЕНТ” ХХК

2025 оны 10 сарын 27

№ 63

Улаанбаатар хот

ДУНДГОВЬ АЙМГИЙ БАЯНЖАРГАЛАН СУМЫН ШИЛИЙН ГОЛЫН

1-р БАГИЙН ЗАСАГ ДАРГА М.МӨНГӨНХУЯГ ТАНАА

Хүсэлт гаргах нь:

Манай компани Баянжаргалан сумын Шилийн гол багын нутаг дэвсгэрт байрлах Эрээн төмрийн хүдрийн уурхайд үйл ажиллагаа явуулж байна. Уурхайн 2025 оны үйл ажиллагааны тайланг багийн иргэдэд танилцуулах зорилгоор 1-р багийн иргэдийн хурал зохион байгуулах шаардлагатай байна.

Иймд багийн хурлыг зохион байгуулж, уурхайн үйл ажиллагааны тайланг танилцуулах боломжийг бүрдүүлж өгнө үү.

Хүндэтгэсэн,

Гүйцэтгэх захирал

Юу Яанг

**ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН БАЯНЖАРГАЛАН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ
“ЭРЭЭН”-ИЙ ТӨМРИЙН ХҮДРИЙН ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ
ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН**

2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТАЙЛАНГИЙН НИЙТ ЗАРДАЛ

“Тайшэн Девелопмент” ХХК-ийн 2025 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг БОАЖ-ын Сайдын 2019 оны 10 дугаар сарын 29-ны өдрийн А/618 тоот “БОМТ боловсруулах, хянан батлах, тайлагнах журам”-ын дагуу боловсрууллаа. 2025 онд БОМТ-нд нийт **32,430,000** сая.төгрөг зарцуулахаар төлөвлөсөнөөс төгрөг зарцуулсан байна.

Хүснэгт 18. 2025 оны БОМТ-нд зарцуулсан нийт зардал

№	Хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ	Зардал, 2025 он /төгрөг/
1	Байгаль орчинд учирч болзошгүй сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээ	21.629.960
2	Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөө	төсөвлөөгүй
3	Дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө	3,306,800
4	Нүүлгэн шилжүүлэх, нөхөн олговор олгох арга хэмжээний төлөвлөгөө	төсөвлөөгүй
5	Түүх, соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө	төсөвлөөгүй
6	Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө	4,800,000
7	Осол эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөө	2,800,000
8	Удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөө	600,000
9	Олон нийтэд тайлагнах төлөвлөгөө	500,000
10	Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр	2,820,000
Нийт дүн		36,456.760

**ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН БАЯНЖАРГАЛАН СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ
“ЭРЭЭН”-ИЙ ТӨМРИЙН ХҮДРИЙН ОРДЫГ ИЛ АРГААР АШИГЛАХ
ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН**

ДҮГНЭЛТ

Дундговь аймгийн Баянжаргалан сумын нутагт орших “Тайшэн Девелопмент” ХХКийн “Эрээн” төмрийн хүдрийн ордын 2025 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний тайланг БОАЖын Сайдын 2019 оны 10 дугаар сарын 29-ны өдрийн А/618 тоот “БОМТ боловсруулах, хянан батлах, тайлагнах журам”-ын дагуу боловсрууллаа.

Уг төслийн явцад байгаль экологийн унаган төрхийг хамгаалахын тулд байгаль орчны нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээ, байгаль орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх, сөрөг нөлөөллийг бууруулах, арилгах арга хэмжээний зөвлөмж, Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө зэргийг мөрдлөг болгон ажиллаж, 2025 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний дагуу байгаль орчны арга хэмжээнүүдийг авч хэрэгжүүлж ажиллалаа.

“Эрээн” нэртэй төмрийн хүдрийн ордын БОМТ-нд 2025 онд нийт **32,430,000** төгрөг зарцуулахаар төлөвлөсөнөөс **36,456,760** төгрөг зарцуулсан байна.

“Тайшэн Девелопмент” ХХК нь БОМТ-г хэрэгжүүлэхэд шаардагдах зардлын 50%-тай тэнцэх хэмжээний мөнгөн хөрөнгийг нөхөн сэргээлтийн тусгай дансанд төвлөрүүлсэн.

Төсөл хэрэгжүүлэгч нь жил бүрийн 11 дүгээр сарын 01-ны дотор тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийн тайланг төлөвлөгөөнд тусгасан арга хэмжээний дагуу хийж гүйцэтгэсэн.

Уурхайн хэмжээнд ашиглаж байгаа техник хэрэгслийн үзлэг, оншилгоо, засвар үйлчилгээг өдөр тутамд бүрэн хийж бүртгэл хөтлөн байгаль орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөлөл буюу агаарын чанарт нөлөөлөх эрсдэлт хүчин зүйлүүдийг бууруулж ажилласан. Мөн хог хаягдлаас үүдэлтэй орчны бохирдлоос сэргийлж гарсан хог хаягдлыг орон нутагтай хамтын ажиллагааны хог хаягдлыг ачиж тээвэрлэх гэрээ байгуулж хог хаягдлыг тээвэрлэж ажилласан. Хөрсний хүнд металл, агро химийн үзүүлэлт, усны химийн шинжилгээ шинжилгээ болон хаягдал бохир усанд улирал тутамд шинжилгээ хийлгэж ажилласан нь стандартаас давсан үзүүлэлт гараагүй нь байгаль орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг тодорхой хэмжээнд бууруулж, багасгаж ажилласн гэж дүгнэж байна.

УС АШИГЛУУЛАХ ГЭРЭЭ

2025.05.16

Дугаар 01

Мандалговь хот

Нэг. Ерөнхий зүйл

Усны тухай хуулийн 28.4, 28.6, 28.7, 29.1-д заасны дагуу Умард говийн гүвээт-Халхын дундад талын сав газрын захиргааны гаргасан 2025 оны 05 сарын 05-ний өдрийн Е-2503-000164 дугаартай ус ашиглуулах дүгнэлт, Байгаль орчны газрын даргын олгосон 2025 оны 05 сарын 14-ний өдрийн А/08 дугаартай ус ашиглах зөвшөөрөл олгох тухай тушаалыг тус тус үндэслэн:

Усны нөөц ашиглуулагчийг төлөөлж Дундговь аймгийн Засаг даргын дэргэдэх Байгаль орчны газрын мэргэжилтэн Түмэнжаргал овогтой Эрдэнэзаяа Ус ашиглагчийг төлөөлж Дундговь аймгийн Баянжаргалан сум, 2777223 регистрийн дугаартай "ТАЙШЭН ДЕВЕЛОМЕНТ" ХХК-ны захирал YU YANG нар ус ашиглах талаар тохиролцон энэхүү гэрээг 1 жилийн хугацаатайгаар байгуулав.

Хоёр. Гэрээний гол нөхцөл

- 2.1. Ус ашиглах зориулалт: MV – 017028 ашиглалтын тусгай зөвшөөрөлтэй Эрээн төмрийн хүдрийн уурхайн хуурай баяжуулах үйлдвэр.
- 2.2. Нийт ашиглах усны хэмжээ: 17353,02 м³/жил
 - 2.2.1. Ашиг олох зориулалтаар ахуйн үйлдвэрлэл, үйлчилгээнд ашиглах усны хэмжээ: 11477,70 м³/жил,
 - 2.2.2. Биологийн нөхөн сэргээлтэд: 360 м³/жил
 - 2.2.3. Зам талбайн тоосжилт дарахад ашиглах ус: 5425,32 м³/жил
 - 2.2.4. "Тэрбум мод" үндэсний хөдөлгөөний хүрээнд модны усалгаанд ашиглах усны хэмжээ: 90 м³/жил
- 2.3. Усны чанар, найрлага:
- 2.4. Усны эх үүсвэр: Унд ахуйн хэрэглээг өөрийн эзэмшлийн гүн өрмийн худгаас ашиглана.
 - 2.4.1. Байршил: Баянжаргалан сумын нутагт оршино.
 - 2.4.2. Солбицол: 108° 09' 24" 45° 50' 08"

2.4.3. Барилга байгууламж: Байшинтай.

2.4.4. Тоног төхөөрөмжийн нэр, марк: Уурхайд 150 мм диаметр бүхий хошуутай УТ-Х5 маркийн өрмийн машин 2 ш, 60 тн даацтай МТ-86 маркийн автосамосвал 10 ш, 3,2 м3 ХигонгХС958 утгуурт ачигч 4 ш, 1.6 м3 Komatsu PC550 маркийн экскаватор 3 ш, 3.2 м3 XVMG-180HP маркийн грэйдер 1 ш, 20 м3 sinowtruck маркийн усны машин 1 ш, 5000 л Dongfeng 5CBM маркийн шатахуун түгээгүүрийн машин 1 ш зэрэг тоног төхөөрөмжүүд ашиглана.

Хаягдал ус: Нөөцийн савтай. Сумтайгаа гэрээ хийгээд соруулдаг.

Стандартын шаардлага:

Хаях цэгийн байршил:

Солбицол Х-Ү- Z-

2.6. Хаягдал усан дахь бохирдуулах бодисын хэмжээ. Усны биохимийн шинжилгээний дүнг хавсаргана.

Жинлэгдэх бодис

Органик бодис

Эрдэс бодис

Хүнд металл

Аюултай бохирдуулах бодис, гр

.....

2.7. Бохир ус цэвэрлэх барилга байгууламжийн байршил, хүчин чадал, технологи, цэвэрлэх арга, цэвэрлэгээний түвшин:

2.8. Усны эх үүсвэрийг хамгаалах, усны нөөц хомсдох, бохирдохоос сэргийлэх арга хэмжээ, түүнд зарцуулах хөрөнгийн хэмжээ:

2.9. Усны тоолуурын төрөл, нэр, дугаар: Тооллууртай.

2.10. Ус ашигласны нэгж төлбөрийн хэмжээ:

Уурхайн зам талбайн тоосжилт дарах, модны усалгаа, биологийн нөхөн сэргээлт, ажилчдын унд ахуйн хэрэгцээнд ашиглах 17,353.02 м³жил газрын доорх усны төлбөр 2,056,203.96 /хоёр сая тавин зургаан мянга хоёр зуун гурван/ төгрөгийг Дундговь аймгийн төрийн сан банкны **100080000944** тоот дансанд төвлөрүүлнэ.

Усны нөөц ашигласны төлбөрийг орон нутгийн төсөвт төлсөн мэдээ тайланг бүтэн жилээр гаргаж ирүүлнэ.

Гурав. Талуудын эрх, үүрэг

Гэрээ байгуулагч талууд нь Усны тухай хуулийн 7.5, 10.1.18, 13.1.1, 13.1.5, 18.1.4, 19.1.2, 19.1.4, 26.1, 30.1, 30.2, 31.1-д заасан эрх эдэлж, үүрэг хүлээнэ.

Дөрөв. Бусад

- 4.1. Гэрээ нь талуудын гарын үсэг зурж, тамга, тэмдэг дарж баталгаажсан өдрөөс эхлэн хүчин төгөлдөр болно.
- 4.2. Ус ашиглуулах дүгнэлт, ус ашиглах зөвшөөрөл, хаягдал усны талаарх дүгнэлт, хаягдал ус зайлуулах зөвшөөрөл нь гэрээний салшгүй хэсэг байна.
- 4.3. Гэрээний биелэлтийг жил бүр дүгнэж, тэмдэглэл үйлдэнэ.
- 4.4. Талуудын тохиролцсоноор гэрээнд нэмэлт, өөрчлөлт оруулж болох ба бичгээр үйлдэнэ.
- 4.5. Гэрээг дор дурдсан үндэслэлээр хугацаанаас нь өмнө цуцалж болно.
- 4.5.1. Ашиглаж байгаа усны эх үүсвэр тусгай хэрэгцээнд шилжсэн
- 4.5.2. Аль нэг тал татан буугдсан бол
- 4.6. Талуудын хооронд үүссэн маргааныг эвийн журмаар шийдвэрлэхийг эрхэмлэх бөгөөд эс зөвшөөрвөл холбогдох шатны шүүхээр шийдвэрлүүлнэ.

ГЭРЭЭ БАЙГУУЛСАН

Ус ашиглуулагчийг төлөөлж:

"Тайшэндевелопмент"

БОГазрын мэргэжилтэн

..... Т.Эрдэнэзаяа

Хаяг: Дундговь аймаг

Байгаль орчны газар

Утас: 88210582

Ус ашиглагчийг төлөөлж

ХХК-ны байгаль орчны ажилтан

..... Г.Батцэцэг

Хаяг: Улаанбаатар хот, Хан-Уул дүүрэг

17-р хороо, 8-р байр 6 тоот

Утас:

МОНГОЛ УЛСЫН
ЗАСГИЙН ГАЗАР
ХЭРЭГЖҮҮЛЭГЧ АГЕНТЛАГ
УСНЫ ГАЗАР

УСНЫ ХЯНАЛТЫН ТӨВ ЛАБОРАТОРИ

Улаанбаатар хот, Баянгол дүүрэг, 2-хороо,
Чингунжавын гудамж, Утас: 70180075

СОРИЛТЫН ДҮНГИЙН ХУУДАС /Test of result/

Захиалагчийн нэр / Customer name/: "Тайшэндевелопмент" ХХК

Шинжилгээний тодорхойлолт /Analysis type/	Дээжний дугаар /Sample number/	Дээжний хаяг, байршил /Sample location/	Уст цэгийн төрөл /Type of water
Бохир усны хими/микробиологи	№ 1073	Дундговь аймаг, Баянжаргалан сум, Эрзэн төмрийн худгийн уурхай, (гаралт)	Бохир ус

Дээжний хэмжээ /Quantity of sample/	Дээж хүлээн авсан огноо /Receiving date/	Шинжилсэн огноо /Analyzing date/	Хэвлэсэн огноо /Printed date/	Техникийн шаардлага /Technical requirements/
1.0л / 1.0L /	2025.10.13	2025.10.14-10.20	2025.10.22	MNS 4943:2015

№	Үзүүлэлт /Parameters/	Шинжлэх аргын стандарт /Test method/	Зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ /Technical specification/	Үр дүн / Test result/
1	pH-Усны орчин /Hydrogen ions, mg/l /	MNS ISO 10523-2001	6.0-9.0	7.34
2	Аммоний, (NH ₄ ⁺) мгN/л /Ammonia, mgN/l/	MNS ISO 4428:1997	-	16.73
3	Хлорид, Cl ⁻ , мг/л /Chloride Cl ⁻ mg/l /	MNS ISO 9297: 2007	-	86.50
4	Сульфат (SO ₄ ²⁻) мг/л / Sulfate, mg/l /	MNS ISO 6271:2011	-	82.52
5	Умбуур бодис, мг/л /TSS, mg/L /	MNS ISO 11923:2001	<30.0	195.00
6	Химийн хэрэгцээт хүчилтөрөгч, (XXX), мг/л /COD, mg/l /	ХТЛ-СА3-4/02	<50.0	217.40
7	Биохимийн хэрэгцээт хүчилтөрөгч, (БХХ), мг/л /BOD, mg/l /	ХТЛ-СА3-4/01	<20.0	83.62
8	Нитрит (NO ₂), мгN/л / Nitrite, mgN/l /	MNS ISO 4431:2005	-	0.01
9	Нитрат (NO ₃), мгN/л / Nitrate, mgN/l /	MNS ISO 7890-3:2001	-	0.03
10	Фосфор (PO ₄), мгP/л / Phosphorus, mgP/l /	ISO 6878:2004	<1.5	0.64
11	Гэдэсний бүлгийн эмгэг төрөгч 1 мл-т	MNS 5668:2006	илрэхгүй	Илэрсэн

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн /Test performed by/:

Химич /Chemist/

Б. Мөнх-Оргил / Munkh-Orgil.B /

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн /Test performed by/:

Микробиологич / Microbiologist /

Д.Оюунтуяа / Oyuntuya.D MSc/

Хянасан /Approved/:

Лабораторийн эрхлэгч / Head of laboratory/

Д.Урантэс / Urantes.D/ - 2

Хуудас/ page: 1/1

БАТЛАВ.

ЗАСАГ ДАРГА О.УУГАНБААТАР

СУРГАЛТЫН ХӨТӨЛБӨР

2025.10.27

Зорилго : Тус суманд ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл эзэмшигч Тайшендевелпомент ХХК-ний Эрээний уурхайн ажилчид, албан хаагч нарт Байгаль орчин ,Хог хаягдал , Газрын тухай , Нийгмийн даатгал , Хөдөлмөр эрхлэлт, халамж үйлчилгээ ижоб программ ажил олгогч программд хэрхэн бүртгэх зэрэг хууль тогтоомжийн талаар сургалт хийх.

Хугацаа : 2025 оны 10 сарын 30 нд

Хаана : Тайшендевелпомент ХХК- ний Эрээний уурхайн сургалтын зааланд.

№	Сургалт төрөл	Сургагч багш	Хугацаа
1	Сумын танилцуулга	Багийн засаг дарга М.Мөнгөнхуяг	10 ⁰⁰ -10 ²⁰
2	Хог хаягдлыг ангилан ялгах	Байгаль орчны мэргэжилтэн Х.Сарангэрэл	10 ²⁰ -10 ⁵⁰
3	Газрын тухай хуулийн нэмэлт өөрчлөлт	Газрын даамал Б.Шуухааз	10 ⁵⁰ -11 ²⁰
4	ИЖОБ програм ажил олгогчийн бүртгэл	Хөдөлмөр халамжийн мэргэжилтэн Э.Сувд	11 ²⁰ -11 ⁵⁰
5	Нийгмийн даатгалын багц хуулийн шинэчлэл	Нийгмийн даатгалын байцаагч, мэргэжилтэн	11 ⁵⁰ -12 ²⁰
7	Газрын тухай цахим хүсэлт	Газрын даамал Б.Шуухааз	12 ²⁰ -12 ¹⁰
6	Асуулт хариулт		12 ¹⁰ -12 ⁵⁰
	Сургалтын сэдэвтэй холбоотой хөгжөөнт тоглоом	1,2-р байр шагналтай	12 ⁵⁰ -13 ¹⁰
7	Хаалт		13 ¹⁰ -13 ²⁰

ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН Б.АЯНЖАРГАЛАН СУМЫН

ЗДТГАЗАР

ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ГАЗАР
БАЙГАЛЬ ОРЧИН, ХЭМЖИЛ ЗҮЙН
ТӨВ ЛАБОРАТОРИ

17043, Үйлдвэр 2-4, Чингисийн өргөн чөлөө гудамж,
Хан-Уул дүүрэг, 20-р хороо, Утас: 11-341818
E-mail: bohzt@gmail.com

СОРИЛТЫН ДҮН

Дугаар он/№ : 2025/A-771-755
Сорьц ирүүлсэн газрын нэр, хаяг, утас : "Тайшан дэвелопмент" ХХК
Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал : Д.Сүвд агаарын хэсэг
Сорьцын тоо, төрөл : 5 агаар, 5 дуу чимээ
Сорьц авсан огноо : 2025.08.25
Сорьцын тодорхойлолт : Дундговь аймгийн Баянжаргалан сум, Төмрийн үйлдвэр
Шинжилгээний аргын стандарт : MNS 17-2-5-12:2021, MNS 17-2-5-11:2021
MNS 6768:2019, CA3 A07-2019
Шинжилсэн огноо : 2025.08.29
Хуудасны тоо : 1/1
Үр дүн :

№	Сорьц авсан цаг	Сорьц авсан өдөр	Сорьц авсан цаг	Хүхэрлэг хий	Азотын даяхар исэл	Нийт тоос /TSP/	Дуу чимээ
					мкг/м³		дБА
1	Кемп орчим	25/08/25	15:20	28	49	140	44
2	Тээврийн зам дагуу	25/08/25	15:45	30	60	260	52
3	Ил уурхай орчим	25/08/25	16:15	21	75	311	50
4	Овоолго орчим	25/08/25	16:50	28	47	91	42
5	Баяжуулах үйлдвэр	25/08/25	17:30	19	36	300	56
Агаарын чанарын стандарт MNS 4585:2025 (20 минутын хэмжилт)				450	200	500	100

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн шинжээч :

Хянаж баталгаажуулсан ахлах шинжээч :

Д.Сүвд

Д.Түмэндэлгэр

ЗАСГИЙН ГАЗРЫН
ХЭРЭГЖҮҮЛЭГЧ АГЕНТЛАГ
УСНЫ ГАЗАР

УСНЫ ХЯНАЛТЫН ТӨВ
ЛАБОРАТОРИ
/ Central laboratory of water inspection /

Улаанбаатар хот, Баянгол дүүрэг, 2-короо
Чингүнжавын гудамж Утас: 70180075

СОРИЛТЫН ДҮНГИЙН ХУУДАС
/ Test of result /

Захиалагчийн нэр / Customer name: "Тайшэн девелопмент"ХХК

Шинжилгээний тодорхойлолт /Analysis type/	Дээжний дугаар /Test number/	Дээжний хаяг, байршил /Sample location/	Уст цэгийн төрөл /Type of water/	
Цэвэр усны хими	1070	Дундговь аймаг, Баянжаргалан сум, Эрээн төмрийн худгийн уурхай, 1 худаг	Гүний худаг	-

Дээжний хэмжээ /Quantity of sample/	Дээж хүлээн авсан огноо /Receiving date/	Шинжилсэн огноо /Analyzing date/	Хэвлэсэн огноо /Printed date/	Техникийн шаардлага /Technical requirements/
1.5л/1.5l	2025.10.13	2025.10.14	2025.10.17	MNS 0900:2018

№	Үзүүлэлт /Parameters/	Шинжлэх аргын стандарт /Test method/	Зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ /Technical specification/	Үр дүн / Test result/
1	pH-Усны орчин /Hydrogen ions/	MNS ISO 10523:2001	6.5-8.5	7.38
2	Цахилгаан дамжуулах чанар, мСм/см /Electrical conductivity/	MNS ISO 7888:1999	<1.0	3.21
3	Карбонат, (CO ³⁻) мг/л /Carbonate ion, mg/L	MNS ISO 9963-1:2005	-	0.00
4	Гидрокарбонат, (HCO ³⁻) мг/л /Hydrocarbon ion, mg/L/	MNS ISO 9963-1:2005	-	378.20
5	Ерөнхий хатуулаг, мг-экв/л /Total hardness, mg-eq/L/	MNS ISO 6059:2005	<7.0	10.80
6	Кальци, (Ca ²⁺) мг/л /Calcium ion, mg/L/	MNS 1097:2023	<100.0	100.20
7	Магни, (Mg ²⁺) мг/л /Magnesium ion, mg/	MNS 1097:2023	<30.0	70.53
8	Хлорид, (Cl ⁻) мг/л /Chloride ion, mg/L/	MNS ISO 9297:2005	<350.0	631.00
9	Хуурай үлдэгдэл, мг/л /TDS, mg/L/	MNS 4423:1997	<1000.0	1909.00
10	Сульфат, (SO ⁴⁻²) мг/л /Sulfate ion, mg/L/	MNS 6271:2011	<500.0	389.20
11	Нитрат, (NO ³⁻) мг/л /Nitrate ion, mgN/L/	MNS ISO 7890-3:2001	<50.0	0.24
12	Нитрит, (NO ²⁻) мг/л /Nitrite ion, mgN/L	MNS 4431:2005	<1.0	0.00
13	Аммоний, (NH ⁴⁺) мг/л /Ammonia ion, mgN/L	MNS 1097:2023	<1.5	0.33
14	Төмөр, (Fe ³⁺) мг/л /Ferrium ion, mg/L/	MNS 4430:2005	<0.3	0.29
15	Натри +Кали, (Na ⁺ , K ⁺) /Sodium+Potassium ion, mg/L/	MNS 1097:2023	<200	490.20
16	Фосфор, (P) мг/л /Phosphorus, mg/L/	ISO 6878:2004	-	0.00
17	Булигар, () NTU /Turbidity, NTU/	УХТЛ-СА3-1/09	<5.0	3.85

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн /Test performed by/:

Химич /Chemist/: Ө.Энхбаясгалан /Enkhbayasgalan. U/

Хянасан /Approved/:

Лабораторийн эрхлэгч /Head of laboratory/: Д.Урантэс / Urantes.D /

Хуудас/ page: 1/1

МОНГОЛ УЛСЫН
ЗАСГИЙН ГАЗАР
ЗЭРЭГЖҮҮЛЭГЧ АГЕНТЛАГ
УСНЫ ГАЗАР

УСНЫ ХЯНАЛТЫН ТӨВ
ЛАБОРАТОРИ
/ Central laboratory of water inspection /

Улаанбаатар хот, Баянгол дүүрэг, 2-хороо
Чингүнжавын гудамж Утас: 70180075

СОРИЛТЫН ДҮНГИЙН ХУУДАС
/ Test of result /

Захиалагчийн нэр / Customer name: "Тайшэн девелопмент" ХХК

Шинжилгээний тодорхойлолт /Analysis type/	Дээжний дугаар /Test number/	Дээжний хаяг, байршил /Sample location/	Уст цэгийн төрөл /Type of water/	
Цэвэр усны хими	1071	Дундговь аймаг, Баянжаргалан сум, Эрээн төмрийн худгийн уурхай, II худаг	Гүний худаг	-

Дээжний хэмжээ /Quantity of sample/	Дээж хүлээн авсан огноо /Receiving date/	Шинжилсэн огноо /Analyzing date/	Хэвлэсэн огноо /Printed date/	Техникийн шаардлага /Technical requirements/
1.5л/1.5л	2025.10.13	2025.10.14	2025.10.17	MNS 0900:2018

№	Үзүүлэлт /Parameters/	Шинжлэх аргын стандарт /Test method/	Зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ /Technical specification/	Үр дүн / Test result/
1	pH-Усны орчин /Hydrogen ions/	MNS ISO 10523-2001	6.5-8.5	7.52
2	Цахилгаан дамжуулах чанар, мСм/см /Electrical conductivity/	MNS ISO 7888:1999	<1.0	3.70
3	Карбонат, (CO ₃ ²⁻) мг/л /Carbonate ion, mg/L	MNS ISO 9963-1:2005	-	0.00
4	Гидрокарбонат, (HCO ₃ ⁻) мг/л /Hydrocarbon ion, mg/L	MNS ISO 9963-1:2005	-	427.00
5	Ерөнхий хатуулаг, мг-экв/л /Total hardness, mg-eq/L	MNS ISO 6059:2005	<7.0	12.40
6	Кальци, (Ca ²⁺) мг/л /Calcium ion, mg/L	MNS 1097:2023	<100.0	120.20
7	Магни, (Mg ²⁺) мг/л /Magnesium ion, mg/	MNS 1097:2023	<30.0	77.82
8	Хлорид, (Cl ⁻) мг/л /Chloride ion, mg/L	MNS ISO 9297:2005	<350.0	854.30
9	Хуурай үлдэгдэл, мг/л /TDS, mg/L	MNS 4423:1997	<1000.0	2134.00
10	Сулфат, (SO ₄ ²⁻) мг/л /Sulfate ion, mg/L	MNS 6271:2011	<500.0	421.00
11	Нитрат, (NO ₃ ⁻) мг/л /Nitrate ion, mgN/L	MNS ISO 7890-3:2001	<50.0	3.70
12	Нитрит, (NO ₂ ⁻) мг/л /Nitrite ion, mgN/L	MNS 4431-2005	<1.0	0.10
13	Аммони, (NH ₄ ⁺) мг/л /Ammonia ion, mgN/L	MNS 1097:2023	<1.5	0.22
14	Төмөр, (Fe ³⁺) мг/л /Ferrium ion, mg/L	MNS 4430:2005	<0.3	0.16
15	Натри +Кали, (Na ⁺ , K ⁺) /Sodium+Potassium ion, mg/L	MNS 1097:2023	<200	633.20
16	Фосфор, (P) мг/л /Phosphorus, mg/L	ISO 6878:2004	-	0.00
17	Булингар, () NTU /Turbidity, NTU/	УХТЛ-СА3-1/09	<5.0	0.64

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн /Test performed by/:

Химич /Chemist/: Ө.Энхбаясгалан /Enkhbayasgalan. U/

Хянасан /Approved/:

Лабораторийн эрхлэгч /Head of laboratory/: Д.Урантэс /Urantes.D /

Хуудас/ page: 1/1

Сорилтын дүнгийн хуудас нь тухайн сорьцонд хамаарна. /The test result report is applicable to the sample/
Сорилтын лабораторийн зөвшөөрөлгүйгээр хуулбарлахыг хориглоно. /It is prohibited to reproduce the results without laboratory authorization/

МОНГОЛ УЛСЫН
ЗАСГИЙН ГАЗАР
ЗАСГИЙН ГАЗАР
ХЭРЭГЖҮҮЛЭГЧ АГЕНТЛАГ
УСНЫ ГАЗАР

УСНЫ ХЯНАЛТЫН ТӨВ
ЛАБОРАТОРИ
/ Central laboratory of water inspection /

Улаанбаатар хот, Баянгол дүүрэг, 2-хороо,
Чингүнжавын гудамж Утас: 70180075

СОРИЛТЫН ДҮНГИЙН ХУУДАС
/ Test of result /

Захиалагчийн нэр / Customer name: "Тайшэн девелопмент"ХХК

Шинжилгээний тодорхойлолт /Analysis type/	Дээжний дугаар /Test number/	Дээжний хаяг, байршил /Sample location/	Уст цэгийн төрөл /Type of water/	
Цэвэр усны хими	1070	Дундговь аймаг, Баянжаргалан сум, Эрээн төмрийн худгийн уурхай, 1 худаг	Гүний худаг	-

Дээжний хэмжээ /Quantity of sample/	Дээж хүлээн авсан огноо /Receiving date/	Шинжилсэн огноо /Analyzing date/	Хэвлэсэн огноо /Printed date/	Техникийн шаардлага /Technical requirements/
1.5л/1.5л	2025.10.13	2025.10.14	2025.10.17	MNS 0900:2018

№	Үзүүлэлт /Parameters/	Шинжлэх аргын стандарт /Test method/	Зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ /Technical specification/	Үр дүн / Test result/
1	pH-Усны орчин /Hydrogen ions/	MNS ISO 10523:2001	6.5-8.5	7.38
2	Цахилгаан дамжуулах чанар, мСм/см /Electrical conductivity/	MNS ISO 7888:1999	<1.0	3.21
3	Карбонат, (CO ³⁻) мг/л /Carbonate ion, mg/L	MNS ISO 9963-1:2005	-	0.00
4	Гидрокарбонат, (HCO ₃ ⁻) мг/л /Hydrocarbon ion, mg/L/	MNS ISO 9963-1:2005	-	378.20
5	Ерөнхий хатуулаг, мг-экв/л /Total hardness, mg-eq/L/	MNS ISO 6059:2005	<7.0	10.80
6	Кальци, (Ca ²⁺) мг/л /Calcium ion, mg/L/	MNS 1097:2023	<100.0	100.20
7	Магни, (Mg ²⁺) мг/л /Magnesium ion, mg/	MNS 1097:2023	<30.0	70.53
8	Хлорид, (Cl ⁻) мг/л /Chloride ion, mg/L/	MNS ISO 9297:2005	<350.0	631.00
9	Хуурай үлдэгдэл, мг/л /TDS, mg/L/	MNS 4423:1997	<1000.0	1909.00
10	Сулфат, (SO ₄ ²⁻) мг/л /Sulfate ion, mg/L/	MNS 6271:2011	<500.0	389.20
11	Нитрат, (NO ₃ ⁻) мг/л /Nitrate ion, mgN/L/	MNS ISO 7890-3:2001	<50.0	0.24
12	Нитрит, (NO ₂ ⁻) мг/л /Nitrite ion, mgN/L	MNS 4431:2005	<1.0	0.00
13	Аммони, (NH ₄ ⁺) мг/л /Ammonia ion, mgN/L	MNS 1097:2023	<1.5	0.33
14	Төмөр, (Fe ³⁺) мг/л /Ferrium ion, mg/L/	MNS 4430:2005	<0.3	0.29
15	Натри +Кали, (Na ⁺ , K ⁺) /Sodium+Potassium ion, mg/L/	MNS 1097:2023	<200	490.20
16	Фосфор, (P) мг/л /Phosphorus, mg/L/	ISO 6878:2004	-	0.00
17	Буллинг, () NTU /Turbidity, NTU/	УХТЛ-САЗ-1/09	<5.0	3.85

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн /Test performed by/:

Химич /Chemist/:

Ө.Энхбаясгалан /Enkhbayasgalan. U/

Хянасан /Approved/:

Лабораторийн эрхлэгч /Head of laboratory/:

Д.Урантэс /Urantes.D /

Хуудас/ page: 1/1

ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ГАЗАР
БАЙГАЛЫ ОРЧИН ХЭМЖИЛ ЗҮЙН ТӨВ ЛАБОРАТОРИ

17043, Үйлдвэр 2-4, Чингисийн өргөн чөлөө гудамж, Хан-Уул дүүрэг, 20-р хороо, Улаанбаатар хот
Утас: 11-341818 И-мэйл: bohzi@gmail.com

СОРИЛТЫН ДҮН

Дугаар он/№ : 2025/758
Сорьц ирүүлсэн газрын нэр, хаяг, утас : "Тайшэн девелопмент" ХХК
Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал : Д.Сувд агаарын хэсэг
Сорьцын тоо, төрөл : 1 хөрсний сорьц
Сорьц авсан огноо : 2025.10.13
Сорьцын тодорхойлолт : Дундговь аймаг Баянжаргалан сум Эрээн хүдрийн төмрийн уурхай
Шинжилгээний аргын стандарт : САЗ А01:2022
Шинжилсэн огноо : 2025.10.16
Хуудасны тоо : 1/1
Үр дүн

№	Сорьц авсан цэгийн нэр	Кадым (Cd)	Хар тугалга (Pb)	Мөнгөн ус (Hg)	Хром (Cr)	Цайр (Zn)	Зэс (Cu)	Стронци (Sr)
		мг/кг						
1	Нүхэн жорлон	<0.05	16	<0.005	<0.5	<0.5	27	331
MNS 5850:2019/ЗДХ/		3	100	2	150	300	100	800

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн:
Хянаж баталгаажуулсан:

Ахлах шинжээч Б.Даваасүрэн
БОШ-ний хэлтсийн дарга Б.Бархасрагчаа

Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно.
Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн сорьцонд хүчинтэй.

ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ГАЗАР
БАЙГАЛЬ ОРЧИН ХЭМЖИЛ ЗҮЙН ТӨВ ЛАБОРАТОРИ

17043, Үйлдвэр 2-4, Чингисийн өргөн чөлөө гудамж, Хан-Уул дүүрэг, 20-р хороо, Улаанбаатар хот
Утас: 11-341818 И-мэйл: bohzt@gmail.com

СОРИЛТЫН ДҮН

Дугаар он/№ : 2025/682-685
Сорьц ирүүлсэн газрын нэр, хаяг, утас : "Тайшэн девелопмент" ХХК
Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал : Д.Сувд агаарын хэсэг
Сорьцын тоо, төрөл : 4 хөрсний сорьц
Сорьц авсан огноо : 2025.10.02
Сорьцын тодорхойлолт : Дундговь аймаг Баянжаргалан сум Эрээн төмрийн хүдрийн уурхай
Шинжилгээний аргын стандарт : САЗ А01:2022
Шинжилсэн огноо : 2025.10.06
Хуудасны тоо : 1/1
Үр дүн

№	Сорьц авсан цэгийн нэр	Кадыми	Хар	Мөнгөн ус	Хром	Цайр	Зэс	Стронци
		(Cd)	тугалга (Pb)	(Hg)	(Cr)	(Zn)	(Cu)	(Sr)
мг/кг								
1	Көмт орчим	<0.05	30	<0.005	<0.5	211	28	550
2	Ил уурхай орчим	<0.05	31	<0.005	<0.5	61	26	754
3	Тээвэрлэлтийн зам	<0.05	24	<0.005	<0.5	27	30	519
4	Шатахуун түгээгүүр орчим	4.8	24	<0.005	<0.5	24	30	627
MNS 5850:2019/ ЗДХ		3	100	2	150	300	100	800

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн:
Хянаж баталгаажуулсан:

Ахлах шинжээч Б.Даваасүрэн
БОШ-ний хэлтсийн дарга Б.Бархасрагчаа

Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно.
Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн сорьцонд хүчинтэй.

ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ГАЗАР
БАЙГАЛЬ ОРЧИН ХЭМЖИЛ ЗҮЙН ТӨВ ЛАБОРАТОРИ

17043, Үйлдвэр 2-4, Чингисийн өргөн чөлөө гудамж, Хан-Уул дүүрэг, 20-р хороо, Улаанбаатар хот
Утас: 11-341818 И-мэйл: bohzt@gmail.com

СОРИЛТЫН ДҮН

Дугаар он/№ : 2025/686-689
Сорьц ирүүлсэн газрын нэр, хаяг, утас : "Тайшэн дөвөлгөмөнт" ХХК
Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал : Д.Сүвд агаарын хэсэг
Сорьцын тоо, төрөл : 4 хөрсний сорьц
Сорьц авсан огноо : 2025.10.02
Сорьцын тодорхойлолт : Дундговь аймаг Баянжаргалан сум Эрээн төмрийн хүдрийн уурхай
Шинжилгээний аргын стандарт : MNS 3310:1991
Шинжилсэн огноо : 2025.10.06
Хуудасны тоо : 1/1
Үр дүн

№	Сорьц авсан цэгийн нэр	pH	Ялзмаг %	Аммоний азот (NH ₄ -N) мг/кг	Нитратын азот (NO ₃ -N) мг/кг	Фосфор (P ₂ O ₅) мг/кг	Сульфат (SO ₄) мг/кг
1	Көмт орчим	8.76	0.6	44	1	6	25
2	Овоолго	8.56	0.5	46	1	7	15
3	Ил уурхай	8.35	0.5	33	1	6	18
4	Баяжуулах үйлдвэр	8.43	0.6	36	1	4	22

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн:
Хянаж баталгаажуулсан:

Шинжээч У.Болорчимэг
БОШ-ний хэлтсийн дарга Б.Бархасрагчаа
Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно.
Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн сорьцонд хүчинтэй.

Умард говийн гүвээт-
Халхын дундад талын

ХАЯГДАЛ УСНЫ ДҮГНЭЛТ

2025 оны 09 -р
сарын 22 -ны өдөр

Дугаар Е-2509-000024

Нэг. Ерөнхий мэдээлэл

1.1. Иргэн, аж ахуйн нэгж байгууллага, захирлын нэр, утас факс, улсын бүртгэлийн болон регистрийн дугаар:

Оноосон нэр:	Тайшэндевелопмент
Улсын бүртгэлийн дугаар:	
Регистрийн дугаар:	2777223
Захирал:	Yu Yang
Холбоо барих дугаар:	88801674

1.2. Төслийн нэр, байршил:

Төслийн нэр:	Эрээн төмрийн хүдрийн уурхай
Үйлдвэрлэл үйлчилгээний зориулалт:	
Байршил:	Дундговь, Баянжаргалан, 1-р баг, Шилийн гол
Дэлгэрэнгүй хаяг:	Дундговь, Баянжаргалан, 1-р баг, Шилийн гол, 212,213,214 тоот
Харьяалагдах сав газар:	Умард говийн гүвээт-Халхын дундад талын сав газар

Хоёр. Хаягдал усны талаарх мэдээлэл

2.1. Хаягдал ус хаях цэгийн байршил, цэвэрлэгээний арга, түвшин

Хаягдал ус нийлүүлэх хэлбэр:	Байгальд нийлүүлэх
Нийлүүлж буй хаягдал усны төрөл:	
Нэмэлт тайлбар:	Байгаль орчин, ногоон хөгжлийн Сайдын 2013 оны А/156 дугаар тушаалаар баталсан "Ус ашиглалт, хэрэглээг тоолууржуулах журам"-ын 2.1.4, 3.6.1 дэх заалтын дагуу хаягдал усны шугам дээр тоолуур суурилуулах - "Хүрээлэн байгаа орчин. Усны чанар. Хаягдал ус. Ерөнхий шаардлага MNS 4943:2015" стандартаас давсан бол "Усны тухай" хуулийн 25 дугаар зүйлийн 25.2, БОАЖ-ын Сайдын 2019 оны А/635 дугаар тушаалаар баталсан "Ус бохирдуулсны нөхөн төлбөрийг шатлан өсгөх хэлбэрээр ногдуулах журам"-ын дагуу нөхөн төлбөр ногдуулахыг анхаарах.

2.2. Хаягдал усны хэмжээ

Хаягдал ус нийлүүлэх байгууламж	Хүчин чадал	Хаягдал усны төрөл	Хаягдал ус хаях зайлуулах цэг	Нийлүүлэлт	Цэвэрлэгээний арга	Тайлбар
Унд ахуйн хаягдал ус	бтн	[Унд ахуйн хаягдал ус]	Ариутгах татуургын төвлөрсөн сүлжээнд		Цэвэрлэдэггүй	1. Тус компанийн хаягдал усны хэмжээг Умард говийн гүвээт-Халхын дундад талын сав газрын захиргааны 2025 оны 05 дугаар сарын 05-ны өдрийн Е-2503-000164 дугаартай ус ашиглуулах дүгнэлтээр гаргасан үнд, ахуйн хэрэгцээнд ашиглах 11477,70м3/жил-ийг үндэслэв.

2.3. Хаягдал усан дахь бохирдуулах бодисын хэмжээ, төрөл

2025 он

Лабораторийн шинжилгээний дүнгээр тооцсон бохирдуулах бодисын хэмжээ

Стандарт: S_MNS4943

Шижилгээний давтамж: 1

№	Бохирдуулах бодисын төрөл	ЗДХ, (мг/л)	Хаягдал усны холимог дээж дэх бохирдуулах бодисын дундаж агууламж, (мг/л)	ЗДХ-ээс дахин хэтэрсэн агууламж	Нөхөн төлбөр тооцох шатлан өсгөх хэлбэр
---	---------------------------	-------------	---	---------------------------------	---

Жишиг хэмжээгээр тооцсон бохирдуулах бодисын хэмжээ

№	Үйл ажиллагаа	ЗДХ, (мг/л)
1	Нийгмийн үйлчилгээ болон бусад	
2	Үйлдвэрлэл	
3	Үйлчилгээ	
Зочид буудал, Жуулчны бааз, Ажилчдын тосгон		1.5

Гурав. Ус бохирдуулсны төлбөрийн хэмжээ

3.1. Ус бохирдуулсны төлбөр тооцсон үндэслэл

Ус бохирдуулсны төлбөрийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1 баталсан "Ус бохирдуулсны төлбөрийн хэмжээ", Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайд, Сангийн сайдын 2021 оны А-406/226 тоот хамтарсан тушаалаар баталсан "Хаягдал усны эзлэхүүн, бохирдуулах бодисын агууламжийг үндэслэн хаягдал усан дахь бохирдуулах бодисын хэмжээг тогтоох журам, тооцоолох аргачлал"

Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайдын 2019 оны А/635 тоот тушаалаар баталсан "Ус бохирдуулсны нөхөн төлбөрийг шатлан өсгөх хэлбэрээр ногдуулах журам"

Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайд, Барилга, хот байгуулалтын сайдын 2019 оны А-816/218 тоот хамтарсан тушаалаар баталсан "Хаягдал усанд агуулагдах бохирдуулах бодисын жишиг хэмжээ"

3.2. Ус бохирдуулсны төлбөрийн тооцоо

Огноо	Улирал	Хаягдал усны төрөл	Тооцсон хаягдал усны хэмжээ	Төлбөр, тооцоо, ₮	Чөлөөлөлт дүн, ₮	Хөнгөлөлтийн дүн, ₮	Нийт төлбөр зохих дүн, ₮
2025	-	-	11,477.00	860,775.00	0.00	0.00	860,775.00

Нийт	860,775.00	0.00	0.00	860,775.00
------	------------	------	------	------------

Дөрөв. Тавигдах шаардлага

"Усны тухай" хуулийн 17 дугаар зүйлийн 17.1.13 дахь заалтад заасны дагуу Дундговь аймгийн Баянжаргалан сумын Засаг даргатай байгуулсан "Ус бохирдуулсны төлбөрийн гэрээ"-г дүгнүүлж, сунгуулах

- "Усны тухай" хуулийн 24 дүгээр зүйлийн 24.2 дахь заалтад заасны дагуу Дундговь аймгийн Баянжаргалан сумаас олгосон "Хаягдал ус хаях, зайлуулах зөвшөөрлийн бичиг"-ийг сунгуулах;

- Хаягдал усны дүгнэлтийг дараа оны эхний улиралд багтаан гаргуулах бөгөөд улирал бүр хоёроос доошгүй хаягдал усны сорьц авч, итгэмжлэгдсэн лабораторид шинжлүүлэн, сүүлийн сарын 15-ны дотор ирүүлэх;

- Хаягдал ус хаях цэгийн байршлыг тогтоолгож Дундговь аймгийн Баянжаргалан сумын ЗДТГ-аас зөвшөөрөл авах

- Ус бохирдуулсны төлбөрийг дараа улирлын эхний сарын 20-ны өдрийн дотор харьяалах татварын албанд төлөх ба хугацаанд нь төлөөгүй тохиолдолд "Зөрчлийн тухай" хуулиар хариуцлага хүлээх нөхцөл үүсэхийг анхаарах;

- Усны тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.5-д заасны дагуу усны мэдээллийн сан бүрдүүлэхэд шаардлагатай ус бохирдуулсны төлбөрийн гэрээг дүгнэсэн акт, хаягдал усны шинжилгээний дүгнэлтүүд, төлбөр төлсөн баримтыг Умард говийн гүвээт-Халхын дундад талын сав газрын захиргааны Uмарdgobi14@gmail.com цахим хаягаар 2025 оны 12 дугаар сарын 30-ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Умард говийн гүвээт-
Халхын дундад талын

УС АШИГЛУУЛАХ ДҮГНЭЛТ

оны -р сарын -ны
өдөр

Дугаар Е-2503-000164

1. Аж ахуйн нэгж байгууллага, захирлын нэр, утас, факс, улсын бүртгэлийн болон регистрийн дугаар

Оноосон нэр: Тайшэндевелопмент ГХО-тай ХХК

Улсын бүртгэлийн дугаар:

Регистрийн дугаар: 2777223

Захирал: Yu Yang

Холбоо барих дугаар: 91880086

Факс :

И-мэйл хаяг :

2.Төслийн нэр байршил

Төслийн нэр: Эрээний төмрийн хүдрийн уурхай

Байршил: Дундговь, Баянжаргалан, 1-р баг, Шилийн гол

Харьяалагдах сав газар: Умард говийн гүвээт-Халхын дундад талын сав газар

Хамаарах салбар: Уул уурхай

Төслийн дэлгэрэнгүй: Дундговь аймгийн Баянжаргалан сумын нутагт орших, MV-017028
дугаартай тусгай зөвшөөрөл бүхий Эрээн төмрийн хүдрийн
уурхайн хуурай баяжуулах үйлдвэр

3. Төсөл хэрэгжүүлэгчийн нэр

Тайшэндевелопмент

4. Ажиллах горим, хүчин чадал

Үргэлжлэх хугацаа	Ажиллах горим	Жилд ажиллах хоног	Хоногт ажиллах ажилчидын тоо	Хоногт ажиллах цаг
1	2 ээлжээр	327	120	10

5. Үйлдвэрлэх, боловсруулах бүтээгдэхүүн, ажил, үйлчилгээний хэмжээ

Ажлын нэр	Тоо хэмжээ	Хэмжих нэгж	Тайлбар
Зам талбайн тоосжилт дарахад ашиглах усны хэмжээ	45211.0	м2	Дундговь аймгийн Баянжаргалан сумын нутагторших "Эрээн"-ий төмрийн хүдрийн ордыг ил аргаар ашиглах төслийн Байгаль орчинд нөөлөлөх байдлын нарийвчилсан үнэлгээний нэмэлт тодотгол тайланд төслийн 2 дахь жилд 45211 м2 зам талбайн замын

Ажлын нэр	Тоо хэмжээ	Хэмжих нэгж	Тайлбар
			тоосжилд дарахаар төлөвлөсөн. хуудас 149
"Тэрбум мод" үндэсний хөдөлгөөний хүрээнд модны усалгаанд ашиглах усны хэмжээ	100.0	ш	Дундговь аймгийн Баянжаргалан сумын нутагторших "Эрээн"-ий төмрийн хүдрийн ордыг ил аргаар ашиглах төслийн Байгаль орчинд нөөлөлөх байдлын нарийвчилсан үнэлгээний нэмэлт тодотгол тайланд төслийн 2 дахь жилд 100 ширхэг мод тарихаар төлөвлөсөн. хуудас 149
Биологийн нөхөн сэргээлтэд ашиглах усны хэмжээ	1000.0	ш	Дундговь аймгийн Баянжаргалан сумын нутагторших "Эрээн"-ий төмрийн хүдрийн ордыг ил аргаар ашиглах төслийн Байгаль орчинд нөөлөлөх байдлын нарийвчилсан үнэлгээний нэмэлт тодотгол тайланд төслийн 2 дахь жилд 1000м2 талбайд ногоон байгууламжийн усалгаанд ашиглахаар төлөвлөсөн. хуудас 149
Ашиг олох зориулалтаар ахуйн үйлдвэрлэл, үйлчилгээнд ашиглах усны хэмжээ	234.0	хоногт 1 хүн	2025 оны уулын ажлын төлөвлөгөөнд үндсэн компаний 92 хүн, туслан гүйцэтгэгч компаний 142 хүн 327 хоног ажиллахаар төлөвлөсөн. Маягт-3-12

6. Усны эх үүсвэр, нөөц, хоногт ашиглах хэмжээ

Эх үүсвэр	Зориулалт	Усны нөөц (л)	Усны нөөц (м3)	Тайлбар
Гүний худаг	Технологийн хэрэгцээнд	1.6	138.24	Усны газрын 2024.10.17-ний өдрийн Е-2409-000019 дугаар Усны ашиглах боломжит нөөцийн дүгнэлтээр Эрээний төмрийн хүдрийг ордыг ил аргаар олборлох, баяжуулах төслийг хэрэгжүүлэхэд шаагдагдах үнд, ахуйн болон зам талбай тоосжилт дарах 129.07м3/хон усыг өөрийн эзэмшлийн 2.9 л/сe (250.56м3/хон) ундаргатай гүний худгуудаас хангахад усны ашиглах боломжит нөөцийн хэмжээ хүрэлцээтэй гэсэн байна.
Гүний худаг	Үнд ахуй	1.3	112.32	

7.Байгаль орчны нөлөөллийн үнэлгээ, нөхцөл

Байгаль орчны нөлөөллийн үнэлгээ боловсруулсан ААНБ :	Эко ногоон баялаг ХХК
Холбоо барих :	88031952, 88996191
Нэмэлт мэдээлэл:	...

8. Усны барилга байгууламжууд

Барилга байгууламж	Хүчин чадал (м3)	Хэмжээ хийц
Усан сан	250.0	цутгамал бетон

9. Дамжуулах байгууламж

Хаанаас (эхлэх цэг)	Хаана хүртэл (төгсгөлийн цэг)	Шугамын голч, мм	Дамжуулах шугамын урт, м
Тайшиндевелопмент ХХК		100	9000

10. Онцгой нөхцөл

Ус ашиглагч нь дараах зүйлсийг анхаарч үйл ажиллагаа явуулах:

Үүнд:

- Усны сан бүхий газрын хамгаалалтын бүсэд үйл ажиллагаа явуулахыг хориглох
- Голын хамгаалалтын бүсэд хөрс хуулалт, олборлолт явуулахыг хориглох
- Тусгай зөвшөөрлийн талбайд байгаа голыг хамгаалах, хөв цөөрөм байгуулах, татмын ойжуулалт хийх гэх мэт арга хэмжээ

авч ажиллах

Ундны усны худгуудад усны бичил элементийн шинжилгээг жилд 1 удаа хийлгэн Сав газрын захиргаанд шинжилгээний дүнг ирүүлэх шаардлагатай.

11. Усны зарцуулалт

Ажлын нэр	Тоо Хэмжээ	Хэмжих нэгж	Усны хэрэглээ, м3 (Норм)	Гүйцэтгэх давтамж	Хэмжих нэгж	Нийт ашиглах усны хэмжээ, м3	Хөнгөлөх усны хэмжээ м3	Төлбөр тооцох усны хэмжээ м3
Зам талбайн тоосжилт дарахад ашиглах усны хэмжээ	45211	м2	0.002	60.0	Хоног	5,425.32	0.00	5,425.32
"Тэрбум мод" үндэсний хөдөлгөөний хүрээнд модны үсалгаанд ашиглах усны хэмжээ	100	ш	0.05	18.0	Удаа	90.00	0.00	90.00
Биологийн нөхөн сэргээлтэд ашиглах усны хэмжээ	1000	ш	0.04	9.0	Удаа	360.00	0.00	360.00
Ашиг олох зориулалтаар ахуйн үйлдвэрлэл, үйлчилгээнд ашиглах усны хэмжээ	234	хоногт 1 хүн	0.15	327.0	Хоног	11,477.70	0.00	11,477.70
Нийт						17,353.02	0.00	17,353.02

12. Урьдчилсан байдлаар тооцсон усны нөөц ашигласны төлбөрийн хэмжээ

Ажлын нэр	Төлбөр тооцох усны хэмжээ, м3	Усны ангилал	Хөнгөлөх хувь хэмжээ, %	1 м3 усны үнэ	Усны нөөц ашигласны төлбөр, ₮	Төлбөрөөс хөнгөлсөн дүн, ₮	Төлбөл зохих дүн, ₮
Зам талбайн тоосжилт дарахад ашиглах усны хэмжээ	5425.32	Газрын доорх ус	0.0	185.00	1,003,684.20	0.0	1,003,684.20
"Тэрбум мод" үндэсний хөдөлгөөний	90.00	Газрын	0.0	74.00	6,660.00	0.0	6,660.00

Ажлын нэр	Төлбөр тооцох усны хэмжээ, м3	Усны ангилал	Хөнгөлөх хувь хэмжээ, %	1 м3 усны үнэ	Усны нөөц ашигласны төлбөр, ₮	Төлбөрөөс хөнгөлсөн дүн, ₮	Төлбөл зохих дүн, ₮
хүрээнд модны усалгаанд ашиглах усны хэмжээ		доорх ус					
Биологийн нөхөн сэргээлтэд ашиглах усны хэмжээ	360.00	Газрын	0.0	74.00	26,640.00	0.0	26,640.00
Ашиг олох зориулалтаар ахуйн үйлдвэрлэл, үйлчилгээнд ашиглах усны хэмжээ	11477.70	Газрын	0.0	88.80	1,019,219.76	0.0	1,019,219.76
Нийт	17,353.02				2,056,203.96		2,056,203.96

13. Үйлдвэрлэл, үйлчилгээнд усны нөөцийг хэмнэх эргүүлж ашиглах даалгавар

Зам талбай, ногоон байгууламжийн усалгаанд үйлдвэрийн хэрэгцээнд ашигласан усыг цэвэршүүлэн эргүүлэн ашиглах.

14. Тавигдах шаардлага, цаашид авах арга хэмжээ, зөвлөгөө

Усны тухай хуулийн 28.6, 29.1 дахь заалтуудыг үндэслэн Дундговь аймгийн Байгаль орчны газраас зөвшөөрөл авч гэрээ байгуулна.

■ Усны тухай хуулийн 28.18-д зааснаар ус ашиглуулах дүгнэлт, холбогдох зөвшөөрөлгүйгээр ус ашиглахыг хориглодог болохыг анхаарах.

■ “Усны тухай” хуулийн 31.2-т зөвшөөрсөн хэмжээнээс илүү ашигласан усны төлбөрийг 50 хүртэл хувиар өсгөн тооцож төлөхөөр заасныг анхаарч, жил бүрийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлийн төлөвлөгөө, календарьчилсан графикийг үндэслэлтэй, үнэн зөв гаргаж байх.

Улсын усны мэдээллийн сан бүрдүүлэхэд шаардлагатай мэдээ тайлан, ус ашиглах зөвшөөрөл, гэрээ, усны нөөц ашигласны төлбөрийн баримт, ус ашиглалтын тоо, хэмжээг 2025 оны 12 дугаар сарын 30-ны дотор “Умард говийн гүвээт-Халхын дундад талын сав газар”-ын захиргаанд ирүүлэх

Засгийн газрын 2018 оны 391 дүгээр тогтоолоор баталсан журмын дагуу зөвшөөрсөн хэмжээнээс илүү ашигласан усны төлбөрийг шатлан өсгөж тооцох.

Үйл ажиллагаа зогсох, тасалдах нөхцөл байдал үүссэн үед холбогдох төрийн захиргааны байгууллагад даруй мэдэгдэж ажиллах.

Боловсруулсан: УМАРД ГОВИЙН ГҮВЭЭТ-ХАЛХЫН ДУНДАД ТАЛЫН

Байгууллагын нэр: Умард говийн гүвээт халхын дундад талын сав газрын захиргаа
Газар хэлтэс: Захиргаа
Албан тушаал: Дарга
Овог нэр: Батсүх Отгонсүрэн
Зурсан огноо: 2025.05.05 09:59:35

Умард говийн гүрээт-Хаяхын дундад талын
сав газрын захиргааны 2025 оны 04... дугаар
сарын 04-ны/ий өдрийн 08... дугаар албан
бичгийн ...-р хавсралт

УС БОХИРДУУЛСНЫ ТӨЛБӨРИЙН
ГЭРЭЭ ДҮГНЭСЭН АКТ

№4

2025.08.25

№	Гэрээний нөхцөл	Гэрээний биелэлт /биелүүлээгүй заалтын тайлбарыг бичих/	Гүйцэтгэлийг тоо болон хувнар илэрхийлнэ
1	Хаягдал усны дүгнэлтэд заасан ажлуудыг хэрэгжүүлж тусгасан эсэх	2025 оны 04 дугаар сарын 22-ны 06 дугаартай хаягдал усны дүгнэлтээр: 4.3. Хаягдал усны шугам хоолойг тоолууржуулаагүй.	80%
2	Хаягдал усны шинжилгээ хийлгэсэн эсэх /улирал/	Усны газрын итгэмжлэгдсэн лабораторид 1 удаа 2024 онд нийт 1 удаагийн шинжилгээ өгсөн.	20%
3	Цэвэрлэгээний түвшин	Ахуйн бохир ус нь ажилчдийн ахуйн хэрэгцээ, цайны газраас гарах бохир уснаас бүрдэх ба ямар нэгэн хүнд хортой элемент агуулахгүй.	80%
4	Хаягдлын далангийн нэвчилт, шүүрэлтийг хянах зорилгоор урсгалын доод хэсэгт мониторингийн цооног байгуулж тогтмол хяналт шинжилгээг хийх.	Хийгдээгүй	-
5	Хаягдлын сангийн бүрэн бүтэн байдлын үнэлгээ	Хаягдлын даланг байгуулахдаа уурхайн илүүдэл хөрснөөс зөөвөрлөн, авч овоолж, нягтруулж байгуулсан ба далангийн дээд хашицын налууг HPDE геомембранаар доторлосон.	100%
6	Ус бохирдуулсны төлбөр, нөхөн төлбөрийг төлсөн эсэх	"Хаягдал ус байгальд шууд нийлүүлж байгаа хуулийн этгээдтэй байгуулах ус бохирдуулсны төлбөрийн 2024 оны төлбөр 235,912.50 төгрөг 100 хувь төлж барагдуулсан.	100%
7	Ус бохирдуулсны төлбөрийг хугацаанд нь төлсөн эсэх /Ус бохирдуулсны төлбөрийн тухай хуулийн 9 дүгээр зүйлийн 9.1 дэх хэсэгт заасны дагуу дараа улирлын эхний сарын 20-ны дотор харьяалах татварын албанд төлнө./	"Хаягдал ус байгальд шууд нийлүүлж байгаа хуулийн этгээдтэй байгуулах ус бохирдуулсны төлбөрийн 2024 оны төлбөр 235,912.50 төгрөг 100 хувь төлж барагдуулсан.	100%
8	Хаягдлын усны чанарын стандартыг хангаж ажилласан эсэх /Хүрээлэн байгаа орчин. Усны чанар. Хаягдал ус. Ерөнхий шаардлага MNS 4943:2015 стандарт/	Хаягдал усны хяналт шинжилгээг Усны тухай хуулийн 25.1, Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайд, Сангийн сайдын 2021 оны 12 дугаар сарын 23-ны өдрийн А/406/226 дугаар хамтарсан тушаалын дагуу Хаягдал усан дахь бохирдуулах бодисын хэмжээг тооцоолох аргачлал-ын хүснэгт 2-14г заасны	100%

		дагуух үзүүлэлтүүдээр улиралд 1 удаа; Усны газрын итгэмжлэгдсэн лабораторид 1 удаа шинжлүүлсэн бөгөөд хүрээлэн байгаа орчинд нийлүүлэх хаягдал ус, Ерөнхий шаардлага MNS4943:2015 стандартын шаардлагад нийцүүлэн зайлуулсн.	
9	Бохирдуулах бодисын ялгарал шилжилтийн системд усны бохирдлын мэдээг бүртгүүлсэн эсэх	Мэдээг бүртгүүлээгүй.	-

ГЭРЭЭ ДҮГНЭСЭН:

САВ ГАЗРЫН ЗАХИРГААНЫ ДАРГА

Б. ОТГОНСҮРЭН

ГЭРЭЭ ТАЙЛАГНАСАН:

“ТАЙШЭН ДЕВЕЛОПМЕНТ” ХХК-НЫ ГҮЙЦЭТГЭХ ЗАХИРАЛ

“НАРТ ШУУН КОНСАЛТИНГ” ХХК ХӨРСНИЙ ИТГЭМЖЛЭГДСЭН ЛАБОРАТОРИ

Монгол улс, Улаанбаатар хот, Сонгино Хайрхан
дүүрэг, 19-р хороо, ҮЭГ, ЗК 17024 Ш/х 10
Утас: (976)-99176123, 99231836

E-mail: nartconsulting@gmail.com

№ 25/06-03/-1

Захиалагч: “Лунгтай мөнгтү” ХХК

Дээж авсан цэг: Дундговь аймаг Баянжаргалан сум Эрэн төмрийн хүдрийн уурхай

Сорьц авсан огноо: 2025 оны 05 сар 27 өдөр

Уст цэгийн төрөл: цэвэршүүлсэн ус

Харилцах утас:

Аргын стандарт: MNS1097:1970

Катион	1 дм ³			Анион	1 дм ³		
	мг/л	мг-экв/л	мг-экв/%		мг/л	мг-экв/л	мг-экв/%
Ca ⁺⁺	7.00	0.35	37.37	CO ₃ ⁻	0.00	0.00	0.00
Mg ⁺⁺	5.00	0.41	44.01	HCO ₃ ⁻	36.00	0.59	63.54
Fe	0.00	0.00	0.00	Cl ⁻	12.00	0.34	36.46
K ⁺	0.00	0.00	0.00	SO ₄ ⁻	0.00	0.00	0.00
Na ⁺	4.00	0.17	18.62	NO ₃ ⁻	0.00	0.00	0.00
Дүн	16.00	0.93	100.00	Дүн	48.00	0.93	100.00

Анион катионуудын нийлбэр:

(Σ_{A+K} 64 мг/л

HCO₃⁻-ийн хагасыг хассан анион,

катионуудын нийлбэр: 46 мг/л

Физик үзүүлэлтүүд

Өнгө: 0-өнгөгүй

Үнэр: 0-үнэргүй

Булингар: Булингаргүй

Тунгалаг: Тунгалаг

Хуурай үлдэгдэл, мг/л: 24 ppm

Ерөнхий хатуулаг: 0.76 мг-экв/л

/маш зөөлөн ус /

Урвалын орчин: pH- 8.23

Цахилгаан дамжуулах чадвар:

EC - 0.073 ds/m

TDS: 38 ppm

$$M(0.06) = \frac{HCO_3 \ 64 \ Cl \ 36}{Mg \ 44 \ Ca \ 37 \ [Na \ 19]}$$

Химийн бүрэлдэхүүнээрээ Гидрокарбонатын анги, магнийн бүлэг, I төрлийн нэн цэнгэг буюу ялимгүй эрдэсжилттэй, маш зөөлөн ус.

Жич: усны сорьцыг шинжлүүлсэн байгууллага хувь хүн хариуцан гүйцэтгэсэн болно.

ЗАДЛАН ШИНЖЛЭГЧ:

ХЯНАСАН ЛАБОРАТОРИЙН ЭРХЛЭГЧ:

С.НЯМДАШ MSc

Г.СОЛОНГО Ph.D, Дэд проф.

“НАРТ ШУҮН КОНСАЛТИНГ” ХХК ХӨРСНИЙ ИТГЭМЖЛЭГДСЭН ЛАБОРАТОРИ

Монгол улс, Улаанбаатар хот, Сонгино Хайрхан
дүүрэг, 19-р хороо, ҮЭГ, ЗК 17024 Ш/х 10
Утас: (976)-99176123, 99231836

E-mail: nartconsulting@gmail.com

№ 25/06-03/-2

Захиалагч: “Лунгтай мөнгтүо” ХХК

Дээж авсан цэг: Дундговь аймаг Баянжаргалан сум Эрэн төмрийн хүдрийн уурхай

Сорьц авсан огноо: 2025 оны 05 сар 27 өдөр

Уст цэгийн төрөл: Худаг -2

Харилцах утас:

Аргын стандарт: MNS1097:1970

Катион	1 дм ³			Анион	1 дм ³		
	мг/л	мг-экв/л	мг-экв/%		мг/л	мг-экв/л	мг-экв/%
Ca ⁺⁺	92.00	4.59	27.88	CO ₃ ⁻	0.00	0.00	0.00
Mg ⁺⁺	95.00	7.82	47.46	HCO ₃ ⁻	482.00	7.90	47.96
Fe	0.00	0.00	0.00	Cl ⁻	134.00	3.78	22.95
K ⁺	4.00	0.10	0.62	SO ₄ ⁻	216.00	4.50	27.32
Na ⁺	91.00	3.96	24.04	NO ₃ ⁻	18.00	0.29	1.76
Дүн	282.00	16.47	100.00	Дүн	850.00	16.47	100.00

Анион катионуудын нийлбэр:

(Σ_{A+K} 1132 мг/л

HCO₃-ийн хагасыг хассан анион,
катионуудын нийлбэр: 891 мг/л

Физик үзүүлэлтүүд

Өнгө: 0-өнгөгүй

Үнэр: 0-үнэргүй

Булингар: Булингаргүй

Тунгалаг: Тунгалаг

Хуурай үлдэгдэл, мг/л: 1.02 ppt

Ерөнхий хатуулаг: 12.41 мг-экв/л

/маш хатуу ус /

Урвалын орчин: pH- 8.13

Цахилгаан дамжуулах чадвар:

EC -2.62 ds/m

TDS: 1.28 ppt

$$M(1.13) = \frac{HCO_3 \ 48 \ SO_4 \ 27 \ [Cl \ 23]}{Mg \ 47 \ Ca \ 28 \ [Na \ 24]}$$

Химийн бүрэлдэхүүнээрээ Гидрокарбонатын анги, магнийн бүлэг, III торлийн давсархаг буюу их эрдэсжилттэй, маш хатуу ус.

Жич: усны сорьцыг шинжлүүлсэн байгууллага хувь хүн хариуцан гүйцэтгэсэн болно.

ЗАДЛАН ШИНЖЛЭГЧ:

ХЯНАСАН ЛАБОРАТОРИЙН ЭРХЛЭГЧ:

С.НЯМДАШ MSc

Г.СОЛОНГО Ph.D, Дэд проф.

“НАРТ ШУУН КОНСАЛТИНГ” ХХК ХӨРСНИЙ ИТГЭМЖЛЭГДСЭН ЛАБОРАТОРИ

Монгол улс, Улаанбаатар хот, Баянгол
дүүрэг, 6-р хороо, 69 байр-1 ЗК 17024 Ш/х 10
Утас: (976)-99176123, 99231836,
E-mail: nartconsulting@gmail.com

№ 25/06-03/-1

Захиалагч: “Лунгтай мөнгтү” ХХК

Дээж авсан цэг: Дундговь аймаг Баянжаргалан сум Эрэн төмрийн хүдрийн уурхай

Сорьц авсан огноо: 2025 оны 05 сар 27 өдөр

Уст цэгийн төрөл: Бохир ус

Харилцах утас:

Аргын стандарт: MNS4943:2015

1. Ерөнхий үзүүлэлтүүд

Катион	1 дм ³			Анион	1 дм ³		
	мг/л	мг-экв/л	мг-экв/%		мг/л	мг-экв/л	мг-экв/%
Ca ⁺⁺	14.00	0.70	28.00	CO ₃ ⁻	0.00	0.00	0.00
Mg ⁺⁺	6.00	0.49	19.79	HCO ₃ ⁻	168.00	2.75	33.19
Fe	0.00	0.00	0.00	Cl ⁻	84.00	2.37	28.56
K ⁺	5.00	0.13	5.14	SO ₄ ⁻	143.00	2.98	35.91
Na ⁺	27.00	1.17	47.07	NO ₃ ⁻	12.00	0.19	2.33

Анион катионуудын нийлбэр:

(Σ_{A+K} 459 мг/л

HCO₃-ийн хагасыг хассан анион,
катионуудын нийлбэр: 375 мг/л

Физик үзүүлэлтүүд

Өнгө: 0-өнгөгүй

Үнэр: 0-мэдэгдэхүйц

Булингар: үл мэдэг Булингаргүй

Тунгалаг: Тунгалаг бус

2. Бохирдлын үзүүлэлтүүд

д.д	Үзүүлэлтийн нэр	Хэмжих нэгж	Хэмжилтийн дүн	Зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ
1	Усны температур	°C	19.0	20
4	Жинлэгдэх бодис /умбуур бодис/	мг/л	0.34	30
17	Зэс /Cu/	мг/л	0.006	1
18	Зөөлөн цагаан /Кадми /Cd/	мг/л	0.00	0.03
23	Никель /Ni/	мг/л	0.019	0.2
28	Хартугалга /Pb/	мг/л	0.045	0.1
29	Нийт хром /Cr/	мг/л	2.0	0.3
33	Цайр /Zn/	мг/л	0.06	3
44	Гэдэсний бүлгийн эмгэг төрөгч нян	-	илрээгүй	1 мл-т илрэхгүй

Жич: усны сорьцыг шинжлэхэд байгууллага хувь хүн хариуцан гүйцэтгэсэн болно.

ЗАДЛАН ШИНЖЛЭГЧ:

ХЯНАСАН ЛАБОРАТОРИЙН ЭРХЛЭГЧ

С.НЯМДАШ MSc

Г.СОЛОНГО Ph.D, Дэд проф.

2025 ОНЫ 06 САРЫН 03

4

“НАРТ ШУУН КОНСАЛТИНГ” ХХК ХӨРСНИЙ ИТГЭМЖЛЭГДСЭН ЛАБОРАТОРИ

Монгол улс, Улаанбаатар хот, Сонгино Хайрхан
дүүрэг, 19-р хороо, ҮЭГ, ЗК 17024 Ш/х 10
Утас: (976)-99176123, 99231836

E-mail: nartconsulting@gmail.com

№ 25/06-03/-3

Захиалагч: “Лунгтай мөнгтүо” ХХК

Дээж авсан цэг: Дундговь аймаг Баянжаргалан сум Эрэн төмрийн хүдрийн уурхай

Сорьц авсан огноо: 2025 оны 05 сар 27 өдөр

Уст цэгийн төрөл: Худаг-1

Харилцах утас:

Аргын стандарт: MNS1097:1970

Катион	1 дм ³			Анион	1 дм ³		
	мг/л	мг-экв/л	мг-экв/%		мг/л	мг-экв/л	мг-экв/%
Ca ⁺⁺	66.00	3.29	20.33	CO ₃ ⁻	0.00	0.00	0.00
Mg ⁺⁺	107.00	8.80	54.34	HCO ₃ ⁻	462.00	7.57	46.74
Fe	0.00	0.00	0.00	Cl ⁻	145.00	4.09	25.25
K ⁺	4.00	0.10	0.63	SO ₄ ⁻	207.00	4.31	26.62
Na ⁺	92.00	4.00	24.70	NO ₃ ⁻	14.00	0.23	1.39
Дүн	269.00	16.20	100.00	Дүн	828.00	16.20	100.00

Анион катионуудын нийлбэр:

(Σ_{A+K} 1097 мг/л

HCO₃-ийн хагасыг хассан анион,
катионуудын нийлбэр: 866 мг/л

Физик үзүүлэлтүүд

Өнгө: 0-өнгөгүй

Үнэр: 0-үнэргүй

Булингар: Булингаргүй

Тунгалаг: Тунгалаг

Хуурай үлдэгдэл, мг/л: 1.05 ppt

Ерөнхий хатуулаг: 12.09 мг-экв/л

/маш хатуу ус /

Урвалын орчин: pH- 7.49

Цахилгаан дамжуулах чадвар:

EC - 2.57 ds/m

TDS: 1.24 ppt

$$M(1.1) = \frac{HCO_3 \ 47 \ SO_4 \ 27 \ Cl \ 25}{Mg \ 54 \ Na \ 25 \ [Ca \ 20]}$$

Химийн бүрэлдэхүүнээрээ Гидрокарбонатын анги, магнийн бүлэг, III төрлийн
давсархаг буюу их эрдэсжилттэй, маш хатуу ус.

Жич: усны сорьцыг шинжлүүлсэн байгууллага хувь хүн хариуцан гүйцэтгэсэн болно.

ЗАДЛАН ШИНЖЛЭГЧ:

ХЯНАСАН ЛАБОРАТОРИЙН ЭРХЛЭГЧ:

С.НЯМДАШ MSc

Г.СОЛОНГО Ph.D, Дэд проф.

МОНГОЛ УЛСЫН
ЗАСГИЙН ГАЗАР
ЗАСГИЙН ГАЗРЫН
ХЭРЭГЖҮҮЛЭГЧ АГЕНТЛАГ
УСНЫ ГАЗАР

УСНЫ ХЯНАЛТЫН ТӨВ ЛАБОРАТОРИ

Улаанбаатар хот Баянгол дүүрэг 2-хөрөө
Чингүнжавын гудамж Утас:70180075

СОРИЛТЫН ДҮНГИЙН ХУУДАС /Test of result/

TL 092
MNS ISO 17025

Захиалагчийн нэр /Customer name/: "Тайшен Девелопмент"ХХК

Дээжний дугаар /Test number/	Дээжний хаяг, байршил /Sample location/			Уст цэгийн төрөл /Type of water/	
№ 352	Дундговь аймаг, Баянжаргалан сум, Эрээний төмрийн орд, Ахуйн бохир ус			Бохир ус	-
Дээжний тоо, хэмжээ /Quantity of the sample/	Дээж хүлээн авсан огноо /Date receipt/	Шинжилсэн огноо /Analyzing date/	Хэвлэсэн огноо /Printed date/	Техникийн шаардлага / Technical requirements/ MNS 4943:2015	
5.0л / 5.0L /	2025.03.12	2025.04.07	2025.04.08	Шинжилгээний аргын стандарт /Test method/ MNS ISO 11885:2011 /CPI/	

№	Үзүүлэлт /Parameters/	ЗДХ /Technical specification/ мг/л	Үр дүн /Test result/	№	Үзүүлэлт /Parameters/	ЗДХ /Technical specification/ мг/л	Үр дүн /Test result/
1	Манган, (Mn) мг/л /Manganese, Mn, mg/L /	<0.5	0.0544	14	Хөнгөнцагаан,(Al),мг/л /Aluminum, Al, mg/L /	<0.5	0.0287
2	Никель, (Ni) мг/л /Nickel, Ni, mg/L /	<0.2	<0.005	15	Лити, (Li) мг/л /Lithium, Li, mg/L /	-	<0.005
3	Зэс, (Cu) мг/л /Copper, Cu, mg/L /	<1.0	<0.005	16	Барий, (Ba) мг/л /Barium, Ba, mg/L /	<1.5	0.0085
4	Кадми, (Cd) мг/л /Cadmium, Cd, mg/L /	<0.03	<0.005	17	Мөнгө, (Ag) мг/л /Silver, Ag, mg/L /	-	0.0135
5	Кобальт, (Co) мг/л /Cobalt, Co, mg/L /	<0.02	<0.005	18	Бор, (B) мг/л /Bor, B, mg/L /	<0.5	0.235
6	Хар тугалга,Pb мг/л /Lead, Pb, mg/L /	<0.1	<0.005	19	Галлий, (Ga) мг/л /Gallium, Ga, mg/L /	-	<0.005
7	Цайр, (Zn) мг/л /Zinc, Zn, mg/L /	<3.0	<0.005	20	Стронций, (Sr) мг/л /Strontium, Sr, mg/L /	<2.0	0.0292
8	Нийт төмөр (Fe) мг/л /Iron, Fe, mg/L /	<1.0	<0.005	21	Таллий, (Tl) мг/л /Tallium, Tl, mg/L /	-	<0.005
9	Бисмут, (Bi) мг/л /Bismuth, Bi, mg/L /	-	<0.005	22	Уран, (U) мг/л /Uranium, U, mg/L /	<0.05	<0.005
10	Молибден, (Mo) мг/л /Molybdenum, Mo, mg/L /	<0.5	<0.005	23	Ванадий, (V) мг/л /Vanadium, V, mg/L /	<0.1	<0.005
11	Рубидий, (Rb) мг/л /Rubidium, Rb, mg/L /	-	<0.005	24	Бериллий, (Be) мг/л /Beryllium, Be, mg/L /	<0.001	0.0000
12	Теллур, (Te) мг/л /Tellurium, Te, mg/L /	-	<0.005	25	Нийт хром (Cr) мг/л /Chromium, Cr, mg/L /	<0.3	<0.005
13	Селен, (Se) мг/л /Selenium, Se, mg/L /	<0.02	<0.005	26	Хүнсэл, (As) мг/л /Arsenic, As, mg/L /	<0.01	<0.005

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн /Test performed by/:

Химич /Chemist/.....Н.Халиунаа /KHaliunaa.N MSc/

Хянасан /Approved/:

Лабораторийн эрхлэгч /Head of laboratory/Д. Урантэс /Urantes.D /

Хуудас/1

МОНГОЛ УЛСЫН
ЗАСГИЙН ГАЗАР

ЗАСГИЙН ГАЗРЫН
ХЭРЭГЖҮҮЛЭГЧ АГЕНТЛАГ
УСНЫ ГАЗАР

УСНЫ ХЯНАЛТЫН ТӨВ ЛАБОРАТОРИ

Улаанбаатар хот, Баянгол дүүрэг, 2-хороо,
Чингунжавын гудамж /Утас: 70180075

СОРИЛТЫН ДҮНГИЙН ХУУДАС /Test of result/

TL 092
MNS ISO 17025

Захиалагчийн нэр /Customer name/: "Тайшен Девелопмент" ХХК

Шинжилгээний тодорхойлолт /Analysis type/	Дээжний дугаар /Sample number/	Дээжний хаяг, байршил /Sample location/	Уст цэгийн төрөл /Type of water/	
Бохир усны хими/микробиологи	№ 352	Дундговь аймаг, Баянжаргалан сум, Эрээний төмрийн орд, Ахуйн бохир ус	Бохир ус	-

Дээжний хэмжээ /Quantity of sample/	Дээж хүлээн авсан огноо /Receiving date/	Шинжилсэн огноо /Analyzing date/	Хэвлэсэн огноо /Printed date/	Техникийн шаардлага /Technical requirements/
5.0л / 5.0L /	2025.03.12	2025.03.12-03.26	2025.03.26	MNS 4943:2015

№	Үзүүлэлт /Parameters/	Шинжлэх аргын стандарт /Test method/	Зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ /Technical specification/	Үр дүн / Test result/
1	pH-Усны орчин /Hydrogen ions, mg/l /	MNS ISO 10523-2001	6.0-9.0	7.02
2	Аммоний, (NH ⁴⁺) мгN/л /Ammonia, mgN/l/	MNS ISO 4428:1997	-	9.10
3	Хлорид, Cl ⁻ , мг/л /Chloride Cl ⁻ mg/l /	MNS ISO 9297: 2007	-	77.99
4	Сульфат (SO ₄) ²⁻ мг/л / Sulfate, mg/l /	MNS ISO 6271:2011	-	76.10
5	Умбуур бодис, мг/л /TSS, mg/L /	MNS ISO 11923:2001	<30.0	57.00
6	Химийн хэрэгцээт хүчилтөрөгч, (XXX), мг/л /COD, mg/l /	ХТЛ-СА3-4/02	<50.0	158.00
7	Биохимийн хэрэгцээт хүчилтөрөгч, (БХХ), мг/л /BOD, mg/l /	ХТЛ-СА3-4/01	<20.0	60.76
8	Нитрит (NO ₂), мгN/л / Nitrite, mgN/l /	MNS ISO 4431:2005	-	0.00
9	Нитрат (NO ₃), мгN/л / Nitrate, mgN/l /	MNS ISO 7890-3:2001	-	0.07
10	Гэдэсний бүлгийн эмгэг төрөгч 1 мл-т	MNS 5668:2006	илрэхгүй	Илэрсэн

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн /Test performed by/:

Химич /Chemist/..... Н. Халиунаа / N.Haliunaa.N MSc/

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн /Test performed by/:

Микробиологич / Microbiologist /..... Д.Оюунтуяа / Oyuntuya.D MSc/

Хянасан /Approved/:

Лабораторийн эрхлэгч/ Head of laboratory/..... Д.Урантэс / Urantes.D/

Хуудас/ page: 1/1

МОНГОЛЫН ТАТВАРЫН АЛБА

ТАТВАР ТӨЛСӨН БАРИМТ № - 3250900105782

ТТД / Регистр:	34201526969 / 7059097
Татвар төлөгчийн нэр:	Лунг тай мөнг туо майнинг
Татварын төрөл:	01030722 - Ус бохирдуулсны төлбөр
Харъяалах татварын алба:	Баянзүрх / 1-р хороо
Төлсөн дүн:	235,912.50 ₮
Гүйлгээний огноо:	2025-08-21 11:33:00.0
Гүйлгээний утга:	115102 - байцаагч үүсгэв;;99999999
Татварын данс:	ТЕГ.Ус бохирдуулсны төлбөр - 1009000000417
Төлөлтийн хэлбэр:	МТА

МОНГОЛЫН ТАТВАРЫН АЛБА

ТАТВАР ТӨЛСӨН БАРИМТ № - 3251000289831

ТТД / Регистр:	34201526969 / 7059097
Татвар төлөгчийн нэр:	Лунг тай мөнг туо майнинг
Татварын төрөл:	01030724 - Үйлдвэрлэл, үйлчилгээний зориулалтаар ашигласан усны төлбөр
Харъяалах татварын алба:	Дундговь / Аймгийн төвлөрсөн
Төлсөн дүн:	1,028,101.98 ₮
Гүйлгээний огноо:	2025-09-04 14:12:00.0
Гүйлгээний утга:	194597 - байцаагч үүсгэв;;99999999
Татварын данс:	Ду.Ус ашигласны төлбөр - 100080000944
Төлөлтийн хэлбэр:	МТА

ДУНДГОВЬ АЙМГИЙН
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ГАЗРЫН
ДАРГЫН ТУШААЛ

2025 оны 05 сарын 14 өдөр

Дугаар А/08

Мандалговь

Ус ашиглуулах зөвшөөрөл олгох тухай

Монгол Улсын засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хуулийн 67 дугаар зүйлийн 67.5 дахь хэсэг, Усны тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.5 дахь хэсэг, 17 дугаар зүйлийн 17.1.10 дахь заалт, 28 дугаар зүйлийн 28.6, 28.7 дахь хэсэг, 29 дүгээр зүйлийн 29.1 дэх хэсэг, 30 дугаар зүйлийн 30.1 дэх хэсэг, Төсвийн тухай хуулийн 23 дугаар зүйлийн 23.6.5 дахь заалт, Умард говийн гүвээт-Халхын дундад талын сав газрын захиргааны 2025 оны 05 дугаар сарын 05-ны өдрийн Е-2503-000164 дугаартай ус ашиглуулах дүгнэлтийг тус тус үндэслэн ТУШААХ нь:

1. Дундговь аймгийн Баянжаргалан сумын нутаг "Эрээний" төмрийн хүдрийн уурхай "Тайшэн Девеломент" ХХК-ний ашиг олох зориулалтаар ахуйн үйлдвэрлэл, үйлчилгээнд ашиглах усны хэмжээ 11477.70 м³/жил, биологийн нөхөн сэргээлтэд 360 м³/жил, зам талбайн усалгааны зориулалтаар 5425.32 м³/жил, "Тэрбум мод" үндэсний хөдөлгөөний хүрээнд модны усалгаанд ашиглах усны хэмжээ 90 м³/жил усыг 1 жилийн хугацаагаар ашиглахыг "Тайшэн Девеломент" ХХК-д зөвшөөрсүгэй.

2. Үйлдвэрлэлийн зориулалтаар ашигласан усны төлбөрийг Дундговь аймгийн төсөвт гэрээнд заасан хугацаанд төвлөрүүлэхийг "Тайшэн Девеломент" ХХК-ний захирал (Yu Yang)-д үүрэг болгосугай.

3. Тус аж ахуйн нэгж нь дээрх хуульд заасны дагуу ус ашиглагчийн үүрэг, тавигдах шаардлагыг ханган ажиллах, усны ашиглах боломжит нөөцийн хэмжээнээс хэтрүүлэн хэрэглэхгүй байх, усны мэдээллийн сан бүрдүүлэхтэй холбогдсон мэдээ, тайланг 2025 оны 12 дугаар сарын 20-ны өдрийн дотор ирүүлэхийг "Тайшэн Девеломент" ХХК-ний захирал (Yu Yang)-д даалгасугай.

4. "Тайшэн Девеломент" ХХК-ний ус ашиглалтын байдалд байнгын хяналт тавьж, ажиллахыг усны асуудал хариуцсан мэргэжилтэн (Т.Эрдэнэзаяа)-д үүрэг болгосугай.

ДАРГА

Н.ГАНТУЛГА

482501038

АМЖИЛТЫН АЛХАМ
МЭРГЭЖИЛ СУРГАЛТЫН ТӨВ

CHANGE&WIN

БАТЛАМЖ

Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн сургалт зохион байгуулах 22072602 дугаар бүхий гэрчилгээтэй “Ченж энд вин” ХХК-ийн дэргэдэх

Амжилтын алхам мэргэжил сургалтын төв нь Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын яамны сайдын 2025 оны А/130 тоот тушаалаар батлагдсан журмын хөтөлбөрөөр

“ЛУНГ ТАЙ МӨНГ ТУО МАЙНИНГ” ХХК /7059097/ нь

Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн

НИЙТ АЖИЛТНЫ

сургалтад хамрагдсан тул батламж олгов.

2025.10.23

АМЖИЛТЫН АЛХАМ
МЭРГЭЖИЛ СУРГАЛТЫН ТӨВ

CHANGE&WIN

Д/д	Нийт ажилтны сургалтын хөтөлбөр	Цаг
1	Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн тухай ерөнхий ойлголт	1
2	Хөдөлмөрийн тухай хууль	1
3	Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн тухай хууль	1
4	Үйлдвэрлэлийн осолд хүргэдэг аюултай хүчин зүйлс, урьдчилан сэргийлэлт	2
5	Ажлын байран дахь эрүүл мэндэд сөргөөр нөлөөлдөг хүчин зүйлсийн төрлүүд, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчин /МШӨ/	1
6	Ажлын хувцас, хувийн хамгаалах хэрэгслийн төрлүүд, зохистой хэрэглээ	1
7	Ажлын байран дахь осол, өвчлөл үүсгэж болзошгүй хүчин зүйлсийг таньж илрүүлэх, мэдээллэх, урьдчилан сэргийлэхэд ажилтны үүрэг, оролцоо	1
8	Ажил эхлүүлэхээс өмнө эрсдэлийн үнэлгээ хийх арга, практик дадлага	1
9	Онцгой байдалд хэрэгжүүлэх арга хэмжээ, гамшгийн бэлэн байдал	1
10	Осолд өртөгсдөд үзүүлэх анхны түргэн тусламж	1
11	Ажилтны зан үйлтэй холбоотой өвчлөл, түүний урьдчилан сэргийлэлт	1
	Нийт	12

“ТАЙШЭН ДЕВЕЛОПМЕНТ” ХХК

2025 оны 10 сарын 27

№ 63

Улаанбаатар хот

ДУНДГОВЬ АЙМГИЙ БАЯНЖАРГАЛАН СУМЫН ШИЛИЙН ГОЛЫН

1-р БАГИЙН ЗАСАГ ДАРГА М.МӨНГӨНХУЯГ ТАНАА

Хүсэлт гаргах нь:

Манай компани Баянжаргалан сумын Шилийн гол багын нутаг дэвсгэрт байрлах Эрээн төмрийн хүдрийн уурхайд үйл ажиллагаа явуулж байна. Уурхайн 2025 оны үйл ажиллагааны тайланг багийн иргэдэд танилцуулах зорилгоор 1-р багийн иргэдийн хурал зохион байгуулах шаардлагатай байна.

Иймд багийн хурлыг зохион байгуулж, уурхайн үйл ажиллагааны тайланг танилцуулах боломжийг бүрдүүлж өгнө үү.

Хүндэтгэсэн,

Гүйцэтгэх захирал

Юу Яанг

